

Introducere

Epistola către Galateni nu este o epistolă adresată unei adunări (Biserici) locale, ci tuturor credincioșilor care locuiau împrăștiați în ținuturile Galatiei (compară cu Faptele Apostolilor 16,6; 18,23). Rămâne totuși întrebarea, dacă la numele Galatia trebuie să ne gândim la ținutul propriu-zis situat în centrul Asiei Mici sau la marea provincie romană „Galatia“. Dacă ultima variantă este cea reală atunci în aceasta se cuprind și adunările din Iconium, Listra și Derbe.

Cu privire la data editării epistolei, dintotdeauna părerile au fost diferite. Cel mai frecvent se presupune că ea a fost scrisă în jurul anului 56 sau 57 după Hristos, deci cu aproximativ doi ani înainte de epistola către Romani. Aceasta are importanță în măsura în care se are simțământul că epistola către Galateni s-ar plasa în timp după epistola către Romani.

Epistola în sine nu tratează un adevăr deosebit, așa cum de exemplu fac epistola către Romani, epistola către Efeseni, epistola către Coloseni, ci mai de grabă poartă caracterul unei scrieri de apărare. În ceea ce privește conținutul ei, ea se aseamănă mai mult cu epistola către Romani. Însă în timp ce aceasta învață Evanghelia prețioasă a lui Dumnezeu cu privire la Fiul Său, dreptatea lui Dumnezeu revelată în aceasta, precum și justificarea păcătosului prin credință fără faptele Legii, deci pune bazele credinței creștine, epistola către Galateni este împotriva învățătorilor și împotriva învățăturilor care căutau să lege creștinismul cu iudaismul, prin aceea că puneau pe credincioșii dintre păgâni sub rânduielile iudaice. Într-adevăr, nu se respingea credința în Hristos și jertfa Sa, dar prin faptul că acesteia i se adăuga ca fiind necesară împlinirea prescripțiilor Legii, în mod deosebit circumcizia, se falsifica învățătura sănătoasă, se părăsea fundamentul harului și credincioșii erau despărțiți de Hristos.

Cu falsificarea adevărului de către învățătorii cu concepții iudaice se legau atacurile geloase ale acestora asupra persoanei și funcției apostolului. Un bărbat, care fără nici o contribuție omenească, pus în slujbă exclusiv de Domnul glorificat, a cărui funcție de apostol se întemeia exclusiv pe autoritatea lui Hristos și pe puterea Duhului Sfânt, a provocat neplăcerea și vrăjmășia acestor oameni, care iubeau o religie al cărei punct central este omul, sau cel puțin ea oferă loc părerii și acțiunii omului. Adunările din Galatia au dat ascultare acestor ademenitori. În felul acesta dușmanului nu numai i-a reușit să influențeze în mod nefast poziția lor față de apostol, ci cel mai grav era, că ei, fără să bănuiască, au pierdut complet terenul de sub picioarele lor, »au căzut din har«.

Prin faptul că apostolul a intervenit împotriva eforturilor dușmanului, el trebuia în mod necesar să pună în lumină primele principii ale adevărului creștinismului, justificarea prin credință. Astfel el este călăuzit în această scrisoare să prezinte, spre folosul credincioșilor din toate timpurile, Evanghelia în elementele ei cele mai simple și harul în forma lui cea mai simplă. În această prezentare nu putea altfel decât să evidențieze în modul cel mai sever diferența de netrecut dintre Lege și har, diferența de neînvins între iudaism și creștinism, între religia cărnii și a Duhului, ca să nu mai vorbim că apostolul accentuează aici mult mai mult ca altundeva originea în afara omului a apostoliei și chemării sale. Așa cum Evanghelia, vestea bună despre Isus Hristos, a venit nemijlocit de la Dumnezeu, tot așa și purtătorul ei, apostolul națiunilor, a fost chemat direct de Dumnezeu în lucrarea sa. Vai de aceia, care puneau la îndoială această chemare, care „instigau“ pe credincioșii din Galatia, să-i ducă în rătăcire și gândeau »să răstoarne Evanghelia lui Hristos«! Ei vor recolta ce au semănat.

Cuvintele introductive ale epistolei poartă o amprentă foarte deosebită. În timp ce în aproape toate celelalte epistole apostolul exprimă în cuvinte calde sentimentele lui de dragoste față de destinatari, aici găsim o rețineră sobră. Putem înțelege aceasta. Inima slujitorului credincios era zdrobită, plină de griji. Vorbirea lui este cumpătată, sobră, și rămâne sobră în toată scrisoarea. Nici un cuvânt de salut nu se găsește la încheierea ei. Zadarnic căutăm și după o recunoaștere au vreunei părți bune în

mijlocul credincioșilor din Galatia. Apostolul începe imediat să vorbească despre ceea ce îi împovăra inima: ei au trecut la o altă evanghelie!

Știm cum în alte epistole dragostea apostolului se face cunoscut prin aceea, că mai întâi el recunoaște binele lucrat prin har. Corecturile sau muștrările necesare stau pe locul al doilea sau al treilea. Chiar și în scrisoarea către Corinteni tonul este mult mai cald decât aici; și totuși în Corint erau unele lucruri care meritau muștrarea. Corintenii erau mândrii cu darurile lor spirituale bogate și le foloseau în sens carnal spre propria lor glorie. În mijlocul lor erau sciziuni și partide, gelozie și ceartă, da, se judecau unii pe alții, și aceasta chiar înaintea celor necredincioși! Răul moral de cea mai cruntă formă era în mijlocul lor, și lor nu le-a părut rău. Chiar și cu privire la sărbătorirea Mesei Domnului a trebuit să le facă cele mai mari reproșuri. Într-adevăr, situația era de așa natură, că se putea pune întrebarea: Erau toți acești oameni cu adevărat întorși la Dumnezeu? Apostolul însuși pare să se fi îndoit de aceasta (compară cu 1 Corinteni 10,1-12).

Cu toate acestea apostolul îi numește »Adunarea lui Dumnezeu care este în Corint, cei care au fost sfințiți în Hristos Isus, chemați să fie sfinți« și mulțumește pentru harul lui Dumnezeu, care i-a îmbogățit în Hristos Isus în orice cuvânt și orice cunoștință, așa că ei nu duceau lipsă de nici un dar de har. El era convins și de faptul că prin credința lui Dumnezeu ei vor fi păziți până la sfârșit și în ziua Domnului nostru Isus Hristos vor sta fără vină. Mereu exprimă în ambele scrisori dragostea lui gingașă față de destinatarii scrisorilor. Dar care este situația aici? Nici la începutul scrisorii și nici pe parcursul ei nu găsim astfel de mărturisiri ale dragostei lui. Nu că apostolul ar fi iubit pe credincioșii din Galatia mai puțin decât pe cei din Corint. Nu, dimpotrivă, pentru că dragostea lui era așa de adevărată și de fidelă, el nu putea să fie blând, trebuia să le vorbească așa de sever. În armonie cu toți frații care au fost la el (și aceasta este foarte caracteristic), el dorește har și pace »adunărilor Galatiei«. El nu le numește nici adunările lui Dumnezeu, nici adunările în Dumnezeu sau în Hristos Isus, și nu spune nici un cuvânt despre poziția lor personală ca sfinți sau preaiubiți, chemați sau credincioși, așa cum face în celelalte scrisori. Tot așa de puțin îi aduce în legătură cu credincioșii din alte localități. Sunt adunările din Galatia, care spre deosebire de celelalte stăteau în pericol să renunțe la calea adevărului, să părăsească credința sfinților. Împreună cu frații, care erau la el, apostolul era foarte îngrijorat pentru ei. Da, într-un anumit sens credincioșii din Galatia stăteau deja singuri; mai trebuia un singur pas, ca să se despartă de ceilalți.

Cât de ciudat sunt toate acestea! Ne arată cum Dumnezeu dă un alt etalon, exprimă o cu totul altă sentință decât o face omul și decât suntem înclinați și noi credincioșii s-o facem. Omul firesc, cinstit, este sever, deseori deosebit de sever în sentința lui asupra răului moral, beției, minciunii, înșelătoriei, imoralității și a altor lucruri asemănătoare, în timp ce nu are nici un sentiment cu privire la lezarea voii lui Dumnezeu, așa cum El a făcut-o cunoscut în Cuvântul Său cu privire la alte lucruri, sau în mod deosebit cu privire la desconsiderarea drepturilor Fiului Său. În domeniul religios se pot face cele mai mari greșeli și se pot da învățăturile cele mai rele cu privire la Persoana și lucrarea Domnului Isus, fără ca nici măcar o singură voce să fie împotrivă. Adevărul dumnezeiesc poate fi sucit și deformat, dar conștiința omului rămâne neatinsă, nu se trezește nici măcar când răul a fost descoperit și rățacirea este puternic combătută în lumina Cuvântului lui Dumnezeu. Deoarece dușmanul nu obișnuiește să prezinte învățăturile greșite pe față, să le pună înaintea scaunului de judecată al conștiinței luminate de Dumnezeu, ci obișnuiește să le împodobească cu tot felul de lucrări auxiliare, care sunt potrivite pentru a influența sufletul și sentimentele, chiar și unii credincioși ajung în pericol să dea ascultare ispitei și în aceeași măsură să-și închidă urechea față de adevăr.

Scrisoarea către Galateni ne arată cum gândește Dumnezeu despre învățăturile rele și despre cei care le aduc. Gândurile Lui de atunci nu s-au schimbat, și nici nu se pot schimba. El este și rămâne lumină. Învățăturile rele sunt în ochii Lui „aluat“, tot așa cum este răul moral; ele lucrează în același fel, da, în anumite împrejurări chiar mai rău decât răul moral.

De aceea să luăm seama la învățăturile serioase ale acestei scrisori, pentru ca picioarele noastre să rămână pe cărarea îngustă a adevărului, și pentru ca nu cumva »să sfârșim prin firea pământească, după ce am început prin Duhul« (Galateni 3,3).

O scurtă privire de ansamblu a conținutului scrisorii va fi probabil de folos cititorului, înainte de a începe studiul propriu-zis.

În capitolul 1 scriitorul accentuează deplina independență față de oameni a funcției sale și a lucrării sale. Ambele nu erau nici de la oameni și nici prin oameni. Nici de la ceilalți apostoli Pavel nu a primit nimic. Autoritatea apostolică împreună cu revelațiile de care a avut parte sunt nemijlocit de la Domnul.

Până la versetul 10 al capitolului 2 apostolul se ocupă cu același subiect și apoi arată incompatibilitatea Evangheliei cu Legea. În timp ce Legea constituie un ghid desăvârșit, dar fără putere pentru omul în carne, Evanghelia revelează lucruri cerești, pe Hristos în slavă, și ne transformă după chipul Său. Atunci când Petru a vrut să se reîntoarcă la Lege, apostolul Pavel i s-a împotrivit categoric.

Capitolul 3 prezintă mai întâi opoziția dintre Lege și credință (versetele 1-4), iar după aceea tratează relația dintre făgăduințe și Lege (versetele 15-20), și în ultimele versete explică scopul Legii ca pedagog spre Hristos.

În prima jumătate a capitolului 4 apostolul vorbește despre starea credincioșilor aflați sub vechiul legământ, și cum ei au fost răscumpărați de sub Lege prin Hristos, ca să primească înfierea. După aceea, după o referire minunată la relația lui personală cu credincioșii din Galatia, el arată în Agar și Sara ca modele, cum Legea naște spre robie și exclude de la moștenire, în timp ce harul dă naștere la libertate și conduce la binecuvântare.

Capitolul 5 tratează mai detaliat această libertate, pentru care Hristos ne-a eliberat, și anume sub două aspecte; mai întâi cu privire la justificare (îndreptățire). Dacă credincioșii din Galatia voiau să fie justificați în Lege, atunci ei erau despărțiți de Hristos, erau căzuți din har. Carnea și Duhul sunt în natura lor total diferite între ele. Dacă firea pământească (carnea) ar putea obține justificarea, atunci Hristos ar fi murit degeaba. Credinciosul așteaptă prin Duhul prin credință nădejdea neprihănirii (sau dreptății), aceasta înseamnă slava. Pe drum într-acolo el umblă - și prin aceasta ajungem la al doilea punct de vedere – practic »în Duhul«, prin a cărui putere el este liber să facă ce aparține Duhului, cu un cuvânt »să umble prin Duhul«.

Capitolul 6 conține îndemnuri adresate în primul rând celor „duhovnicești“, apoi tuturor. În final apostolul revine încă o dată la înșelătorii care căutau să conducă pe credincioșii din Galatia înapoi la circumcizie și prin aceasta la vechiul Israel, dorește pace și îndurare Israelului adevărat, Israelului lui Dumnezeu, și încheie cu o referire scurtă, dar impresionantă, la semnul rănilor lui Isus, pe care El le poartă în trupul Său ca urmare a atitudinii Lui credincioase față de adevăr.

Capitolul 1

»Pavel, apostol nu de la oameni, nici printr-un om, ci prin Isus Hristos, și prin Dumnezeu Tatăl, care L-a înviat din morți.« Așa cum am remarcat în introducere, cuvintele de început ale scrisorii sunt deosebite. În alte scrisori Pavel accentuează chemarea sa ca rob și apostol al lui Isus Hristos »prin voia lui Dumnezeu«, dar niciunde el nu scoate în evidență așa de puternic ca aici absența oricărei activități omenești; și adaosul »care L-a (pe Hristos) înviat din morți« este neobișnuit și este caracteristic scrisorii. Dar nu numai chemarea apostolului a fost lipsită de orice inițiativă omenească, ci omul nu a contribuit în nici un fel ca mijlocitor sau ca unealtă. Chemarea lui a avut loc exclusiv prin Isus Hristos, și anume nu în Ierusalim, cetatea unde a locuit și lucrat tânărul Saul, ci departe de marele centru al lumii religioase din timpul acela, pe drumul spre Damasc. Acolo l-a întâmpinat Dumnezeu, Tatăl, în Preaiubitul Său, pe care Saul îl ura așa de înfocat, dar pe care

Dumnezeu L-a înviat din morți. Pavel nu a fost introdus pe funcție, ca ceilalți apostoli, prin Mesia, în timpul cât Acesta a trăit pe pământ, ci, total independent de aceștia, prin Domnul înviat din morți. Prin aceasta, tocmai ceea ce înșelătorii au folosit ca mijloc de discreditare al lui Pavel înaintea credincioșilor din Galatia a devenit o dovadă cu importanță și putere deosebită pentru chemarea sa. Cu o lovitură este dată pe față toată lipsa de temei a afirmațiilor acelor lucrători răi.

»Nu de la oameni, nici printr-un om.« Pe un drum, pe care l-a adus ura față de Hristos și pe care îl însoțeau scrisori de recomandare și împuterniciri din partea oamenilor, Pavel a fost oprit deodată în chip minunat: o lumină din cer l-a înconjurat și un glas i-a vorbit de sus. Și când trei zile mai târziu a fost trimis un mesager la cel orbit, pentru ca el să vadă din nou și să fie umplut cu Duhul Sfânt, Dumnezeu nu a folosit un om deosebit, un apostol sau un stâlp al Adunării, ci pe „un anumit ucenic“, un »om evlavios în ce privește Legea«. Acesta și-a pus mâinile peste el și l-a determinat să se boteze. (Faptele Apostolilor capitolul 9 și 22). Prin aceasta Dumnezeu a alcătuit împrejurările exterioare ale întoarcerii la Dumnezeu și ale chemării apostolului în așa fel, că pentru om și pentru lucrarea lui nu a rămas nici cel mai mic loc. Toate au avut loc nu numai din partea Domnului, ci »prin Isus Hristos, și prin Dumnezeu, Tatăl«. Și când apoi mai târziu a venit timpul ca Pavel ca apostol să înceapă lucrarea, »Duhul Sfânt a zis: „Puneți-Mi deoparte pe Barnaba și pe Saul pentru lucrarea la care i-am chemat“« (Faptele Apostolilor 13,2). În felul acesta Dumnezeu a purtat grijă, ca tocmai omul care ocupa un loc deosebit în lucrarea Sa, care urma să devină marele herald al Evangheliei Sale și administratorul tainelor Sale, dotat cu un har deosebit, să fie chemat fără contribuția sau autorizarea din partea vreunui om deosebit.

Principial aceasta este totdeauna așa: Domnul dă evangheliști, păstori și învățători; Dumnezeu lucrează totul și în toți; Duhul Sfânt împarte, după cum vrea El (Efeseni 4; 1 Corinteni 12). Bărbații credincioși, temători de Dumnezeu, sau frații cei mai bătrâni dintr-o Adunare, pot să exprime prin rugăciune comună, sau probabil prin punerea mâinilor, identificarea lor cu slujba fratelui, îl pot încredința harului deosebit al lui Dumnezeu pentru o călătorie lungă sau pentru o lucrare deosebit de grea (ca de exemplu în Faptele Apostolilor 13,3), dar aceasta nu are nimic a face cu chemarea pentru lucrare. Desigur, nu vrem și nu trebuie să uităm, că slujba și funcția unui apostol era o chestiune foarte deosebită. Însă apostolii și profeții Noului Testament constituie baza Templului sfânt, a cărui piatră din capul unghiului este Hristos.

În alte scrisori apostolul leagă cu plăcere numele lui cu numele unuia sau altuia din frați, Timotei, Silvan, etc.; aici el spune: »toți frații care sunt împreună cu mine.« Are aceasta loc, pentru a acorda importanță mai mare expunerilor sale? Sau ca să arate credincioșilor din Galatia: vedeți, toți frații, care sunt împreună cu mine, sunt de acord cu mine; deci, gândiți-vă bine unde ați ajuns? Probabil ambele. În orice caz referirea la toți frații care erau împreună cu Pavel și erau una cu el era o chestiune serioasă pentru credincioșii din Galatia. Nu mai puțin lipsit de importanță este și faptul că la salutul »Har și pace vouă de la Dumnezeu Tatăl, și de la Domnul nostru Isus Hristos«, apostolul adaugă cuvintele: »care S-a dat pe Sine Însuși pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din acest veac rău după voia Dumnezeului nostru și Tatăl.«

Exact aceasta era ceea ce ei au uitat. Domnul lor Isus Hristos a suferit pentru păcatele lor, a murit pentru ei, pe când ei erau încă păcătoși și dușmani, și acum ei voiau să se așeze sub Lege, care niciodată nu poate îndepărta păcatele?! Mântuitorul lor a trebuit să devină blestem pentru ei, ca să-i scoată din această lume rea, și ei vor să se reîntoarcă în această lume rea?! Legea a fost dată pentru oameni »în carne«, pentru aceia care aparțin veacului acesta. Ea trebuia să le slujească ca ghid și totodată să-i convingă de starea lor de păcătoșenie și lipsa lor totală de putere. Credinciosul însă nu mai este »în carne«; el este »în Duhul«, este un om »în Hristos«, pentru care nu mai este nici o condamnare, un om care nu mai umblă călăuzit de carne (de fire), ci de Duhul (Romani 8). Carnea mai există în el – dar ea a fost judecată în moartea lui Hristos și credinciosul »a răstignit-o împreună cu patimile și poftetele ei«.

Însă mai mult. Cu toate că suntem în lume, noi nu mai suntem din lume. Noi aparținem unei lumi noi. »Căci, dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă. Cele vechi s-au dus; iată că toate

lucrurile s-au făcut noi.« (2 Corinteni 5,17). Legea se adresează oamenilor veacului acesta. Este bine „când cineva o întrebuițează legal“, aceasta înseamnă că o aplică la aceia pentru care ea a fost destinată (1 Timotei 1,8-10). Însă asupra acelor care nu mai sunt din lume, așa cum Hristos nu este din lume, Legea nu mai are nici un fel de drepturi. Ei au devenit »ai altuia, adică ai Celui ce a înviat din morți«, ca să aducă roadă pentru Dumnezeu (Romani 7,4), și, trimiși de Domnul după învierea Sa în lume, așa cum și El a fost trimis de Tatăl, ca mesageri ai păcii în lume prin cuvânt și prin umblare să mărturisească că ei, ca popor eliberat, nu mai aparțin lumii, ci aparțin cerului. Scoși din lume și ca urmare a revelării Tatălui în Fiul, ei au fost așezați într-o ordine a lucrurilor cu totul nouă, și absolut deloc nu mai sunt priviți ca »trăind în lume« (compară cu Coloseni 2,20). Morți și înviați împreună cu Hristos, ei sunt chemați să caute cele de sus și să-L glorifice corespunzător poziției pe care El o are acum la dreapta Dumnezeului Său și Tatăl. »A Lui să fie slava în vecii vecilor!“, așa încheie apostolul cuvintele introductive. La această mulțumire adusă de apostol noi spunem din toată inima „Amin.“

În versetele următoare apostolul vine direct la subiectul major, care îi umplea inima. Ne amintim de cuvintele lui Elihu, care odinioară din dorința aprinsă a inimii a vorbit lui Iov și prietenilor lui: »Căci sunt plin de cuvinte, îmi dă ghes duhul înlăuntrul meu« (Iov 32,18).

»Mă mir că treceți așa de repede de la Cel ce va chemat prin harul lui Hristos, la o altă Evanghelie. Nu doar că este o altă evanghelie« (versetele 6 și 7). Și noi ne putem mira cum de i-a reușit dușmanului ca după câțiva ani să pună în încurcătură inimile acestor oameni așa de fericiți și să-i îndepărteze de învățătura fidelă a apostolului. Dar noi nu trebuie să uităm, că ei nu posedau Cuvântul lui Dumnezeu, așa cum îl avem noi astăzi în mână. Ei nu puteau verifica învățătura, care le-a fost adusă, cu această veritabilă piatră de încercare. Oricum era uimitor, că ei așa de repede s-au lăsat abătuți de la Acela care i-a chemat prin harul lui Hristos.

Și cui și-au deschis urechea acești credincioși din Galatia? Predicatorilor unei *alte* evanghelii, care se deosebea foarte mult de Evanghelia vestită de Pavel, și care în realitate nu era o evanghelie. Căci cum putea să existe o altă evanghelie, o altă veste bună alături de ceea ce Dumnezeu a confirmat despre Fiul Său? Toate celelalte nu erau și nu sunt adevărul, nu pot fi adevărul. De îndată ce se ia ceva Evangheliei lui Dumnezeu, sau i se adaugă ceva omenesc, ea nu mai este Evanghelia lui Dumnezeu, și prin faptul că se primește acest alt mesaj, în realitate se întoarce spatele lui Dumnezeu, se îndreaptă în altă direcție de la Acela care ne-a chemat prin harul lui Hristos.

Această expresie scurtă »prin *harul* lui Hristos« îndreaptă imediat gândurile noastre spre ceea ce dușmanul a folosit în cazul de față ca mijloc de inducere în eroare. Era, așa cum am remarcat de mai multe ori, *Legea*, care spune omului: »*Fă* aceasta și vei trăi«, deci exact contrariul a ceea ce apostolul le-a vestit. El a adus acestor credincioși sârmani dintre păgâni mesajul despre *harul* liber, nemeritat al lui Dumnezeu, și ei l-au primit și în felul acesta au fost *gratuit* îndreptățiți »prin harul Său, prin mântuirea, care este în Hristos Isus.« Totul era *lucrarea lui Dumnezeu, fapta lui Dumnezeu*, nimic nu era *din ei* sau *de la ei*. Harul i-a adus pe ei, care odinioară erau fără Dumnezeu și fără nădejde în lume, așa de aproape de Dumnezeu și a făcut inimile lor așa de nespuse de fericite. Și acum voiau să se întoarcă de la bogățiile date lor în Hristos prin har spre om și spre fapta lui sărăcăcioasă? Voiau să părăsească terenul harului și să se așeze sub o Lege care poate aduce omului numai blestem, moarte și condamnare?

Desigur, ei nu gândeau să părăsească pe Hristos și să trăiască fără El, dar ei voiau să pună lucrarea lor *alături* de El și lucrarea Sa, *să adauge* circumcizia, *să amestece* harul cu Legea. Ei au ascultat de învățătorii, care s-au gândit să vestească Evanghelia în felul acesta. Nu era o altă evanghelie, pe care acești oameni o aduceau; scopul lor era numai să *pună în încurcătură* pe credincioșii din Galatia și să răstoarne Evanghelia lui Hristos (versetul 7). Cu adevărat, să ascuți de acești oameni era mai mult decât fatal, era un rău grav.

Cât de fatal, da, câtă stricăciune a adus acest rău începând de atunci, care atunci s-a arătat în începuturile lui, ne arată starea generală a creștinătății zilelor noastre. Chiar dacă diferența între partea catolică și partea protestantă a creștinismului este mare, foarte mare, într-un sens oarecare

însă în această privință ambele stau pe același teren. Desigur nu se predică circumcizia, nu se vorbește de reîntoarcerea la *Legea ceremonială* (cu toate că și astăzi nu lipsesc vocile care cer respectarea sabatului și plata zecuielii), dar se pun faptele proprii sub cele mai diferite forme, mai cizelate sau mai grosolane, alături de lucrarea lui Hristos sau chiar în locul acesteia. Chiar și botezul și frângerea pâinii se folosesc pentru aceasta. Desigur Duhul lui Dumnezeu lucrează cu putere în zilele noastre, ca să desprindă pe credincioșii adevărați din legăturile lor cu o religie care oferă spațiu cărnii (există și o carne *religioasă*) și voinței omului, care în cea mai mare parte constă din respectarea anumitor porunci morale, da, a formelor exterioare, creștine, și a regulamentelor. El este interesat mai mult ca oricând să-i aducă înapoi numai la Hristos, la *Cuvântul Său* și la *Numele Său*. Dar pretutindeni se arată, chiar dacă nu totdeauna cu aceeași intensitate, înclinația lucrării legaliste, de a amesteca activitatea proprie cu harul. Întreaga mărturie creștină din zilele noastre poartă mai mult sau mai puțin caracterul amestecului fatal, principial, al Legii cu harul, al cărnii cu Duhul, care are ca scop punerea în încurcătură a sufletelor și să răstoarne Evanghelia lui Hristos.

Deosebit de serios este felul în care apostolul vorbește despre vestirea unei evanghelii care nu era în concordanță cu Evanghelia vestită de el: »Dar chiar dacă noi înșine sau un înger din cer ar veni să vă vestească o evanghelie, deosebită de aceea pe care v-am vestit-o noi, să fie anatema!« (versetul 8). Ne-am putea imagina o explicație mai solemnă decât aceasta? Și să nu uităm că Duhul Sfânt este cel care vorbește prin apostol. Deci dacă cineva, fie el Pavel însuși sau un înger din cer, ar vesti ca evanghelie ceva care este în afara a ceea ce el le-a vestit, sau așa cum adaugă el categoric în versetul următor, repetând cuvintele sale, »deosebită de aceea pe care ați primit-o«, pe acela să-l lovească blestemul. Nimic nu avea voie să fie amestecat cu ceea ce a vestit el, nimic să nu fie interpretat greșit din aceasta, *nimic* să nu fie adăugat la ceea ce ei au primit. Dacă cineva va face ceva – *acela să fie blestemat!*

Ce a fost, care l-a determinat pe apostol să vorbească așa de tăios? Era gândul referitor la onoarea lui ca apostol? Sau era gelozia față de acei învățători? Nimic, absolut nimic din toate aceste lucruri! Credincioșii din Galatia cunoșteau foarte bine pe apostolul lor. În afară de aceasta el însuși s-a așezat sub urmările îngrozitoare ale unei astfel de lucrări. Nu, era *dragostea*, dragostea dumnezeiască, curată, pentru credincioșii din Galatia, *grija* mare pentru bunăstarea lor spirituală. Ceea ce el le-a vestit și ce ei au primit era Evanghelia lui *Dumnezeu*. O răsturnare a acesteia putea de aceea să vină numai de la dușmanul sufletelor și în mod necesar conducea la pierzarea lor.

Nu ar trebui ca sentimente asemănătoare să umple și inimile noastre, când vedem și auzim ce se oferă astăzi sufletelor oamenilor și în mod deosebit credincioșilor, în cuvânt și vorbire? Prin slăbiciunea acestor sentimente ne putem da seama cât de mică este dragostea noastră față de frații și surorile noastre și cât de mică este grija noastră pentru ei. Fie ca Duhului să-I reușească mai mult decât până acum să lumineze inimile copiilor lui Dumnezeu în această privință și să trezească conștiința lor! Totodată, cu privire la noi înșine, să nu uităm că suntem responsabili să fim atenți la ceea ce auzim sau citim, *cui* îi deschidem urechea. Unii consideră că au libertatea să citească *totul*, că au voie să meargă *pretutindeni*. Dar cât de multă pagubă a produs deja această presupusă libertate; despre aceasta unii, dacă vor, ar putea să relateze lucruri tulburătoare.

În acest domeniu deseori și amabilitatea omului joacă un rol mare. Se merge pe aici, se merge pe acolo, ca să nu supere pe vecin sau pe prieten, sau să fi considerat un om cu inima largă, ca să poți trece cu vederea unul sau altul din lucrurile greșite în învățatură sau practică. Dar oricât de bune ar fi toleranța și răbdarea la locul lor, pe atât de îndoielnice, da, de fatale devin, când adevărul lui Dumnezeu este pus în joc, când, de exemplu, ca să numim numai un lucru, este atacată Persoana sau lucrarea lui Hristos. Pavel a vegheat cu râvnă sfântă cu privire la curăția învățaturii, fie că ea a plăcut sau nu oamenilor. »Caut eu oare, în clipa aceasta, să capăt bunăvoința oamenilor, sau bunăvoința lui Dumnezeu? Sau caut să plac oamenilor? Dacă aș mai căuta să plac oamenilor, n-aș fi robul lui Hristos.« (Galateni 1,10)

Să fi un rob credincios al lui Hristos și să năzuiești după recunoștință din partea oamenilor sunt două lucruri care este imposibil să meargă împreună, și cu toate acestea mulți depun eforturi să le

unească una cu alta. Pavel știa foarte bine că susținerea cu tărie neînduplecată la curăția evangheliei lui Hristos era șocantă pentru oameni și ea putea să fie neînțeleasă chiar și de credincioși. Și astăzi este așa: cine stă cu credincioșie pentru adevăr trebuie și astăzi să știe că va fi acuzat de „lipsă de dragoste, de mândrie, de intoleranță“. Dar ce contează aceasta? Pavel a vorbit și a scris nu ca să placă oamenilor. El năzuia numai după recunoașterea din partea lui Dumnezeu și dorea ca în toate să fie găsit ca rob al lui Hristos. – Vrem noi să-l imităm?

Deci Evanghelia, pe care el o vestea, nu era »de obârșie omenească« (versetul 11). Pe cât de puțin conținutul ei minunat corespundea gândurilor oamenilor, tot pe atât de puțin era introducerea apostolului în slujbă în concordanță cu așteptările oamenilor. Credincioșii din Galatia știau, că el s-a întâlnit cu Isus în mod cu totul neobișnuit. Dar ei trebuiau, și noi împreună cu ei, să știe mai detaliat despre aceasta. Pavel nu a auzit de la nimeni predicarea Evangheliei, sau dacă aceasta a avut loc vreodată, ca de exemplu la uciderea cu pietre a lui Ștefan, aceasta a slujit numai la adâncirea urii împotriva lui Hristos și să umple inima lui cu mânie furibundă împotriva ucenicilor lui Isus. Și la întoarcerea lui la Dumnezeu pe drumul Damascului, el nu a cunoscut pe Hristos ca Împărat al iudeilor, ci ca pe *Fiul Omului* glorificat, Cap al trupului Său, al Adunării. »Saul, Saul, pentru ce Mă prigonești?«, i-a strigat glasul din cer. Isus în cer sus și sfinții pe pământ erau *una*; ei alcătuiau un întreg, *un* trup, *pe Hristos*. Astfel el »n-a primit și nici n-a învățat Evanghelia de la vreun om, ci prin descoperirea lui Isus Hristos.« (versetul 12)

Nimeni nu se putea îndoi de veridicitatea și temeinicia întoarceri lui la Dumnezeu. Căci odinioară el era, așa cum credincioșii din Galatia de asemenea știau, unul peste măsură de plin de râvnă pentru religia celor din neamul lui, a întrecut pe toți tovarășii lui de viață în respectarea cu strictețe a rânduielilor iudaice și în felul acesta a devenit „peste măsură“ un prigonitor și distrugător al Adunării lui Dumnezeu (versetele 13 și 14). Cât de mult se includea în aceasta o condamnarea a credincioșilor din Galatia în înclinarea lor de a se reîntoarce la ceea ce a adus pe acest bărbat pe un astfel de drum! Ce altceva ar fi putut să-l oprească din alergarea lui și să-l facă să se întoarcă, decât numai îndurarea nespus de mare și plină de har a lui Dumnezeu, care, așa cum spune el, »m-a pus deoparte din pântecele mamei mele și m-a chemat prin harul Său«, și căruia acum I-a plăcut să reveleze pe Fiul Său în el? Minunat și demn de adorare Dumnezeu! Cum El, Cel care face ca din rău să rezulte binele și face așa de des aceasta, a folosit nebunia credincioșilor din Galatia ca să ne aducă la cunoștință unele lucruri, care altfel ne-ar fi rămas ascunse! O realitate după alta trebuie să vină la lumină, ca să lumineze mai îndeaproape persoana și istoria acestui »vas ales« (Faptele Apostolilor 9,15), spre rușinarea credincioșilor din Galatia, spre bucuria noastră și întărirea în credință.

Apostolul Petru a primit și el odinioară o revelație deosebită din partea lui Dumnezeu, și în privința aceasta este o asemănare deosebită între el și Pavel. Atunci când el mărturisește pe Isus ca »Fiul Dumnezeului Celui viu«, Domnul îi spune cunoscutele cuvinte: »Ferice de tine, Simone, fiul lui Iona; fiindcă nu carnea și sângele ți-a descoperit lucrul acesta, ci Tatăl Meu care este în ceruri« (Matei 16,17). Însă între cele două revelații este o diferență remarcabilă în ceea ce privește felul și conținutul lor. Prima a avut loc față de Petru: Dumnezeu i-a revelat pe Fiul Său. La Pavel însă, lui Dumnezeu i-a făcut desigur plăcere »să descopere în el pe Fiul Său«. Pe cât de mică ar părea la prima vedere să fie diferența, cu atât mai plină de importanță devine ea la privirea ei mai îndeaproape. – Iarăși unul din numeroasele exemple pentru faptul că noi niciodată nu putem citi *prea exact* Cuvântul lui Dumnezeu de șapte ori curățit, dar pe care deseori îl citim *insuficient* de exact.

Ne-am referit deja mai înainte, că Pavel deja la întoarcerea lui la Dumnezeu a primit cunoștință de adevărul minunat al unității credinciosului cu Hristos, a cărui cunoștință s-a definitivat în el prin acțiunea Duhului Sfânt, și pe care el trebuia s-o vestească iudeilor și păgânilor. Acest adevăr nu a fost încredințat lui Petru și celorlalți apostoli. El era o taină, a cărei administrare a fost încredințată lui Pavel. De aceea el vorbește mereu despre »evanghelia *mea*«; nu că el ar fi vestit *o altă* evanghelie, bazată pe un fundament nou – aceasta era imposibil – însă o evanghelie căreia i s-a

adăugat un adevăr nou, care nu a fost revelat până atunci, și anume acel adevăr referitor la unitatea dintre Hristos și Adunare, trupul Său. La acest adevăr se face desigur numai aluzie în acest loc; dar fără îndoială el era înaintea scriitorului, atunci când a vorbit de faptul că I-a făcut plăcere lui Dumnezeu să reveleze în el pe Fiul Său.

Cu această ocazie să amintim, că Pavel numește mesajul încredințat lui ca fiind și »Evanghelia slavei lui Hristos« (2 Corinteni 4,4). Este Evanghelia despre un Mântuitor, care nu numai a murit și a înviat, ci El este și *glorificat* la dreapta lui Dumnezeu în cer și acum a fost pus ca și Cap peste toate ale trupului Său, ale Adunării (Bisericii). (Efeseni 1,20-23) Despre această glorificare a Fiului Omului și de planurile lui Dumnezeu legate de această glorificare nu vorbesc ceilalți apostoli. De aceea Pavel putea să scrie și credincioșilor din Colose, că prin facerea cunoscut a lucrurilor descoperite lui ca slujitor al Adunării »a întregit Cuvântul lui Dumnezeu« (compară cu Coloseni 1,25), aceasta înseamnă că I-a fost adăugat ceea ce lipsea. Cu revelarea tainelor despre Hristos și despre Adunare, care a fost ascunsă din veșnicii și în toate veacurile, s-a închis cercul comunicărilor din partea lui Dumnezeu. În afară de aceasta nu mai există nimic de făcut cunoscut.

Dacă ne gândim la toate acestea, înțelegem mult mai bine că evanghelia lui Pavel nu putea nici să fie »de obârșie omenească« și nici să fie primită »de la vreun om«, ci numai printr-o revelație directă de la Domnul. Deci, când I-a plăcut lui Dumnezeu să reveleze pe Fiul Său în apostolul nostru, pentru ca el să-L vestească printre națiuni, apostolul n-a întrebat pe nici un om, nici nu s-a suit la Ierusalim, la cei care au fost apostoli înainte de el (versetele 16,17). El nu s-a sfătuit cu oamenii, nici cu sine însuși și nici cu alții, și nici nu s-a dus la Ierusalim, ca să facă cunoscut apostolilor de acolo chemarea lui și ca să primească de la ei o confirmare a acestei chemări. **Dumnezeu** l-a chemat, și El a lăsat în seama Lui mersul drumului lui în continuare. Gândurile lui Dumnezeu nu sunt gândurile noastre, căile noastre nu sunt căile Lui. El a dus pe robul Său, după ce acesta a predicat câteva zile în sinagoga din Damasc că Isus este Fiul lui Dumnezeu (Faptele Apostolilor 9,19,20), spre Arabia, în liniște. Aici el a stat trei ani. Nimic altceva nu ni se spune despre acest timp lung. Nu vom greși, dacă vom privi acest timp ca timp de pregătire sever, ca școală a lui Dumnezeu pentru robul Său și slujba lui în continuare. Întâlnim acest procedeu al lui Dumnezeu la unii din robii Săi (Iosif, Moise, Ilie, și așa mai departe), pe care El voia să-i folosească în mod deosebit. Înainte ca El să-i așeze în public, El i-a condus la o parte în singurătate, ca acolo să-i introducă nu numai în cunoașterea mai apropiată a gândurilor Sale, ci și în cunoașterea propriei lor nimicnicii.

Cine este un învățător ca și El?

»După trei ani, m-am suit la Ierusalim ca să fac cunoștință cu Chifa, și am rămas la el cincisprezece zile. Dar n-am văzut pe niciunul altul dintre apostoli, decât pe Iacov, fratele Domnului« (versetele 18,19). Apostolul accentuează rămânerea lui scurtă în Ierusalim, numai cincisprezece zile, ca de la început să excludă orice gând, că el ar fi urmat un fel de cursuri de învățătură. Că el dorea mult să cunoască pe Petru, cunoscutul apostol al circumciziei, este foarte ușor de înțeles. Dar în afară de el, a văzut numai pe Iacov, fratele Domnului. După ce el apoi mărturisește solemn că el scrie »înaintea lui Dumnezeu«, continuă:

»După aceea m-am dus în ținuturile Siriei și Ciliciei. Și eram încă necunoscut la față bisericilor lui Hristos, care sunt în Iudea. Ele auzeau doar spunându-se; „Cel ce prigonea odinioară, acum propovăduiește credința, pe care căuta s-o nimicească odinioară.” Și slăveau pe Dumnezeu din pricina mea.« (versetele 21-24) Conținutul simplu al acestor versete nu necesită nici o explicație. Și credincioșii din Galatia au înțeles ușor învățătura cuprinsă în ele spre rușinea lor. Adunările din Iudeea, care nu-l cunoșteau pe apostol în față, - ele au auzit numai, că prigonitorul de odinioară al ucenicilor lui Isus vestește acum credința, pe care el a distrus-o – au glorificat pe Dumnezeu cu privire la el. Cu mulțumire au recunoscut harul, pe care Dumnezeu l-a dat acestui om, și cu o bucurie lăuntrică s-au lăsat introduși în cunoașterea gândurilor și planurilor lui Dumnezeu.

Și ce este cu adunările din Galatia, care au luat naștere prin munca permanentă, obositoare, a apostolului, cărora el prin multe suferințe și pericole le-a adus Evanghelia prețioasă a harului, care

au cunoscut personal efortul neconținut, dragostea dezinteresată și credințioșia acestui rob al lui Isus Hristos? Vai, ele s-au rătăcit cu privire la el, au început să-l învinuiască de tot felul de lucruri, i-au rănit inima, prin aceea că s-au lăsat „vrăjiți“ de învățători iudei falși și s-au întors iarăși să slujească elementelor sărăcicioase și slabe ale lumii. Ce fericite erau ele odinioară, când Pavel le-a pus așa de viu pe Isus Hristos înaintea ochilor și inimilor lor, ca și cum El ar fi fost crucificat în mijlocul lor! Și acum? O, cum ar fi trebuit promisiunea solemnă a apostolului din versetul 20, cu aducerea aminte, în continuare, de adunările din Iudeea, să le ajungă la inimă și conștiință! Nu și-ar fi venit ele în fire, nu s-ar fi rușinat și nu ar fi început din nou să glorifice pe Dumnezeu din pricina robului Său?

Capitolul 2

Capitolul al doilea, care mai întâi relatează de alte călăuziri ale lui Dumnezeu cu robul Său, începe cu cuvintele: »După paisprezece ani – aici, ca și în versetul 18 al capitolului 1 timpul este socotit de la întoarcerea lui la Dumnezeu – m-am suit din nou la Ierusalim împreună cu Barnaba; și am luat cu mine și pe Tit. M-am suit în urma unei descoperiri« (versetele 1 și 2a). Au trecut deci unsprezece ani de la prima lui vizită în Ierusalim. Pavel i-a petrecut parțial în Tars, ținutul lui natal, și, luat de acolo de Barnaba, în Antiohia, de unde cei doi bărbați au pornit în prima lor călătorie misionară. Capitolele 11 –14 din Faptele Apostolilor ne dau detalii despre acest timp. La sfârșitul capitolului 11 auzim, că Barnaba a călătorit împreună cu Saul spre Iudea, ca să ducă o strângere de ajutoare pentru frații în nevoie de acolo. Cu această ocazie Saul a fost temporal în Ierusalim. Vizita este amintită pe scurt la sfârșitul capitolului 12 fără alte detalii.

Despre vizita amintită în capitolul nostru se relatează detaliat în capitolul 15 din Faptele Apostolilor. Dar în timp ce acolo ne sunt prezentate motivele exterioare, care l-au determinat pe apostol să facă călătoria, aici auzim că el s-a dus **în urma unei descoperiri**, deci a unei anumite indicații venite de sus. Dumnezeu Însuși lucra direct. El nu voia ca întrebarea importantă referitoare la circumcizie să fie clarificată în Antiohia, și nici ca Pavel să meargă singur pe drumul pe care El i l-a rânduit. Ca să se păstreze corect unitatea dintre mărturie și slujbă, chestiunea trebuia tratată în Ierusalim; totodată Pavel trebuia adus în părtașie mai intimă cu ceilalți apostoli.

Luca relatează în capitolul 15: »Câțiva oameni, veniți din Iudeea, învățau pe frați și ziceau: „Dacă nu sunteți tăiați împrejur după obiceiul lui Moise, nu puteți fi mântuiți.“ Pavel și Barnaba au avut cu ei un viu schimb de vorbe și păreri deosebite; și frații au hotărât ca Pavel și Barnaba, și câțiva dintre ei, să se suie la Ierusalim la apostoli și la prezbiteri, ca să-i întrebe asupra acestor neînțelegeri.« (Faptele Apostolilor 15,1.2). Ajunși la Ierusalim, au găsit acolo aceleași păreri diferite: »Atunci unii din partida fariseilor, care crezuseră, s-au ridicat, și au zis că neamurile trebuie tăiate împrejur, și să li se ceară să păzească Legea lui Moise« (Faptele Apostolilor 15,5). Problema, care amenința să producă o sciziune mare, trebuia rezolvată și ea a fost rezolvată. Duhul Sfânt a călăuzit în așa fel, că apostoli împreună cu bătrânii și toată adunarea s-au strâns, »ca să vadă ce este de făcut«. Rezultatul discuțiilor, parțial iritate, îl cunoaștem: cerințele credincioșilor înclinați spre Lege au fost respinse și adevărul Evangheliei a rămas păstrat creștinilor dintre păgâni.

Printre însoțitorii apostolului la această chestiune importantă se afla și Tit, un grec. Pavel »l-a luat cu sine«, așa cum scrie el. Probabil avem voie să presupunem, că și acest pas îndrăzneț stătea în legătură cu descoperirea primită de sus. Căci era o acțiune, care trebuia să contribuie în mod esențial la hotărârea cu privire la întrebarea dacă să aibă loc sau nu tăierea împrejur. Dar Tit, așa cum în aparență Pavel amintește numai în treacăt, că el, »n-a fost silit să se taie împrejur« (Galateni 2,3). Timotei, »fiul unei iudaice credincioase și al unui tată grec«, a fost mai târziu tăiat împrejur de apostol din pricina iudeilor din localitate (compară cu Faptele Apostolilor 16,1-3); Tit nu a fost tăiat împrejur, căci aici era valabilă respectarea adevărului Evangheliei și a libertății, pe care noi o avem

în Hristos. Dumnezeu a justificat ce a făcut slujitorul Său. Tit a fost recunoscut ca frate, fără să se ceară ca el să fie tăiat împrejur. Prin aceasta problema importantă a fost principial deja clarificată.

Interesant este felul în care Pavel face cunoscut credincioșilor din Galatia cum Domnul a făcut ca acea întrunire serioasă să aibă ca rezultat pentru ei o binecuvântare permanentă. Sui la Ierusalim ca urmare a acelei descoperiri, el s-a folosit de această ocazie, ca să vestească celor adunați Evanghelia, pe care el o predica printre națiuni. În mod deosebit făcea aceasta »celor mai cu vază«, pentru ca el »nu cumva să alerg sau să fi alergat în zadar« (Galateni 2,3). Apostolul, care a primit evanghelia sa direct de la Domnul, era responsabil s-o dea mai departe exact așa cum i-a fost încredințată. Dar așa după cum el totdeauna își dădea osteneala să întâmpine pe credincioși în cuvânt și scriere pretutindeni unde îi întâlnea, ca în dragoste să le ajute în continuare, el s-a folosit și de această ocazie să prezinte conducătorilor adunării din Ierusalim, care erau cu mult în urma lui în ceea ce privește cunoașterea adevărului, detaliat ceea ce Domnul i-a încredințat. Atât cu privire la activitatea lui proprie cât și la desfășurarea unitară a lucrării în ansamblul ei, înțelegerea pașnică cu „cei cu vază“ avea o deosebită importanță. Ce s-ar fi întâmplat, dacă din cauza unei acțiuni necugetate din partea lui ar fi avut loc o sciziune între el și ceilalți apostoli sau ceilalți lucrători? Cât de mult ar fi triumfat satan!

Este așa de frumos să întâlnești mereu în omul acesta demn de urmat felul de gândire al lui Hristos. Niciodată căutând interesele personale, ci totdeauna punând valoare numai pe glorificarea Domnului, pe promovarea lucrării Sale și pe binele turmei Sale, deviza lui practică era: »Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine.«

Dar oricât de important în general și în mod deosebit pentru credincioșii din Galatia era această înțelegere cu ceilalți apostoli, totuși motivul propriu-zis al călătoriei apostolului la Ierusalim și al intervenției lui hotărâte pentru adevăr era altceva. Îl găsim în versetele 4 și 5: »Din pricina fraților mincinoși, furișai și strecurați printre noi, ca să pândească slobozenia, pe care o avem în Hristos Isus, cu gând să ne ducă la robie; noi nu ne-am supus și nu ne-am potrivit lor nicio clipă măcar, pentru ca adevărul Evangheliei să rămână cu voi.« Pavel nu s-a gândit să se certe cu acești oameni greșiți cu privire la adevăr. Intenția lor era să „spioneze“ cu viclenie libertatea pe care noi o avem în Hristos. De aceea Pavel îi numește »frați **mincinoși**«. Este o apariție frapantă și totuși totdeauna de înțeles, că odată cu însușirea învățăturilor false aproape întotdeauna lipsa de sinceritate merge mână în mână cu această însușire, sau rezultă din aceasta. Și dacă așa este, la ce folosește atunci să te lupți cu astfel de oameni? Nu rămâne nimic altceva, decât să faci ceea ce apostolul cere mereu în scrisorile sale și așa cum a făcut-o și aici, adică **să te opui** lor cu toată hotărârea, **să-i respingi, să te îndepărtezi** de ei. El nu a cedat lor prin supunere nici măcar un ceas. Este vorba de un preț, pentru care avea valoare această fermitate de neclintit: »pentru ca adevărul Evangheliei să rămână cu voi«. Ne este cunoscut ce urmăreau acei oameni; ei voiau să conducă pe credincioși iarăși sub robia Legii, care poate aduce numai blestem și condamnare asupra oamenilor.

Apostolul revine acum la oamenii care erau cu vază în Ierusalim. Pentru el nu avea importanță mare ce erau ei și ce loc ocupau ei – Dumnezeu nu caută la fața oamenilor; în afară de aceasta, acești oameni cu vază »nu i-au adus nimic«. Dimpotrivă, ei au trebuit să recunoască, că »harul, care i-a fost dat lui«, era mult mai mare decât cel încredințat lor. Dacă lui Petru i-a fost încredințată apostolia tăierii împrejur limitată la Israel, Dumnezeu a încredințat lui Pavel apostolia netăierii împrejur, care cuprinde **toate** popoarele de pe pământ. De aceea harul dat lui mergea în ținutul rânduit lui mult mai departe decât al celor doisprezece, ca să nu mai vorbim de diferența profundă care exista între cei doi cu privire la adevărul revelat. Același Dumnezeu a lucrat în Pavel ca și în Petru, și anume în așa fel, că celor doisprezece nu le-a rămas nimic altceva, decât să recunoască mulțumitori ce a făcut Dumnezeu, **fără ei**, prin Pavel. Ani de slujire binecuvântată, cu succes, avea înapoia lui, dovezile clare ale trimiterii sale și ale talentelor sale deosebite s-au arătat. Urmarea a fost, că »Iacov, Chifa și Ioan, care sunt priviți ca stâlpi, i-au dat lui și lui Barnaba mâna dreaptă a părtășiei«, pentru ca Pavel și cei împreună-lucrători cu el să meargă »să propovăduiască la neamuri, iar ei la cei tăiați împrejur.« De aceasta au legat înțelegerea, ca Pavel împreună cu credincioșii

dintre națiuni, să-și amintească de cei săraci din Israel, ceea ce au și făcut cu toată credincioșia, după cum este cunoscut (versetul 10). Prin aceasta a fost nimicit nu numai efortul dușmanului de a aduce pe credincioși sub jugul Legii, ci totodată legătura părtășiei referitoare la lucrare între conducătorii celor două grupări s-a consolidat. Iarși Dumnezeu a făcut ca din răul planificat să rezulte binele.

Dar mai mult decât aceasta. În versetele următoare Pavel, sub călăuzirea evidentă a Duhului Sfânt, care nu are în vedere fața persoanei când este vorba de păstrarea corectă a adevărului, povestește un eveniment, care ne arată cât de puțin Pavel privește pe bărbații care erau apostoli înainte de el, ca superiori, după a căror recunoștință trebuia să năzuiești. Totodată a dat o lovitură cu atât mai grea celui legalist, cu cât ea era total neintenționată și pentru apostolul foarte prețuit al circumciziei nu însemna nimic mai puțin decât o laudă. Ce bine este, că Cuvântul lui Dumnezeu este în orice privință limpede, de încredere și fidel! Cântărind cu cântarul drept, el nu cruță pe nimeni. Cât de frumos este însă pe de altă parte, că Petru nu a purtat ranchiune pe fratele său credincios și împreună-rob cu el, că Pavel, după cât se pare, l-a pus fără cruțare la stâlpul infamiei pentru toate timpurile! El îl numește în ultima sa scrisoare, nu cu mult timp înaintea morții sale, „fratele nostru preaiubit“ și recomandă „toate scrisorile sale“ atenției deosebite a credincioșilor (2 Petru 3,15.16). Exemple prețioase de imitare pentru noi în lucruri lipsite de importanță!

Dar să urmărim relatarea însăși. »Dar când a venit Chifa în Antiohia, i-am stăut împotriva în față, căci era de osândit.« (versetul 11). În Ierusalim Petru a întins lui Pavel mâna părtășiei, aici în Antiohia Pavel i-a stat împotriva în față, aceasta înseamnă, fără să țină seama de persoană. De ce aceasta? Să ascultăm. Unui iudeu credincios Legii nu îi era permis să intre la păgâni și să mănânce cu ei (compară cu Faptele Apostolilor 11,3). Însă Petru, învățat de Dumnezeu, în timpul acela nu numai a intrat la căpitanul roman Cornelius, ci în Antiohia a mâncat împreună cu credincioșii dintre păgâni, însă apoi, când s-au coborât unii de la Iacov, un reprezentant general recunoscut al unui creștinism încă legat cu sinagoga și Legea, de teamă față de cei circumciși s-a îndepărtat iarși de la aceasta și restul iudeilor, chiar și Barnaba, un bărbat plin de Duhul Sfânt (Faptele Apostolilor 11,24), a fost prins în lațul fățarniciei lor (versetele 12 și 13). Ce mare și nimicitoare este totuși influența unei păreri dominante general, mai ales când este vorba de rânduiești ale cărnii, de obiceiuri și practici religioase! Ce greu este să te desprinzi de prejudecățile religioase, și ce grave sunt urmările, dacă ne lăsăm stăpâniți de ele și »nu umblăm drept după adevărul Evangheliei« (versetul 14)! Este cu atât mai grav, cu cât prestigiul nostru este mai mare din punct de vedere religios. Și în cazul de față era întâiul și cel mai cu vază dintre apostoli, cel care a procedat astfel!

„Oricât de minoră părea chestiunea“, spune un alt comentator¹ al locului acesta din Scriptură, „pe atât de importantă era ea în ochii lui Dumnezeu și a robului Său.“ Pavel a recunoscut că prin această acțiune aparent neînsemnată s-a renunțat la adevărul Evangheliei. Noi uităm așa de ușor, că într-o situație simplă, aparent total lipsită de importanță, din viața zilnică poate fi inclusă o renunțare realmente la Hristos și la adevărul Evangheliei. Însă Dumnezeu vrea, ca noi să privim lucrurile așa fel, cum se cuvine adevărului și harului Său. Noi suntem înclinați să tratăm cu ușurătate ce se cuvine lui Dumnezeu, dar să acordăm valoare mare lucrurilor, care se referă la noi personal. Dumnezeu dorește însă să vadă în noi un sentiment profund pentru tot ce este cu privire la Hristos și la Evanghelie. De ce a muștrat Pavel așa de aspru pe apostolul circumciziei? Pentru că era vorba de fundamentul harului. Aici nu își avea locul iscusința omenească sau teama, aici nu era nici o mijlocire, nici o luare în considerare a prestigiului persoanei. Pentru Pavel era valabil, să rămână pe câmpul, pe care el era răspunzător în mod deosebit, ca să respecte adevărul. Dacă Petru a eșuat, și nu s-a revelat ca **Petru** (piatră), ci ca Simon, **fiul lui Iona**, Pavel a trebuit să intervină cu o mai mare hotărâre. Ceea ce oferă un accent așa de deosebit muștrării lui este situația, că ceea ce se petrecea în Antiohia avea loc nu la mult timp după întrunirea solemnă din Ierusalim, la care Petru a susținut așa de hotărât libertatea pe care Dumnezeu a dat-o credincioșilor dintre păgâni. Dumnezeu

¹ W. Kelly – The Bible Treasury, 1862.

l-a ales tocmai pe el, așa cum el însuși mărturisește, ca »prin gura sa, neamurile să audă cuvântul Evangheliei și să creadă.« Vorbirea lui a încheiat-o cu cuvintele: » Dumnezeu ... n-a făcut nici o deosebire între noi și ei ... Ci credem că noi, ca și ei, suntem mântuiți prin harul Domnului Isus.« El nu putea să se exprime mai concret, mândria iudaică nu putea fi nimerită mai sensibil, decât prin explicația, că mântuirea celor dintre națiuni era un model pentru mântuirea iudeilor, și nu invers, așa cum ar fi trebuit să ne așteptăm. Și după toate acestea acum să aibă loc o deviere așa de crasă!? Și împreună cu Petru s-a purtat în chip fățarnic și Barnaba, însoțitorul credincios al lui Pavel în timpul primei lui călătorii misionare, care a fost ales împreună cu acesta »să se suie la Ierusalim la apostoli și prezbiteri, ca să-i întrebe asupra acestei neînțelegeri.«

Ce să spunem noi în această privință? Instinctiv ne amintim de cuvântul serios: »Nu vă încredeți dar în om, în ale cărui nări nu este decât suflare. Căci ce preț are el?« (Isaia 2,23). »O trestie bătută de vânt încoace și încolo« - așa sunt cei mai buni, un Ioan Botezătorul, un Simon Petru și alții, dacă ochiul nu rămâne simplu. Numai Unul singur a fost desăvârșit în căile Lui, al cărui picior niciodată nu s-a clătinat. Și cu toate acestea acei bărbați și noi suntem așa de mult prețuiți de Dumnezeu. El ne-a făcut parte de un har deosebit. Cum trebuie Dumnezeu să privească, când ai Săi se întorc de la harul Său minunat spre faptele lor sărăcicioase, spre nimicnicia lor!

Înțelegem de ce Pavel, a cărui privire clară a descoperit acea înclinație rea în comportarea celui ce era rob împreună cu el, cu indignare sfântă i-a spus cuvintele: »Dacă tu, care ești iudeu, trăiești ca neamurile, și nu ca iudeii, cum silești pe neamuri să trăiască în felul iudeilor?« (versetul 14). Prin umblarea sa împreună cu credincioșii dintre neamuri, Petru a dovedit, că el împreună cu tovarășii lui de credință dintre iudei era eliberat de jugul insuportabil al Legii, și acum el voia să aducă neamurile sub acest jug și să-i constrângă, să trăiască ca iudeii. În Ierusalim, centrul iudaismului, el a fost temerar să intervină pentru toată libertatea în Hristos, care aparține tuturor, și aici în Antiohia, cetatea păgână, voia să se reîntoarcă la principiile iudaice și să le impună altora pentru obținerea părtășiei creștine depline?

Apostolul continuă să spună: »Noi suntem iudei din fire, iar nu păcătoși dintre neamuri. Totuși, fiindcă știm că omul nu este socotit neprihănit prin faptele Legii, ci numai prin credința în Isus Hristos, am crezut și noi în Hristos Isus, ca să fim socotiți neprihăniți prin credința în Hristos, iar nu prin faptele Legii; pentru că nimeni nu va fi socotit neprihănit prin faptele Legii« (versetele 15.16). Să observăm că Pavel nu vorbește aici direct de Lege, de Legea dată pe muntele Sinai, ci foarte general de »faptele Legii«. Oricare ar fi legea dată, orice principiu legalist distruge harul și face imposibilă îndreptățirea.

»Dar dacă, în timp ce căutam să fim socotiți neprihăniți în Hristos, și noi înșine am fi găsiți ca păcătoși, este oare Hristos un slujitor al păcatului? Nicidecum!« (versetul 17).

Să fi găsit ca păcătos și să faci pe Hristos un slujitor al păcatului – este de la sine înțeles, că Petru nu a vrut așa ceva! El nu s-a gândit la așa ceva. Dar nu are Pavel dreptate? Desigur, are dreptate! Dacă Petru și alții împreună cu el au renunțat la Lege ca mijloc de îndreptățire și și-au luat refugiu la Hristos, iar acum încep să ridice din nou clădirea dărâmată a Legii, prin aceasta spuneau că ei ar trebui să condamne prima lor faptă. Ei se prezentau deci ca păcătoși și făcători de rele (Versetul 18). Și Hristos, care i-a călăuzit să întoarcă spatele Legii și numai în El să caute îndreptățirea, a devenit prin aceasta un slujitor al păcatului, căci pe baza învățaturii Lui au părăsit ei terenul Legii. Ce rezultat! Cât de mult trebuie să se fi speriat Petru!

Fie ca toți cei care și astăzi stau în pericol să se bazeze pe rânduielel exterioare, religioase, să recunoască, că pe această cale nu pot face nimic altceva decât să așeze firea, pe om, în locul lui Hristos! În creștinism sunt numai două rânduielel religioase, rânduielel ale Domnului: botezul și masa Domnului. Dar cum s-a încercat să se facă din acestea o perină de odihnit pentru conștiință și prin folosirea lor în exterior ochiul a fost îndepărtat de la Persoana și lucrarea lui Hristos! Să fi botezat și din când în când să participi la masa Domnului, acestea sunt cele două mari sprijiniri a numeroși creștini cu numele. Ei nu posedă mai mult decât aceasta. Dar așa cum am spus, a te baza pe rânduielel înseamnă să te bazezi pe fire. Ce deosebit de serios este aceasta în acest caz! Botezul și

masa Domnului mărturisesc despre starea lipsită de speranță a omului în fire, despre moartea, în care el zace, despre lucrarea, care a fost necesară ca să-l elibereze din această stare. Sărmană creștinătate! Ea ține cu tărie la rânduielile exterioare, în același timp însă tăgăduiește adevărul pe care acestea îl exprimă.

Apostolul continuă: »Căci eu, prin Lege, am murit față de Lege, ca să trăiesc pentru Dumnezeu« (versetul 19). Legea era sfântă, dreaptă și bună (Romani 7,12), dar prin fire fără putere, putea să aducă numai moarte și condamnare asupra omului aflat în starea sa decăzută și neputincioasă. Pavel, care odinioară a fost sub Lege, a cunoscut pe deplin în trupul său efectul acesteia. El a murit prin Lege, ea a rostit sentința de moarte asupra lui și această sentință a fost executată asupra lui în Hristos. Mort împreună cu Hristos și înviat împreună cu El, el nu mai trăia acum potrivit cu starea lui veche, ca om în carne. De aceea Legea nu mai avea nici un drept asupra lui; el era mort față de Lege și în felul acesta era scos pentru totdeauna de sub autoritatea și porunca ei. Cerințele drepte ale Legii au fost împlinite pentru totdeauna de un Locțiitor desăvârșit, și acum, devenit liber față de Lege prin moarte, el a devenit al Altuia, care a înviat dintre morți, pentru ca de acum înainte »să trăiască pentru Dumnezeu«.

Om fericit! Dar cu ce eforturi, împotriviri și vrăjmașii avea el de luptat, căutând să trăiască pentru sine acest adevăr prețios și să-l facă cunoscut și altora! Vai! Carnea (fîrea) nu vrea să stea în moarte. Este insuportabil pentru natura veche să se vadă total stricată și lipsită de putere pentru a lucra, da, să se vadă condamnată la moarte, să nu fie nimic altceva decât păcat. Și în cei credincioși ea vrea mereu să revină la viață și să intre în acțiune. Dar dacă îi reușește, aceasta poate avea ca urmare pentru credincios numai păcat și adâncă umilire. Dumnezeu să fie glorificat, că noi, ca unii care am murit și am înviat împreună cu Hristos, avem dreptul, ca unii care trăiesc în El, să posedăm și puterea să ne păstrăm în moarte! Noi am fost chemați și făcuți capabili să urmăm pe marele apostol pe cărarea lui. Domnul să ne facă pe toți „imitatori“ zeloși și cu succes ai acestui om fericit!

Să observăm că Pavel vorbește în tot locul acesta numai despre sine însuși. Nu ca și cum adevărurile rostite nu s-ar referi la toți credincioșii și nu ar fi valabile pentru toți, dar el le prezintă ca pe posesiuni ale sale personal, așa cum el le-a înțeles pentru sine prin credință și cum le-a practicat. Așa cum el spune în Romani 8,2: »Legea Duhului de viață în Hristos Isus m-a izbăvit de legea păcatului și a morții«, îl auzim și aici spunând mereu: »Am murit ... am fost răstignit ... trăiesc ... și așa mai departe«. Aceasta nu este întâmplător așa. Felul de a vorbi al apostolului trezește de la sine în fiecare cititor sincer întrebarea: „Este aceasta adevărat și cu privire la mine? Pot și eu spune la fel?“ Și aceasta este bine și folositor. Faptul că **toți** credincioșii au murit împreună cu Hristos și au înviat împreună cu El și prin El sunt eliberați de legea păcatului și a morții este o realitate, mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu pentru aceasta! Dar este o cu totul altă problemă, în ce măsură fiecare din noi personal a primit prin credință această realitate și o practicăm în viața zilnică. Numai pe această cale putem deveni oameni fericiți, așa cum era apostolul Pavel.

»Am fost răstignit împreună cu Hristos, și trăiesc ... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine.« (versetul 20) Că Hristos a purtat la cruce și toate păcatele apostolului este de la sine înțeles – dar nu despre aceasta vorbește el aici. Aici este vorba de felul în care el a murit față de Lege. Cum a avut loc aceasta? Am auzit deja. Dumnezeu l-a făcut una cu Hristos în moartea Sa pe cruce, el era »răstignit împreună cu Hristos«, și această realitate el a primit-o prin credință. Acela, asupra căruia a fost executată sentința Legii pe cruce, trăia acum, după ce a terminat lucrarea, la dreapta lui Dumnezeu acolo sus, și Pavel trăia în El. Pavel cel vechi, cel care stătea înaintea lui Dumnezeu ca păcătos condamnat pe drept, nu mai era; moartea a pus capăt vieții lui, în care trăia odinioară, în Locțiitorul lui. De aceea el putea spune, cu toate că el se mai afla încă în acest trup pe pământ: »nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine.« Eul său cel vechi, tot ce el era odinioară din punct de vedere moral, întreaga lui existență în legătură cu Legea și sub Lege, și-a găsit sfârșitul în moartea lui Hristos, nu mai exista înaintea lui Dumnezeu. El poseda acum o viață nouă, și această viață era Hristos. Cu alte cuvinte: Hristos trăia acum în el în viața în care El, ca biruitor asupra păcatului, asupra morții și asupra diavolului, a înviat dintre cei morți.

Ce spune Pavel aici despre sine, așa cum am spus mai înainte, principial este valabil pentru toți credincioșii. Ei toți au fost răstigniți împreună cu Hristos, au murit și au înviat împreună cu El, Hristos a devenit pentru toți sfârșitul Legii și începutul unei existențe și vieți cu totul noi. În privința aceasta nu este nici o deosebire, unul nu posedă nici mai mult nici mai puțin decât altul. Diferența, și anume o diferență mare, constă numai în primirea și practicarea reală cu credință a acestui adevăr. Pavel nu spune: „Nu mai trăim noi“, sau: „Hristos trăiește în noi“, ci el spune, așa cum am spus, foarte personal, numai despre sine. Din momentul când el a văzut pe Isus pe drumul spre Damasc, pentru el era numai o țintă, un singur scop: să trăiască pe Hristos, să-L prezinte și să fie transformat în chipul Lui. El putea spune cu adevărat: »A trăi înseamnă pentru mine Hristos«. Începutul, mijlocul și sfârșitul, conținutul și scopul vieții sale era numai Hristos; de aceea și moartea era un câștig pentru el, căci ea îl ducea la Hristos, și despărțit de trupul acesta să fi **la** Hristos este mult mai bine decât să fi aici în trup și să-L aștepți.

Deci Hristos era izvorul vieții pentru apostol, era ceea ce l-a despărțit de trecut și l-a așezat pe un teren cu totul nou. Dar această viață nu poate fi independentă și de sine stătătoare într-o creatură. Ea are nevoie de ceva care s-o atragă și s-o susțină, pentru care ea să trăiască și după care să se formeze. Acest ceva este iarăși **Hristos**. De aceea Pavel adaugă imediat cuvintelor »Hristos trăiește în mine«: »Și viața, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine« (versetul 20).

Iarăși aceeași vorbire personală ca și mai înainte. În mai multe locuri din Cuvânt auzim că Hristos ne-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru noi (compară cu Efeseni 5,2,25), dar dragostea și dăruirea de Sine a Domnului stau aici ca o parte așa de personală și caldă înaintea sufletului scriitorului, că la citirea cuvintelor sale inima proprie se încălzește împreună cu a lui. »**Care m-a iubit** și S-a dat pe Sine Însuși **pentru mine**«, în felul acesta poate vorbi numai cineva care în mod obișnuit trăiește în apropierea Domnului, ca Ioan odinioară, în părtășie intimă, ascunsă, cu El. Pavel era un apostol, un vas ales, dar privit simplu ca credincios, el aparținea oamenilor care **au poruncile** Domnului și **le păzesc**, și în felul acesta Domnul putea »să-l iubească și să I se descopere« (Ioan 14,21). Noi toți îl putem urma pe acest drum, și fericit este oricine face aceasta! În felul acesta se revelează viața lui Hristos în noi. El Însuși devine tot mai mult singurul subiect care domină totul în noi. O, ce fericire să faci experiențe asemănătoare cu cele ale apostolului și să poți rosti aceleași cuvinte ca și el! –

Cunoaștem noi ceva din aceasta?

Aducerea aminte de El, care în dragostea Sa a murit pentru noi, **pentru mine**, și în felul acesta m-a scos din starea nenorocită, în care mă aflam, și mi-a dăruit viața Sa, așa că acum eu pot să trăiesc pentru El și să-L slujesc, eliberat de satan și de stăpânirea păcatului, și mai mult, faptul că **Fiul lui Dumnezeu** a fost Cel care a făcut aceasta, umple inima cu putere tot mai vie și o leagă tot mai intim cu El, **singurul** subiect al credinței. Cu admirație plină de adorare se îndreaptă ochiul spre El, care a putut să iubească și iubește o ființă cum eram și cum sunt eu. Și așa trăim și noi apoi, atâta timp cât Îi place lui Dumnezeu să ne lase pe pământ, da, »viața, pe care o trăiesc acum în trup«, prin credința în Fiul lui Dumnezeu, care ne-a iubit și S-a dat pe Sine pentru noi. Hristos ca **izvor** al acestei vieți și Hristos ca **subiect** al sentimentelor cordiale ale sufletului înnoit – cu adevărat, aceasta este o viață prețioasă, de dorit, care se merită să fie trăită! Cine trăiește în felul acesta nu face »zadarnic harul lui Dumnezeu« (versetul 21). Dimpotrivă, **Dumnezeu** va fi glorificat prin aceasta. Căci este exclusiv **harul Său** care a dat naștere la o astfel de transformare și pe această cale a putut face o creație nouă, în care cea veche s-a dus (2 Corinteni 5,17).

»Căci dacă neprihănirea se capătă prin Lege, degeaba a murit Hristos« (versetul 21). Cu aceste cuvinte apostolul încheie învățătura sa. Vai, acei învățători sârmani ai Legii! Încotro duceau eforturile lor? Tocmai ei erau cei care făceau fără valoare harul lui Dumnezeu, luau lauda lui Dumnezeu, prin aceea că puneau faptele omului alături de lucrarea minunată a lui Dumnezeu și prin aceasta jefuiau moartea lui Hristos de toată însemnătatea ei, de toată valoarea ei. Căci dacă un om poate fi îndreptățit prin faptele Legii, prin faptele proprii, atunci de ce a murit Hristos? Moartea și suferințele Lui amare au fost **degeaba**. Căci era o altă posibilitate prin care omul putea să ajungă la

țintă și să obțină neprihănirea. Cum este alcătuit acest drum și unde duce el ne arată partea a doua a capitolului 7 din epistola către Romani. Rezultatul lui este strigătul de deznădejde: »O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?« Chiar și un creștin, care este conștient de mântuirea lui și de starea lui de copil al lui Dumnezeu, care merge pe un astfel de drum, va trebui să facă aceleași experiențe dureroase. Există o lege în mădularele lui, care se împotrivesc legii naturii lui înnoite și îl duce la robie sub legea păcatului!

Cât de cu totul altfel erau experiențele apostolului! Cu adevărat, pentru el Hristos nu a murit degeaba. Și noi vom face aceleași experiențe, dacă am înțeles însemnătatea morții lui Hristos și prin credință o lășăm să lucreze asupra noastră. Eliberați de legea păcatului și a morții, putem să stăm tari în libertatea, pentru care Hristos ne-a eliberat, trăind pentru Dumnezeu, aducând roada Duhului spre glorificarea Sa (capitolul 5). Mulțumind lui Dumnezeu prin Isus Hristos, Domnul nostru, în care noi am murit față de păcat, slujim cu duhul nostru legii lui Dumnezeu. Firea (carnea) slujește legii păcatului, ea nu poate altfel.

Să ne gândim totdeauna la cuvintele prețioase: »nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine«. Partea noastră, viața noastră, puterea noastră, **totul** este El. Dumnezeu oricărui har să dăruiască scriitorului și cititorului acestor rânduri și harul personal să poată spune împreună cu apostolul: »Viața, pe care o trăiesc acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care **m-a iubit** și S-a dat pe Sine Însuși **pentru mine**!«

Capitolul 3,1-14

În prima jumătate a acestui capitol, apostolul continuă tratarea întrebării referitoare la Lege și apoi începând cu versetul 15 vorbește despre făgăduința, pe care Dumnezeu a dat-o odinioară lui Avraam și în legătură cu aceasta despre relația acestei făgăduințe cu Legea.

Fiind încă plin de descrierea minunată a schimbării, care prin harul lui Dumnezeu a avut loc cu el însuși, plin de eliberarea, de care a avut parte, nu numai cu privire la prescrierile Legii, sub care odinioară el a făcut eforturi inutile, ci și eliberarea de sine însuși – a devenit un om nou, un om în Hristos, care trăia numai prin credința în Fiul lui Dumnezeu -, el se adresează inimii și conștiinței credincioșilor din Galatia cu cuvinte impresionante, ca să-i facă să simtă situația periculoasă în care se aflau. Ai impresia că simți cum în interiorul acestui bărbat credincios avea loc o luptă, care pe de o parte îl făcea să poarte plin de dragoste grijă de credincioși, iar pe de altă parte să aibă o dezaprobare sfântă a învățătorilor răi.

»O, galateni nehibzuiți!«, le strigă el, »Cine v-a fermecat, pe voi, înaintea ochilor cărora a fost zugrăvit Isus Hristos ca răstignit?« (versetul 1). Da, dacă dreptatea a venit cu adevărat prin Lege, atunci Hristos a murit degeaba. Atunci toate eforturile dragostei, cu care Pavel a zugrăvit înaintea ochilor lor pe Mântuitorul răstignit – așa de adevărat și viu, ca și cum El ar fi fost răstignit în mijlocul lor - erau zadarnice. Este remarcabil felul de exprimare al apostolului, și cu siguranță nu este la întâmplare că el nu amintește simplu credincioșilor din Galatia de lucrarea sau de jertfa lui Hristos, ci el vorbește despre cruce. Nimic nu pune în lumină toată lipsa de speranță a stării omului, neputința lui, nimicnicia lui, stricăciunea lui, așa cum face crucea. Nimic nu ne face să cunoaștem sfințenia lui Dumnezeu și judecata Lui necruțătoare asupra păcatului, așa cum face crucea. Nimic nu ne poate face să ne despărțim mai mult de lume, în sens moral și religios, așa cum ne face crucea. De aceea Pavel nu voia să se laude cu altceva »decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos«, prin care lumea era răstignită față de el și el față de lume (Capitolul 6, versetul 14).

Dar la ce ajunseseră credincioșii din Galatia? Cine i-a fermecat, cine le-a schimbat gândirea? Încotro ducea drumul lor? Vai! Ei erau în pericol să sfârșească în „carne“ ce au început în „Duhul“. Sărmani oameni! Dar avem noi dreptul să ne mirăm de ei? Nu a fost dintotdeauna înclinația inimii

omului să facă loc cărnii (firii)? Atâta timp cât nu s-a cunoscut cu adevărat lipsa totală de speranță a stării omului, ești mereu ispitit să adaugi ceva la ceea ce Dumnezeu a făcut în Hristos Isus și ne-a dăruit în El, ceva de la om, oricât de puțin ar fi acest ceva. La credincioșii din Galatia acest ceva consta, așa cum știm, în rânduielele slabe, sărăcicioase, ale cărnii.

Întristat apostolul continuă: »Iată numai ce voiesc să știu de la voi: prin faptele Legii ați primit voi Duhul, ori prin auzirea credinței? Sunteți așa de nechibzuiți? După ce ați început prin Duhul, vreți acum să sfârșiți prin firea pământească?« (versetele 2 și 3). În capitolul anterior am auzit despre justificare și **viață**, aici auzim despre **Duhul**. Toate acestea sunt ale noastre prin credință. Faptele Legii pot să aducă numai **judecată** și **moarte**. Aceasta au înțeles-o credincioșii din Galatia foarte bine. Ei știau: dacă este vorba de primirea vieții sau de pecetluirea cu Duhul Sfânt, în ambele cazuri firea pământească (carnea) era absolut exclusă. Ambele daruri prețioase puteau fi primite numai prin credință și apostolul nu pune nicidecum la îndoială faptul că ei le-au primit pe amândouă. Ei **erau** justificați (îndreptățiți), ei **aveau** viața din Dumnezeu, ei **posedau** Duhul Sfânt. Dar acum voiau să părăsească terenul credinței și ceea ce ei au început în Duhul terminau în firea pământească! O, galateni nechibzuiți! Cine i-a fermecat?

Este de folos să atragem atenția cu această ocazie, că primirea vieții și pecetluirea cu Duhul Sfânt, cu toate că astăzi ele la mulți, probabil la majoritatea întoarcerilor la Dumnezeu, au loc simultan, ele sunt totuși două lucruri total diferite. Un om primește viața când prin acțiunea Duhului Sfânt prin intermediul Cuvântului este născut din nou, sau, așa cum Domnul spune lui Nicodim, »născut din apă și din Duh«. Este de la sine înțeles că o astfel de naștere din nou nu poate avea loc fără credință, dar această credință poate fi așa de slabă, că înțelegerea spirituală a celui care crede este așa de mică, că sufletul nu este sigur nici de mântuirea lui și nici nu posedă îndrăzneala să numească pe Dumnezeu ca Tată al lui. El are probabil un sentiment foarte profund al păcătoșeniei lui, dar tocmai aceasta îl împiedică să privească cu îndrăzneală în sus spre Dumnezeu. »Duhul de înfiere, în care noi strigăm „Ava!“, adică „Tată!“« nu și-a făcut încă **locuință** în el, nu l-a **pecetluit** încă (Romani 8,15; Efeseni 1,13). Credința este prezentă, dar nu așa fel ca să renunțe la toate celelalte, credința care să apuce numai pe Hristos. Cu certitudine Dumnezeu nu va lăsa nedesăvârșită lucrarea Sa într-un astfel de suflet. Mai devreme sau mai târziu El îl va conduce la primirea cu credință a valorii jertfei lui Isus Hristos, așa că el va putea atunci mulțumi din inimă Tatălui și se va putea apropia cu îndrăzneală de Tatăl.

La aceasta să mai remarcăm, că sunt multe suflete cu adevărat mântuite, care din lipsă de învățătură sau din cauza temerii exagerate nu îndrăznesc să spună că ele au Duhul Sfânt; dar dacă le-am putea auzi în cămăruța în care ele își golesc inima cu simplitate înaintea lui Dumnezeu, am auzi că pline de încredere numesc pe Dumnezeu Tată al lor – dovadă clară că ele au primit Duhul înfierii. Foarte des în astfel de cazuri este suficientă indicarea unui singur loc corespunzător din Scriptură, ca să împrăstie toată îndoiala și toate întrebările și să umple inima cu toată certitudinea și bucuria mântuirii.

Este un lucru **mare**, când ochiul este îndreptat de la eul propriu și de la nivelul lucrării divine în suflet numai spre Hristos. Tocmai în aceasta consta secretul rătăcirii credincioșilor din Galatia. În aceste puncte ei s-au lăsat fermecați (vrăjiți). Duhul Sfânt le-a îndreptat privirea exclusiv spre Domnul răstignit, și acum ei voiau să sfârșească „în firea pământească“! Prin acest Duh, pe care ei l-au primit prin auzirea credinței, au fost făcute chiar și minuni printre ei, fie prin Pavel sau chiar prin ei înșiși (versetul 5), și acum ei voiau să continue cu **faptele Legii**! Cu adevărat, mai nechibzuit nu puteau să acționeze. Așa considerăm noi pe drept; și totuși, cât de mulți credincioși nu i-au urmat pe parcursul secolelor pe acest drum, și cât de mulți sunt astăzi care îi urmează, cu toate exemplele de atenționare!

»În zadar ați suferit voi atât de mult? Dacă, în adevăr, e în zadar!« (versetul 4). Lipsa de înțelegere a credincioșilor din Galatia era cu atât mai mult de neexplicat, cu cât ei din cauza Evangheliei au

fost expuși deja la tot felul de suferințe. Să fie în zadar toate acestea? Adăugarea: »Dacă, în adevăr, e în zadar« a pricinuit deja multe dureri de cap comentatorilor și a primit interpretări foarte diferite. Nu ar fi putut apostolul să spună mai simplu: suferințele sunt în fond și la urma urmei în zadar, ele nu v-au dat mai mult decât ați avut înainte, ele nu sunt nimic deosebit (suferințele din pricina lui Hristos au fost mai mult sau mai puțin partea tuturor) – dar voi, prin perseverența voastră răbdătoare, ați dovedit că voi, cu toată dușmănia și împotrivirea venită din afară, cu seriozitate sinceră ați vrut să rămâneți la Domnul? Și acum toate acestea să fie în zadar? În zadar ați suferit voi toate?

Apostolul speră, că nu îi va reuși dușmanului să obțină o astfel de victorie asupra lor. Amintindu-le că nu prin vre-o activitate din partea lor, ci numai pe baza credinței le-a fost dat Duhul Sfânt, el le îndreaptă apoi privirea înapoi spre Avraam, părintele lui Israel. Și el a crezut pe Dumnezeu, și acest fapt i-a fost socotit ca neprihănire (versetul 6). Această aducere aminte era cu atât mai serioasă și mai convingătoare, căci tocmai Avraam a primit de la Dumnezeu circumcizia, la care credincioșii din Galatia voiau să se reîntoarcă. Din acest motiv ei s-ar fi putut probabil referi la el, tatăl tuturor credincioșilor; învățătorii răi au făcut-o probabil deja. Dar **când** a primit Avraam circumcizia? **Înainte** să creadă? Nu, abia **după aceea**. În capitolul 15 al cărții Geneza ni se relatează cum Avraam a crezut făgăduințele lui Dumnezeu și urmare a acestui fapt a fost socotit neprihănit, în timp ce la câțiva ani mai târziu, în capitolul 17, a fost introdusă circumcizia.

»Înțelegeți și voi dar, că fiii ai lui Avraam sunt cei ce au credință« (versetul 7). Avraam a fost socotit neprihănit nu prin circumcizie, ci prin credință; el a fost binecuvântat numai pe baza credinței. »Scriptura, de asemenea, fiindcă socotea că Dumnezeu va socoti neprihănite pe neamuri, prin credință, a vestit mai dinainte lui Avraam această veste bună: „Toate neamurile vor fi binecuvântate în tine.“ Așa că cei ce se bizuiesc pe credință, sunt binecuvântați împreună cu Avraam cel credincios.« (versetele 8-9). Dacă tatăl a primit binecuvântarea prin credință, atunci urmașii lui nu o pot primi pe o altă bază. Concluzia este simplă și convingătoare. De aceea Scriptura vorbește mai dinainte foarte clar despre aceste lucruri. Deja atunci când Dumnezeu l-a chemat pe Avraam din țara sa și din casa tatălui său, El i-a dat făgăduința, că în el vor fi binecuvântate toate semințiile pământului - și anume nu prin aceea că ei vor deveni iudei, ci așa cum ei stăteau înaintea lui Dumnezeu, ca seminții ale pământului sau ca păgâni. În această stare ei trebuiau să fie binecuvântați împreună cu Avraam cel credincios (compară cu Moise 12,3).

În mod corespunzător citim și: »Prin credință Avraam, când a fost chemat să plece într-un loc, pe care avea să-l ia ca moștenire, a ascultat, și a plecat fără să știe unde se duce.« (Evrei 11,8) **Așa** a primit el făgăduința de la Dumnezeu, pentru el și pentru alții. **Așa** au primit-o și credincioșii din Galatia, și cu făgăduința au primit și binecuvântarea. »Așa că cei ce se bizuiesc pe credință, sunt binecuvântați împreună cu Avraam cel credincios.« (versetul 9) În orice caz, binecuvântarea depindea deci de credință, și nu de respectarea anumitor rânduieli legaliste. Dimpotrivă, cine se pune sub Lege, ajunge sub **blestem**. »Căci«, adaugă apostolul cu o seriozitate impresionantă, »toți cei ce se bizuiesc pe faptele Legii sunt sub blestem; pentru că este scris: „Blestemat este oricine nu stăruiește în toate lucrurile scrise în cartea Legii, ca să le facă“« (versetul 10). Aceasta vrea să spună: cine face chiar și numai **încercarea** să se pună înaintea lui Dumnezeu pe baza Legii, aduce inevitabil blestem asupra lui însuși. Căci blestemat este oricine nu împlinește **tot** ce este scris în Lege. Ah, fie ca toți aceia, care așteaptă mântuirea sau succese oarecare de la activitatea cârnii, să mediteze la aceasta! Ei părăsesc terenul harului și prin aceasta principial terenul creștinismului. Ei pun un jug pe gâtul ucenicilor, pe care nici părinții (Israel) nu l-au putut purta, și nici noi nu-l putem purta.

Dar nu numai experiența a dovedit adevărul cuvântului, că nimeni nu poate fi îndreptățit înaintea lui Dumnezeu pe baza faptelor Legii, ci Dumnezeu Însuși a mărturisit mereu clar aceasta. Așa spune El prin gura prorocului Habacuc: »cel neprihănit va trăi **prin** credință« (versetul 11). Și că

Legea nu este din credință rezultă clar din celălalt loc: »Cine **a făcut** aceste lucruri va trăi prin ele.« (versetul 12).

A face, a lucra, este vorbirea Legii, **a crede, a nu lucra** este vorbirea harului. Într-adevăr Legea făgăduiește viață și binecuvântare pe baza împlinirii poruncilor ei, dar deoarece prin carne (firea pământească) ea este lipsită de putere, în realitate poate veni numai blestem peste toți cei care stau sub Lege. Așa a arătat Israel, înainte ca să intre în țară. După ce poporul va fi trecut prin Iordan, potrivit cuvintelor lui Moise, șase seminții trebuiau să stea pe muntele Garizim, ca să binecuvânteze poporul, și șase seminții pe muntele Ebal, ca să blesteme. Dar mai departe ni se spune ce trebuiau să spună leviții ca locțiitori ai poporului. Un »Să fie blestemat!« nimicitor urma altuia și întregul șir îngrozitor de blesteme se încheie cu cuvintele: »Și tot poporul spunea: Amin!« (Deuteronom 27). De ce aceasta? Tocmai de aceea, pentru că toți care se bazează pe faptele Legii sunt sub blestem. În acest caz nu există nici un refugiu, nici o scăpare.

Rezultatul este îngrozitor. Dar acum urmează cuvântul prețios, salvator: »Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi – fiindcă este scris: „Blestemat e oricine este atârnat pe lemn“« (versetul 13). Dumnezeu să fie veșnic glorificat pentru această mărturisire minunată, clară! Aceasta stă înaintea noastră ca și cum ar fi gravat pe tablele din față – fiecare cuvânt având un înțeles profund și putere vie. **Hristos** – Hristosul lui Dumnezeu, nimic mai puțin decât El – ne-a răscumpărat, odată pentru totdeauna, din **blestemul Legii**, așa că acest blestem niciodată nu ne mai poate lovi. Și dacă acum întrebăm mai departe: **Cum** a avut loc aceasta?, răspunsul este: prin aceea că El S-a făcut **blestem** pentru noi. Să observăm cuvântul: „blestem“! Cât de mult ne arată el deplina Sa unire cu starea acelor care erau sub blestemul Legii! El a pășit în locul lor, în sensul deplin al cuvântului a luat locul lor înaintea lui Dumnezeu. Numai în felul acesta blestemul a putut fi îndepărtat pe o bază juridică dreaptă și nouă a putut să ni se ofere har. »Blestemat e oricine este atârnat pe lemn!« și acolo a atârnat preaslăvitul nostru Domn și Mântuitor!

Pe drept putem spune: **O, dragoste fără asemănare!** Ea depășește orice cunoaștere, depășește orice capacitate de înțelegere. Revărsându-se de la aceia, care inițial stăteau sub Lege, de la Israel spre noi, harul, distrugând toate barierele, s-a îndreptat spre aceia care erau fără nădejde și fără Dumnezeu în lume: »Pentru ca binecuvântarea vestită lui Avraam să vină peste neamuri, în Hristos Isus, așa ca, prin credință, noi să primim Duhul făgăduit« (versetul 14). Marea lucrare de răscumpărare poate fi aplicată la poporul pământesc al lui Dumnezeu, dar era imposibil să rămână limitată la un cerc așa de restrâns. Binecuvântarea vestită lui Avraam, potrivit planului lui Dumnezeu, trebuia să se extindă mult în afara granițelor urmașilor patriarhului. »În Hristos Isus« ea trebuia să vină și la noi, sămânța lui Avraam, pentru ca noi prin credință să primim făgăduința Duhului. Căci noi, chiar dacă nu stăteam sub Lege, ea trebuia să aducă blestemul și asupra noastră, deoarece ea constituie ghidul sfânt al lui Dumnezeu pentru omul în carne, fie el iudeu sau păgân.

Să privim încă o dată pe scurt cele două mari principii prezentate aici, Legea și harul, și rezultatul lor. Legea **cere** și **condamnă**, harul **dă** și **îndreptățește**. Legea aducea asupra aceluia care o încalcă - și unde este omul care nu păcătuiește? – moartea și condamnarea. Harul **dă** aceluia care nu lucrează, dar crede în Domnul Isus Hristos, **viața și neprihănirea**. Legea pune pe acela, care nu rămâne în tot ce stă scris în cartea ei, sub **blestem**. Harul răscumpără de sub acest blestem, **dă**, iarși pe baza credinței, necondiționat **binecuvântare** și **dă** pe **Duhul Sfânt**, prin care se poate savura în toată plinătatea poziția cea nouă, pe care el o dă gratis. Mereu trebuie să exclamăm: ce nebunie de neînțeles a omului care a cunoscut terenul minunat al harului dumnezeiesc, și l-a însușit, iar apoi se reîntoarce pe temelia sărăcicioasă a faptelor omenești proprii! Să alegi blestemul, după ce prin harul lui Dumnezeu ai primit **binecuvântarea!**

Capitolul 3,15-29

Așa cum am amintit la începutul capitolului, apostolul ajunge acum să vorbească despre relațiile care existau între făgăduințele necondiționate date lui Avraam și Lege. «Fraților, vorbesc în felul oamenilor, un testament, chiar al unui om, odată întărit, totuși nimeni nu-l desființează, nici nu-i mai adaugă ceva.» (versetul 15) «Vorbesc în felul oamenilor.» Cu adevărat nu este nevoie de o capacitate de înțelegere spirituală deosebită, ca să recunoști că un testament, odată încheiat și după aceea încă **confirmat** nu poate fi anulat sau schimbat prin adăugiri. Aceasta o știe orice om cu înțelegere. «Acum făgăduințele au fost făcute lui Avraam și seminței lui.» (versetul 16) Când s-a încheiat legământul cu Avraam nu era nicidecum vorba de Lege, de vre-o oarecare îngrădire. Făgăduințele au fost date necondiționat lui și seminței lui. Credincioșii din Galatia nu puteau nega aceasta. Dar ei puteau întreba, pentru ce a fost dată Legea? Nu vine ea tot așa de bine de la Dumnezeu, ca și făgăduința? Să nu primim atunci Legea prin credință și să ne supunem ei? De ce le-a dat Dumnezeu pe amândouă?

Răspunsul la această întrebare urmează în ultima parte a capitolului nostru. Mai întâi apostolul adaugă foarte relevant: «Nu zice: „Și semințelor“ (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: „Și seminței tale“, adică Hristos» (versetul 16). Ca să înțelegem acest cuvânt, trebuie să ne amintim, că Avraam a primit de două ori făgăduința că în el, respectiv în sămânța lui, vor trebui să fie binecuvântate toate națiunile pământului. Prima dată găsim deja în Geneza 12. A doua oară găsim în capitolul 22, cu ocazia jertfirii lui Isaac, modelul cunoscut al Domnului și Mântuitorului în moartea Sa și în învierea Sa; și aici binecuvântarea este legată categoric nu cu el, ci cu „sămânța“ lui.

După ce Dumnezeu a jurat pe Sine Însuși să binecuvânteze din belșug pe Avraam și sămânța (aici este vorba de Israel, urmașii naturali ai patriarhului) lui și îl va înmulți foarte mult, ca stelele cerului și ca nisipul de pe malul mării, și seminței lui îi va da partea dușmanilor ei, El adaugă: »Și în sămânța ta se vor binecuvânta (sau, vor fi binecuvântate) toate națiunile pământului.« (versetele 16-18). În acest ultim caz nu este vorba nicidecum de binecuvântări pământești și de o glorie temporală; este vorba de binecuvântarea spirituală, care va veni în Hristos, adevărata sămânță a lui Avraam, asupra tuturor națiunilor. Făgăduința dată lui Avraam este confirmată aici **seminței sale**: «Nu zice: „Și semințelor“ (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: „Și seminței tale“.» Această sămânță este Hristos.

În timp ce Hristos trăia pe acest pământ, desigur binecuvântarea nu se putea revărsa la toți locuitorii pământului. Mesia a fost trimis «numai la oile pierdute ale casei lui Israel», și când au venit grecii și doreau să vadă pe Isus, El a spus ucenicilor că a sosit ceasul gloriei **Fiului Omului** (care era prezent pentru toți oamenii), dar că drumul spre această glorie trecea prin moarte (compară cu Ioan 12,20-24). Numai în Hristos Isus ca mort și înviat putea binecuvântarea lui Avraam să meargă la națiuni. Numai așa putea Domnul să trimită pe ucenicii Săi, ca să facă ucenici din **toate națiunile** (Matei 28,19). Noul, creștinismul, putea să înceapă numai cu moartea și învierea lui Hristos. Legea nu a dat nici viață nici neprihănire, și nici pe Duhul Sfânt și nici, așa cum vom auzi îndată, dreptul la moștenire.

«Iată ce vreau să zic: un testament, pe care l-a întărit Dumnezeu mai înainte, nu poate fi desființat, așa ca făgăduința să fie nimicită de Legea venită după patru sute treizeci de ani» (versetul 17). Când s-a dat Legea trecuseră mai mult de patru sute de ani de la acel eveniment memorabil de pe muntele Moria. Deja această împrejurare dovedește că Legea nu are nimic a face cu făgăduința. Este remarcabil, cum apostolul călăuzit de Duhul Sfânt aduce dovezi după dovezi, ca să arate credincioșilor din Galatia pe ce drum rătăcitor au alunecat. Dacă Legea s-ar fi dat la scurt timp după făgăduință, ne-am fi putut probabil gândi la existența unei legături între ele două, cu toate că rămânea încă imposibil că Dumnezeu credincios ar fi putut să răstoarne o făgăduință dată necondiționat prin ceva dat sau făcut cunoscut mai devreme sau mai târziu. Dar acum între cele

două era o perioadă de patru sute treizeci de ani! Desigur, nici făgăduința nu anulează Legea, nu reduce cu nimic însemnătatea ei și din sobrietatea ei sfântă. Orice credincios, care a învățat din Cuvânt, recunoaște Legea ca fiind deplin justificată la locul ei, el știe că ea este «sfântă, dreaptă și bună». Dar ar fi putut Legea să dea lui Avraam moștenirea? Nu, Legea răsplătește după merit. «Căci dacă moștenirea ar veni prin Lege, nu mai vine din făgăduință; și Dumnezeu printr-o făgăduință a dat-o lui Avraam.» (versetul 18). Dăruită ca har liber, nemeritat, și nu ca ceva datorat. Pe altă cale ar fi fost imposibil, și imposibil este și astăzi. Dar dacă aceasta este așa, dacă Legea nu poate da nimic, ci poate aduce numai moarte și blestem asupra omului, de ce atunci a rânduit-o Dumnezeu? La această întrebare răspunde apostolul în versetele următoare.

«Atunci pentru ce este Legea? Ea a fost adăugată din pricina călcărilor de Lege, până când avea să vină „Sămânța“, căreia îi fusese făcută făgăduința; și a fost dată prin îngerii, prin mâna unui mijlocitor.» (versetul 19) La studiul epistolei către Romani ne-am ocupat detaliat cu această temă. Acolo am auzit chiar, că «Legea a venit pentru ca să se înmulțească greșeala», și într-un alt loc, ca păcatul «să iasă la iveală ca păcat», da, «să se arate afară din cale de păcătos» (Romani 5,20; 7,13). Până la Lege, **păcatul** era în lume, dar el nu putea fi socotit ca **fărădelege**, deoarece Dumnezeu nu dăduse încă poruncile Lui sfinte. Abia prin Lege păcatul s-a arătat în toată urâtenia lui ca răzvrătire directă împotriva voii clar descoperite a lui Dumnezeu. Omul era din momentul acela nu numai un **păcătos**, ci și un **călcător de Lege**, care încalcând conștient limitele stabilite de Dumnezeu prin Lege, a dat frâu liber poftelor păcatului care locuia în el, și aceasta cu atât mai mult cu cât Dumnezeu le condamna. Greșeala s-a înmulțit.

Potopul mare a dovedit că pământul era stricat și plin de silnicie, că orice făptură își stricase calea pe pământ (Geneza 6,11.12). Păcatul a preluat supremația și stătea în forma lui oribilă înaintea ochilor lui Dumnezeu. Dar oricât de rea și de nescuzabilă era starea și oricât de mult ea necesita judecata din partea lui Dumnezeu, cu toate acestea, așa cum am spus, omului dinainte de Lege păcatul nu îi era **considerat** ca fărădelege (compară cu Romani 5,13). Aceasta a avut loc abia după ce «a venit Legea» sau, așa cum se spune aici, ea «a fost adăugată» și anume «până când avea să vină „Sămânța“, căreia îi fusese făcută făgăduința»; cu alte cuvinte: până când în Hristos va veni o ordine cu totul nouă, bazată pe harul necondiționat, a lucrurilor.

Legea a fost dată «prin îngerii, prin mâna unui mijlocitor». Ea nu a venit direct la om, ca făgăduința odinioară, ci ea le-a fost adusă de Dumnezeu ascuns în nori și foc prin mesagerii Săi, în legătură cu un mijlocitor. Când s-a dat făgăduința, aceasta a avut loc nemijlocit, direct de la Dumnezeu; acolo nu era nevoie de nici un mijlocitor. Nu erau două partide, care să încheie un legământ, un contract prin care ambele părți se obligau la ceva. Dumnezeu a făgăduit și omul a primit, fără nici o îngrădire sau condiție. Dar când însă s-a dat Legea, ea a necesitat un mijlocitor între Dumnezeu și om. Acest mijlocitor era Moise. El stătea între cele două partide și a adus lui Israel cerințele lui Dumnezeu și lui Dumnezeu a dus răspunsul poporului. «Dar mijlocitorul nu este mijlocitorul unei singure părți, pe când Dumnezeu este **unul singur**» (versetul 20).

Noi cunoaștem rezultatele acestei înțelegeri. Pe cât totul era de desăvârșit în ordine și de stabil din partea unei partide (Dumnezeu), pe atât de deplină a fost prăbușirea din partea celeilalte partide (a omului). Nu pe nedrept Legea a fost comparată cu un pod, care, oricât ar fi de tare în sine însuși, se reazemă pe un fundament în totalitate putred. Legea era sfântă și bună, dar omul, nu numai că era total fără putere, ca să facă ceea ce s-a obligat solemn, ci s-a dovedit a fi o creatură total stricată și împotrivoare, care a ales să facă tocmai ceea ce Dumnezeu a interzis.

«Dumnezeu însă este **unul singur**» - El era una din partidele numite și stătea despărțit de popor. Dar prin aceasta s-a epuizat sensul expresiei? Nu vrea apostolul să arate mai mult că Dumnezeu S-a arătat poporului Său Israel ca singurul Dumnezeu, și că, atunci când El a dat o făgăduință, El era Acela care o împlinea, Acela de care depindea totul, dar care rămâne credincios Cuvântului Său și niciodată nu poate să mintă? Exact acesta este caracterul făgăduinței Sale, că ea nu cere nimic de la

cel care o primește; împlinirea ei depinde exclusiv de veridicitatea și de posibilitatea Aceluia care o dă. Deci, Dumnezeu este **unul**, Dumnezeu este **credincios**, și Dumnezeu **poate**. Pentru cel care crede, cel care primește făgăduința, îi rămâne numai partea fericită s-o primească cu bucurie și în savurarea ei să umble într-un chip demn de Dumnezeu, care a dat-o.

Dar acum s-ar putea încă să se mai pună întrebarea: Dar nu este Legea **împotriva** făgăduinței lui Dumnezeu? «Nicidecum!», răspunde apostolul; «Dacă s-ar fi dat o Lege care să poată da viața, într-adevăr, neprihănirea ar veni prin Lege. Dar Scriptura a închis totul sub păcat, pentru ca făgăduința să fie dată celor ce cred, prin credința în Isus Hristos.» (versetele 21.22). Dacă Legea ar fi fost realmente în stare să dea viața, atunci neprihănirea s-ar fi putut obține pe baza faptelor Legii; omul ar fi fost drept în baza unei neprihăniri lucrute de el însuși. Legea ar fi contrazis deci făgăduința, care **numai prin credință** poate fi partea aceluia care crede. Dar în loc de aceasta ce a avut loc? Nu s-a găsit nici măcar **unul**, care să facă binele, nu era **nici un** neprihănit, **nici unul** măcar. Scriptura a închis **totul** sub păcat. Păgânii s-au dovedit a fi sclavii poftelor și patimilor lor naturale; iudeii de partea lor au arătat puterea acestor patimi abia după încălcarea poruncilor sfinte ale lui Dumnezeu. Deci s-a arătat clar, că numai pe calea credinței în Isus Hristos făgăduința putea să fie împlinită față de aceia **care cred**, fie ei iudei sau păgâni.

«Înainte de venirea credinței, noi eram sub paza Legii, închiși pentru credința care trebuia să fie descoperită. Astfel, Legea ne-a fost un îndrumător spre Hristos, ca să fim socotiți neprihăniți prin credință.» (versetele 23.24) Înainte să fi venit credința – aceasta vrea să spună: înainte să apară credința creștină, care în Persoana și în lucrarea lui Hristos a creat o bază cu totul nouă, o relație cu totul nouă a omului față de Dumnezeu -, iudeii erau închiși sub Lege, erau propriu-zis sub un pedagog sau îndrumător, până în momentul când în Hristos a venit acea relație nouă. Apostolul vorbește în aceste versete numai despre Israel. Credincioșii din Galatia nu au stat niciodată sub Lege, ei au venit direct din păgânism la Hristos. La iudeii însă, Dumnezeu a folosit Legea ca mijloc de educare, ca să le arate starea lor stricată pierdută, fără nici o speranță și să-i pregătească pentru venirea Aceluia care le va aduce eliberarea din starea lor de sclavie. Ea era pedagogul lor **spre Hristos**, pentru ca ei să-L primească prin credință și prin moartea și învierea Sa să poată deveni părtași neprihănirii vieții. După ce a venit credința, ei nu se mai aflau sub acest pedagog (versetul 25). Ei «au devenit ai Altuia», ai Celui înviat dintre morți, și acum stăteau pe un teren, pe care Legea nu mai avea nici un fel de drepturi asupra lor.

«Căci toți sunteți fii ai lui Dumnezeu, prin credința în Hristos Isus» (versetul 26). Cuvânt prețios! Ce schimbare rapidă și totală! Fii ai lui Dumnezeu, fii liberi pășesc în locul oamenilor care până acum erau legați sub autoritatea unei Legii intransigente. Să observăm și schimbarea în persoană. Dacă în ultimele versete apostolul a vorbit despre „noi“, acum vorbește deodată despre „voi“ – voi galatenilor! Se referă el numai la ei? Nicidecum. Dar bucuria profundă cu privire la ceea ce Dumnezeu a făcut cu el și cu concetățenii lui face inima lui să se reverse față de credincioșii din Galatia. Rezultatele acestei acțiuni minunate a lui Dumnezeu erau acum nu numai pentru credincioșii din Israel, ci și pentru credincioșii din Galatia, și conștient de acest fapt străbate cu bucurie strigătul inimii sale: «Căci toți sunteți fii ai lui Dumnezeu, prin credința în Hristos Isus». Ei au devenit nemijlocit aceasta, fără ca Legea să se interpună, și erau fii în aceeași măsură ca și ceilalți. Ambii, iudeii și grecii, au devenit părtași ai aceluiași har și au fost aduși în aceeași relație cu Dumnezeu, Tatăl slavei. Credința i-a strămutat pe ei toți ca fii în prezența nemijlocită a lui Dumnezeu.

«Toți care ați fost botezați pentru Hristos, v-ați îmbrăcat cu Hristos» (versetul 27). Ei toți în simbolul botezului au fost făcuți una cu Domnul mort și înviat. Moartea lui Hristos a eliberat pe cei „de aproape“ de toate revendicările Legii, a apropiat pe cei ce erau „departe“ și a condus pe cei doi în libertatea fericită de pe terenul învierii. Ei toți acum «s-au îmbrăcat cu Hristos», au devenit «oameni în Hristos». Pe acest teren nu mai este nici iudeu nici grec, nici sclav nici liber, nici bărbat

nici femeie: «fiindcă toți sunteți una în Hristos» (versetul 28). Amândoi scoși din relațiile lor naturale de odinioară, stăteau acum cu toții înaintea lui Dumnezeu potrivit cu poziția lor nouă în Hristos. Acum nu mai era nici un fel de diferență; în Hristos, modelul și etalonul relației lor noi cu Tatăl, au devenit una, una și aceeași: fii ai lui Dumnezeu prin credința în Isus Hristos.

Acesta era cu adevărat un rezultat demn de lucrarea înfăptuită pe Golgota. Și aici s-ar putea spune pe drept: «cele vechi s-au dus; iată, totul este nou», și anume toate în Hristos, Sămânța și Moștenitorul lui Avraam (versetul 29). Ceea ce Israel n-a obținut niciodată pe baza Legii, ceea ce nimeni nu va putea obține vreodată cu toate eforturile sincere, aceasta a devenit pe gratis partea credincioșilor din Galatia, în Hristos. Cu El, adevărata Sămânță a lui Avraam, toate făgăduințele au devenit partea lor. Ei erau moștenitori potrivit cu făgăduința care a fost dată odinioară pe muntele Moria.

Cât de simplu și de legitim erau toate acestea! Ce voiau să spună credincioșii din Galatia față de acestea? Nu le-a rămas nimic altceva, decât rușinați să închidă ochii și să mărturisească nebunia lor, că ei cu toată învățătura așa de fidelă a apostolului, ei puteau să-și caute satisfacția și onoarea în practici legaliste, în loc să găsească **totul** în Hristos și să-I dea gloria care I se cuvine numai Lui. - Și ce vrem să facem noi? Noi vrem să mulțumim mereu lui Dumnezeu, că El prin această scrisoare a venit nu numai în ajutorul adunărilor din Galatia din timpul acela, ci în dragostea Lui prevăzătoare ne-a dat-o și nouă spre o atenționare insistentă cu privire la pericolul care sub formă legalistă amenință astăzi mai mult ca oricând pe cei care se numesc creștini. Mereu ne uimim cum Dumnezeu în nemărginirea și bunătatea Lui transformă răul în bine și nebuniile și greșelile copiilor Săi spre folosul lor și face să rămână binecuvântarea permanentă.

Capitolul 4, 1-31

După ce apostolul în capitolul 4 rezumă încă o dată cele spuse până aici, în continuarea ultimului gând referitor la moștenirea în Avraam se ocupă cu poziția credincioșilor din vechiul legământ. Dacă Legea și făgăduința, cu toate că ele nicidecum nu se contrazic, erau așa de diferite în ce privește natura lor, care era situația moștenitorilor făgăduinței atâta timp cât ei se aflau sub Lege?

Nu putea fi nici o îndoială, că credincioșii din Israel ca sămânță a lui Avraam aveau drept la moștenire; binecuvântările făgăduite de Dumnezeu trebuiau să fie partea lor. Dar le-au savurat ei cu adevărat? La această întrebare apostolul răspunde cu cuvintele: «Dar câtă vreme moștenitorul este nevârstnic, eu spun că nu se deosebește cu nimic de un rob, măcar că este stăpân pe tot. Ci este sub epitropi și îngrijitori, până la vremea rânduită de tatăl său.» Acest tablou al unui copil minor ne arată clar starea de lucruri. Un credincios iudeu era, ca oricare alt credincios din Vechiul Testament, un **copil** și de aceea un **moștenitor**, dar el se asemena unui copil minor, deci avea dreptul la moștenirea părintească, dar care nu a intrat încă în posesiunea reală a moștenirii și nu o savura realmente.

Un astfel de copil minor nu se deosebește cu nimic de un rob sau de un sclav, atâta timp cât a hotărât tatăl, sau cât durează perioada stabilită în alt mod. El nu poate nici apărea și nici acționa singur, și nici să ia decizii cu privire la averea care îl așteaptă. Aceasta este treaba epitropului și îngrijitorului, sub care se află copilul până ajunge la majorat. De îndată ce se ajunge la majorat se schimbă totul. Copilul nu mai este subordonat rânduinelor epitropului, ci primește drepturi de fiu și dispune liber de moștenirea părintească.

»Nevârstnic« - cât de exact descrie deci acest cuvânt poziția credinciosului din Vechiul Testament, în mod deosebit al credincioșilor dintre iudei, până la venirea Domnului! Cu toate că ei ca și copiii și moștenitori erau destinați să aibă parte cu Hristos de toată gloria Împărăției care va veni, să șadă la masă în Împărăția lui Dumnezeu cu Avraam, Isaac și Iacov, ei erau totuși asemenea robilor, care desigur primesc comunicări și indicații de la stăpânul casei, dar nu cunosc gândurile și

planurile lui. De aceea apostolul continuă: «Tot așa și noi, când eram nevârstnici, eram sub robia învățăturilor începătoare ale lumii» (versetul 3).

«Eram sub robia» - să observăm acest cuvânt! - și anume eram sub robia «învățăturilor începătoare ale lumii» (sau: «elementele lumii»). Aceeași expresie o găsim în Coloseni 2,8, acolo însă mai mult în legătură cu filozofia și tradiția oamenilor și în mod deosebit cu misticismul păgân. Aici sistemul legalist este numit «învățăturile începătoare ale lumii», deoarece, cu toate că au fost rânduite de Dumnezeu, au fost adaptate la lumea actuală, la om în starea lui decăzută și stricată. În mod corespunzător chiar și cortul întâlnirii este numit în Evrei 9,1 un locaș pământesc (sau: lumesc) de închinare. Deci credincioșii iudei «erau robiți» sub aceste elemente ale lumii. Chiar dacă unii dintre ei au avut parte temporal de haruri deosebite, prin aceea că lor personal li s-a dat mai multă lumină, ca să le învioreze inimile și să le îndrepte spre lucrurile veșnice, cerești, totuși sistemul ca atare a rămas totdeauna același. Legământul de pe muntele Sinai nu a putut da naștere la altceva, decât numai la robie (versetul 24). Legea este și trebuie simțită ca o «poruncă firească», care poate aduce numai moarte și condamnare peste toți care stau sub ea. Libertatea fericită a unui copil al lui Dumnezeu este pentru totdeauna necunoscută pe terenul legalist.

«Dar când a venit împlinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut de o femeie, născut sub Lege, ca să răscumpere pe cei care erau sub Lege, pentru ca noi să căpătăm înfierea» (versetele 4 și 5). Cuvinte minunate: **Dumnezeu a trimis pe Fiul Său!** Cât de simple sunt ele și totodată ce putere și însemnătate mare au! Dumnezeu a trimis. El a acționat. El voia să aducă adevărul, tot adevărul, la lumină, voia să Se reveleze oamenilor pierduți în mărimea copleșitoare a slavei Sale ca Dumnezeu-Mântuitor. Nu **îngerii** intră la lucru, ca odinioară la muntele Sinai; nu, după ce s-a dovedit pe deplin starea stricată lipsită de speranță a omului fără Lege și a omului aflat sub Lege, la «împlinirea vremii» a apărut Fiul lui Dumnezeu, trimis de Tatăl, în această lume, un Om adevărat, născut de o femeie, născut sub Lege. Prin femeie a venit păcatul în lume, de o femeie a fost născut Acela, care singurul era capabil să înlăture păcatul. Numai un **Om**, numai **Fiul lui Dumnezeu**, care «a luat parte la carne și sânge», putea să îplinească nevoile copiilor lui Adam, ale întregului neam de oameni decăzuți. Și în continuare: numai când acest Om născut de Dumnezeu a fost pus sub Lege, toate cerințele drepte ale Legii au putut fi împlinite prin El și blestemul ei a putut să fie îndepărtat.

Dumnezeu **a trimis**. Odinioară El a făcut cunoscut omului, care s-a încumetat să spună că va face tot ce va zice Dumnezeu, poruncile Sale, cerințele Sale sfinte. Rezultatul a fost blestem și moarte. Omul s-a dovedit exact opusul a ceea ce el ar fi trebuit să fie. Acum Dumnezeu **a trimis**, Dumnezeu **a dat**, și El a făcut-o fără să I se ceară din partea omului, în dragostea de neînțeleș a inimii Sale. «Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că **a dat** pe singurul Lui Fiu». Dar nu era de ajuns, că Cel Sfânt și Cel Drept, Cel care totdeauna a făcut ce este plăcut înaintea lui Dumnezeu, a apărut pe scena păcatului, că mergea din loc în loc «făcând bine și vindecând pe toți care erau stăpâniți de diavolul». Nu era suficient, că oamenii puteau vedea și auzi ceea ce mulți profeți și oameni dreți zadarnic au dorit mult să vadă și să audă. Dimpotrivă, prezența în trup a Domnului a dovedit lipsa totală de speranță a stării omului, prăpastia de netrecut, care despărțea pe păcătosul necurat de Dumnezeul sfânt. Pentru ca trimiterea Fiului să conducă la țelurile dorite de Dumnezeu, El trebuia **să moară**, trebuia să înfăptuiască lucrarea de mântuire, prin aceea că El a pășit în locul omului și a luat asupra sa toată responsabilitatea omului. Cei care erau sub Lege trebuiau **răscumpărați**. Numai așa puteam noi primi înfierea.

Înainte de moartea și învierea Domnului nostru Isus Hristos nici un om nu putea să numească pe Dumnezeu «Ava, Tată!»; abia după ce gloria Tatălui L-a înviat dintre morți, Domnul a putut să trimită pe Maria din Magdala la „frații” Săi cu mesajul binecunoscut nouă (Ioan 20,17). Mare, deosebit de mare era privilegiul ucenicilor, să vadă pe Mesia, să-L însoțească pe drumul Lui prin țară și să asculte învățăturile Lui; dar până în acea memorabilă întâia zi a săptămânii ei stăteau încă pe terenul credincioșilor Vechiului Testament. Ei erau încă nevârstnici; termenul stabilit de Tatăl nu trecuse încă. Oricât de mult inima iubitoare a Domnului ar fi dorit să-i pună în posesiunea și

savurarea relațiilor noi întemeiate pe moartea și învierea Sa, era imposibil. Până când a avut loc botezul, cu care El trebuia să fie botezat, El era „strâmtorat“ (Luca 12,50). El avea multe de spus alor Săi, dar ei nu le puteau purta, nu le puteau înțelege (Ioan 16,12).

Cu învierea s-a schimbat totul dintr-o dată, ca dintr-o lovitură. Acum putea să reveleze ucenicilor și ucenicilor Sale Numele scump al Tatălui într-un sens cum niciodată mai înainte nu a fost. Ei primiseră acum «înfierea», erau eliberați de robia Legii, deveniseră «fii». «Și pentru că sunteți fii, Dumnezeu ne-a trimis în inimă Duhul Fiului Său, care strigă: „Ava!“, adică „Tată!“» (versetul 6). Aici este iarăși o schimbare de persoane. Fraza anterioară se termină cu un „noi“; «ca noi să căpătăm înfierea»; cea actuală se remarcă prin „voi“: «și pentru că voi sunteți fii». Harul lui Dumnezeu nu s-a oprit la granițele lui Israel, ci el s-a revărsat spre păgâni. «Voi sunteți fii», voi credincioși din Galatia, care odinioară n-ați cunoscut pe Dumnezeu, ci trăiați în urâciunea păgânismului. Apostolul se gândește cu mare bucurie la aceasta. În fraza secundară el revine la cuvântul „noi“ din versetul anterior, spunând: «Dumnezeu ne-a trimis în inimă Duhul Fiului Său, care strigă: „Ava!“, adică „Tată!“»

La comparația cu locul asemănător din Scriptură Romani 8,14-17, se remarcă aici o diferență mică. În timp ce acolo **credincioșii** sunt numiți ca cei care strigă, aici **Duhul Fiului** strigă «Ava, Tată!». Mai mult chiar, dacă acolo călăuzirea noastră prin Duhul este prezentată ca fiind **dovada** înfierii noastre și că Duhul, care locuiește în noi, mărturisește împreună cu Duhul nostru că suntem copii ai lui Dumnezeu, aici Dumnezeu trimite Duhul Său în inimile noastre, **deoarece noi suntem** fii. El pecetluiește lucrarea Sa în noi, fie că este vorba de credincioși din Israel sau credincioși dintre păgâni, prin această trimitere. Amândoi, iudei și păgâni, erau acum fii, fii ai lui Dumnezeu prin credința în Hristos, unii erau odinioară **străini**, fără Dumnezeu și fără nădejde în lume, ceilalți se apropiau de Dumnezeu în exterior, dar erau sub robia Legii. Amândoi stăteau acum în directă legătură cu Tatăl, într-o relație despre care Duhul Sfânt dădea mărturie și era totodată putere ei.

S-ar putea probabil gândi, că pentru iudei mântuirea era mai ușoară decât pentru păgâni, așa cum se gândește astăzi, că un om religios, onorabil, este mai aproape de mântuire decât unul care trăiește împotmolit în păcate vizibile și ocară. Dar nu este așa. Păgânul ce-i drept nu avea nimic altceva, decât numai păcate, dar tocmai de aceea, când venea în lumina lui Dumnezeu, s-a lăsat mai ușor convins de starea lui lipsită de speranță, decât un iudeu evlavios, fidel Legii. El avea numai **de învățat**, și nu **de uitat**, numai **de primit** și nu **de renunțat**, tot așa cum și astăzi un om nu poate dovedi nimic altceva, decât numai păcate. Iudeul trebuia eliberat nu numai de blestemul Legii, ci și de presupusa lui dreptate obținută prin Lege, da, de Legea însăși; așa cum astăzi un creștin de nume trebuie eliberat de o aparentă înfățișare de evlavie și de diverse forme religioase. Dar pentru amândoi, de îndată ce credința devine partea lor, rezultatul este același. Efectul lucrării de salvare este în fiecare caz în parte același.

De aceea apostolul, devenind tot mai personal, poate adăuga: »Așa că nu mai ești rob, ci fiu; și dacă ești fiu, ești și moștenitor, prin Dumnezeu.« (versetul 7). Orice **ar fi fost** cel care crede, oricine ar fi fost el, un slujitor la idoli sau unul care a încălcat Legea, el este acum fiu, și nu mai este rob, și apoi este și moștenitor, și toate acestea prin Dumnezeu². Dumnezeu Însuși ne-a scos din starea noastră de odinioară de sclavie și ne-a introdus în poziția minunată și plină de binecuvântare, pe care El a hotărât-o și a pregătit-o pentru noi în Fiul Său. Asemănător citim în 2 Corinteni 5,5: »Și Cel ce ne-a făcut parte de aceasta este Dumnezeu.« O, ce minune a harului! Odinioară necurați slujitori ai idolilor, sclavi ai păcatului înstrăinați de Dumnezeu, credincioșii din Galatia, după ce fiecare dintre ei a fost adus **personal** la Dumnezeu, puteau să strige acum »Ava, Tată!“« și se puteau lăuda în nădejdea slavei lui Dumnezeu, da, a Lui Însuși. Tot ce Tatăl a dat Fiului Său și ce vrea El să posede de la Dumnezeu, va deveni cândva partea lor veșnică de savurare.

Cum a devenit posibil, ne întrebăm involuntar, ca acești credincioși, după ce au cunoscut un astfel de har și au avut parte de el, să se reîntoarcă la lucrurile sărăcicioase, cu care au stat odinioară în

² Formularea „moștenitori ai lui Dumnezeu prin Hristos“, care se întâlnește în unele manuscrise mai noi, trebuie respinsă, ea nefiind originală.

legătură? Cu regret, așa a avut loc. De aceea apostolul continuă atenționând cu toată seriozitatea: »Odinioară, când nu cunoșteți pe Dumnezeu, erați robiți celor ce din firea lor nu sunt dumnezei. Dar acum, după ce ați cunoscut pe Dumnezeu, sau mai bine zis, după ce ați fost cunoscuți de Dumnezeu, cum vă mai întoarceți iarăși la acele învățături începătoare, slabe și sărăcicioase, cărora vreți să vă supuneți din nou?« (versetele 8 și 9).

»Odinioară«, **când nu cunoșteau pe Dumnezeu**, au slujit celor ce nu sunt dumnezei, s-au aruncat înaintea chipurilor, care au ochi și nu văd, urechi și nu aud, mâini și nu pipăie. Nu trebuia amintirea acestor lucruri să-i facă să le roșească obrazul? Vai! După ce ei au cunoscut pe Dumnezeul adevărat, da, ei au fost cunoscuți de El Însuși, și au fost aduși în cea mai intimă legătură cu El, voiau să se reîntoarcă de la El și să slujească din nou elementelor slabe și sărăcicioase, pe care ei le-au recunoscut ca atare și au renunțat la ele.

Să luăm seama la expresiile: »vă întoarceți **iarăși**« și »vă supuneți **din nou**«. S-au gândit credincioșii din Galatia cu adevărat să reia slujirea lor la idoli? Nicidecum. Ei voiau, așa după cum știm, să introducă circumcizia și odată cu ea păzirea de »zile, luni, vremi și ani« (versetul 10). Dar ce au făcut ei cu aceasta? Ei s-au întors realmente înapoi pe același teren, pe care au stat cândva, pe terenul religiei omenești, al lucrărilor proprii legaliste. Aceasta este tema, pe care apostolul le-o prezintă așa de sever, și care este valabilă pentru toate timpurile. Căci orice religie omenească, oricum s-ar numi ea, păgână, iudaică sau creștină, în cele din urmă se bazează pe același principiu, pe faptele omului și efortul lui de a obține cu orice chip favoarea Dumnezeirii, oricât de diferită s-ar putea imagina aceasta. Așa au slujit credincioșii din Galatia idolilor, atunci când nu erau întorși la Dumnezeu; harul lui Dumnezeu i-a eliberat de aceasta, dar acum voiau să se reîntoarcă și să practice din nou slujirea la idoli!

Dar, se va replica, apostolul n-a vrut să spună aceasta! Cum putea el să numească modelele plăcute date de Dumnezeu în Vechiul Testament, «umbra lucrurilor viitoare» (Coloseni 2,17), slujire la idoli? Nu, el nu face aceasta. El spune mai degrabă: dacă voi, după ce **împlinirea** tuturor acestor modele, **corpul** acestor umbre, a venit în Hristos mort și înviat dintre morți, și voi ați crezut în acest Hristos, dacă voi vă întoarceți iarăși la aceste umbre, atunci aceasta este în ochii lui Dumnezeu nimic altceva, decât o întoarcere la slujirea idolilor, chiar dacă ea este în altă formă decât a fost odinioară. În locul, care se cuvenea numai Domnului glorificat, ei au așezat acele orânduielei legaliste. Ei au cunoscut pe Dumnezeu în Hristos și voiau totuși să slujească din nou acelor elemente slabe și sărăcicioase, cărora le-au întors spatele!

Ce sever și impresionant este reproșul apostolului! Dar el apare mult mai sever, când îl aplicăm la creștinătatea mărturisitoare din zilele noastre. Vai, unde a ajuns ea! Se respectă nu numai zile și luni și timpuri și ani, a introdus în așa zisele servicii divine nu numai ceremonii și practici iudaice, nu, se venerează locuri, tablouri ale lui Hristos, tablouri ale sfinților, relicve, etc., etc. Având părerea că slujesc lui Dumnezeu, în realitate potrivit sentinței Sale se practică „curvie spirituală“, slujire la idoli. În loc să aducă sufletele printr-o credință simplă în legătură **cu Hristos**, se fac eforturi să trezească în inimi o anumită teamă sfântă, sentimente evlavioase și printr-o aparență de sfințenie să acopere sărăcia lăuntrică și lipsa de putere. Care va fi sfârșitul tuturor acestor lucruri? Ce va fi, când Dumnezeu odată va cere socoteală de la conducători și înșelători?

Aici nu vrem să trecem cu vederea faptul serios, că înclinația de a te reîntoarce la forme religioase exterioare, la respectarea de zile, luni și alte forme asemănătoare cu aceasta, nu sunt străine nici credincioșilor adevărați. Da, mai mult chiar: nu rareori se dă naștere la uimire, aproape repulsie, dacă se respinge întâmpinarea festivă a zilelor, cum ar fi postul paștelui, paștele, rusaliile, crăciunul, etc. Pavel, apostolul și slujitorul credincios al Domnului a judecat altfel aceste lucruri. «Mă tem», scrie el credincioșilor din Galatia, «să nu mă fi ostenit degeaba pentru voi» (versetul 11; compară cu versetele 19 și 20).

În scrisorile către credincioșii din Corint, a căror stare morală era așa de condamnabilă, vom căuta zadarnic după expresii de îngrijorare așa de puternice. Cu toată severitatea vorbirii sale, Pavel are totuși încredere în ei și se bazează pe credințioșia lui Dumnezeu, prin care ei au fost chemați în

părtășia Fiului Său. Nu că el nu ar fi condamnat aspru pagubele morale din mijlocul lor, el a făcut aceasta, dar ochiul lui a văzut în înclinația legalistă a credincioșilor din Galatia un pericol mult mai mare și un rău mult mai periculos decât în acele lucruri mult mai urâte, după judecata omenească. Legalismul este un lucru foarte înșelător și tocmai de aceea așa de periculos, căci în ochi oamenilor are o aparență așa de frumoasă. În realitate îndepărtează inima de Hristos și dă hrană sârmanului **eu** propriu. Nici să nu gândim că adevărata sfințenie va crește vreodată pe terenul faptelor legaliste. Numai acolo unde harul este înțeles și practicat potrivit cu gândurile lui Dumnezeu, are loc o creștere voioasă a omului lăuntric, o transformare după chipul Aceluia pe care cu fața descoperită avem voie să-L vedem la dreapta lui Dumnezeu.

Că harul este folosit în chip necuviincios, da, poate fi chiar transformat în destrăbălare, este adevărat – apostolul vorbește mai târziu despre acest pericol. Vai, de câte nu este omul în stare? Dar dacă este prezentă sinceritatea sufletului, harul va da naștere permanent la o despărțire mult mai reală și mai extinsă de orice rău, decât o poate face vreodată un duh legalist.

Grija mare a apostolului, că lucrarea lui făcută pentru credincioșii din Galatia s-ar putea în cele din urmă să fie în zadar, se simte și în versetele următoare. «Fraților, vă rog fiți ca mine, căci și eu sunt ca voi. Nu mi-ați făcut nici o nedreptate» (versetul 12). Numai un tată în Hristos putea să scrie în felul acesta, numai dragostea îngrijorătoare găsește astfel de cuvinte, să se exprime cu un astfel de ton. În realitate era așa: dragostea lui Hristos îl constrângea pe acest bărbat; tot ce făcea, făcea din pricina Evangheliei, ca să aibă parte împreună cu ea (compară 1 Corinteni 9,20-23; 2 Corinteni 5,14).

Lucrătorii răi, așa cum scrie în alt loc, și-au făcut lucrarea lor distrugătoare între credincioșii din Galatia cu intenții viclene. Ei le-au spus și lor, Pavel a devenit necredincios convingerilor lui anterioare din pricina avantajelor exterioare, din motive nesincere a renunțat la respectarea Legii și prin aceasta la toată poziția lui iudaică. Apostolul nu respinge aici acest reproș, așa cum face în Romani 9, prin referire la dragostea lui fierbinte, neschimbată, pentru «rudele lui trupești», ci recunoaște fără nici o rezervă: da, este așa; acei oameni au dreptate, eu nu mai stau pe terenul iudaic, nu mai sunt sub Lege. Este demnă de admirat înțelepciunea cu care el a lucrat foarte felurit, după cum erau împrejurările: o dată categoric și hotărât, uneori aproape aspru, alteori cedând, schimbând lucrurile cu blândețe, dar niciodată renunțând nici măcar un fir de păr la adevărul Evangheliei (compară cu capitolul 2,5).

«Fraților, vă rog!» Bărbatul, care ar fi putut să poruncească, **roagă**, roagă cordial, intim: «fiți ca mine, căci și eu sunt ca voi», aceasta înseamnă, liber de Lege. Hristos m-a eliberat, pe mine, cel care odinioară eram sub Lege, de obligațiile și de blestemul ei; voi n-ați fost niciodată sub Lege, niciodată n-ați avut a face cu ea. Cum se face, că voi vreți să vă înjugați la un jug care nu se poate purta? **Fiți ca mine!** Nu mi-ați făcut nici o nedreptate, prin faptul că v-ați plecat urechea la acei înșelători și ați gândit sau ați vorbit despre mine cum ați vrut. Urmați exemplul meu și lăsați Legea să stea acolo unde îi este locul. Eu, cel care ca israelit am stat pe terenul Legii, mulțumesc lui Dumnezeu că în Hristos am murit față de Lege și acum am venit în legătură cu lucruri mult mai înalte și mai minunate – odinioară un om **în carne**, acum un om **în Hristos**, odinioară **sub Lege**, acum **sub har**.

Și ce ocazii au avut ei să admire acest har în el! El nu a venit la ei ca un mesager, a cărui înfățișare și lucrare corespundea dorințelor oamenilor, orânduieilor unei religii carnale. Nu, «în neputința trupului» el le-a «propovăduit Evanghelia», dar, adaugă el, «n-ați arătat nici dispreț, nici dezgust față de ceea ce era o ispită pentru voi în trupul meu; dimpotrivă, m-ați primit ca pe un înger al lui Dumnezeu, ca pe Însuși Hristos Isus» (versetele 13 și 14). Detalii cu privire la această „ispită“ a apostolului ne sunt prezentate în 2 Corinteni 12. **În ce** consta ea, desigur nu știm. În fond nu este important să știm. Dar deoarece mereu se pune această întrebare, poate câteva cuvinte sunt potrivite în locul acesta.

Din tot ce ne este relatat cu privire la «țepușul în carne», trebuie să deducem că acesta consta în ceva care a desfigurat, care făcea pe apostol să fie de disprețuit de oameni. Acesta era și motivul

pentru care a rugat așa de insistent pe Dumnezeu să-l elibereze de acest «înger al satanei, care îl lovea cu pumnii»; trebuie să-l fi lovit foarte mult, pe el, mesagerul credincios și dedicat al Evangheliei, dacă persoana sa și apariția sa făcea de la început o impresie dezgustătoare asupra ascultătorilor. Se poate presupune că desfigurarea ar fi putut fi în înfățișarea lui, pe fața lui sau în vorbirea lui (compară cu 2 Corinteni 10,10). Dar dacă aici aflăm, că credincioșii din Galatia «dacă ar fi fost cu puțință, v-ați fi **scos** până și ochii și mi i-ați fi **dat**», și dacă totodată ne amintim că apostolul nu a scris nici una din scrisorile lui cu mâna proprie, cu excepția acesteia relativ scurtă către Galateni, și aceasta cu mult efort (Capitolul 6,11), se poate presupune că probabil trebuie să fi fost vorba de o suferință de ochi desfiguratoare.

Însă, așa cum am spus, răspunsul la întrebare nu are o importanță deosebită. Mult mai important și plin de învățătură pentru noi sunt împrejurările însoțitoare și mai ales rezultatele acestei acțiuni educative din partea lui Dumnezeu cu robul Său. Credincioșilor din Galatia le putea da mărturie, că ei nu au disprețuit ispita din carnea lui, ci l-au primit ca pe un înger al lui Dumnezeu, da, ca pe Hristos Însuși. Fericirea lor cu privire la cuvântul despre cruce, pe care apostolul Pavel li l-a adus, era așa de mare, că toate celelalte erau fără valoare și fără importanță pentru ei. În mulțumirea lor erau pregătiți pentru cea mai mare jertfă, dacă prin aceasta suferințele apostolului preaiubit ar fi fost înlăturate sau ar fi fost cel puțin alinate.

Și acum? A devenit el deodată dușmanul lor din cauză că le-a spus adevărul? (versetul 16). Desigur falșii învățători n-au făcut aceasta. «Nu cu gând bun sunt ei plini de râvnă pentru voi, ci vor să vă dezlipească de noi, ca să fiți plini de râvnă față de ei.» (versetul 17). Râvna acestor oameni nu era bună; ei erau plini de râvnă pentru propria lor onoare, ei voiau „să fie bine văzuți în carne“ (capitolul 6,12.13), voiau «să tragă pe ucenici după ei». A lucrat apostolul în felul acesta? A făcut el câtuși de puțin ceva, ca să pună persoana sa pe prim plan, sau chiar să-i determine pe credincioșii din Galatia să fie plini de râvnă pentru el? Și de acest om credincios voiau acei oameni să despartă pe credincioșii din Galatia, «să-i dezlipească de el», prin aceea că trăgeau o perdea de despărțire între el și ei! Persoana **lor**, recunoașterea **lor**, prestigiul **lor** era subiectul în jurul căruia se învârtea totul la ei. Aceasta era într-adevăr o râvnă rea.

«Este bine să fi plin de râvnă totdeauna pentru bine, nu numai când sunt eu de față.» (versetul 18) Atâta timp cât apostolul Pavel era în mijlocul lor, ei erau plini de râvnă pentru bine, de ce acum nu mai erau? La Filipeni apostolul a făcut o experiență mai bună. În zilele de mai târziu putea să le dea mărturia, că ei au fost totdeauna ascultători nu numai în prezența lui, ci cu mult mai mult în absența lui (Filipeni 2,12). Totdeauna este așa, când harul poate lucra nestingherit. El unește inimile în jurul unei persoane, și această Persoană este **Hristos**. Un duh legalist lucrează totdeauna despărțire, înalță eul propriu, îndepărtează privirea de la Hristos și sufocă dragostea.

Prin faptul că credincioșii din Galatia au ascultat de șoptele lucrătorilor răi, au căzut sub influențele ucigătoare ale acestui duh, sau cel puțin erau expuși pericolului mare de a cădea. Această cunoaștere a trezit în apostol sentimente asemănătoare, așa cum el a avut la început, când le-a vestit pe Isus Hristos. Cuvintele, prin care el exprimă aceste sentimente, sunt mișcătoare: ele ne permit să privim din nou în această inimă a dragostei. Moise, robul credincios din vechime al lui Dumnezeu, iubea de asemenea poporul său mai mult decât orice, dar cuvintele lui din Numeri 11,12: «Oare eu am zămislit pe poporul acesta? Oare eu l-am născut, ca să-mi zici: „Poartă-l la sânul tău, cum poartă doica pe copil“, până în țara pe care ai jurat părinților lui că i-o vei da?» nu se ridică la înălțimea cuvintelor apostolului, care cunoștea harul lui Dumnezeu revelat pe deplin în Hristos.

«Copilașii mei, pentru care iarăși simt durerile nașterii, până ce va lua Hristos chip în voi» (versetul 19). Încă o dată Pavel a trăit în duhul aceleași dureri și lupte, pe care el le-a cunoscut când se lupta pentru sufletele lor. Vai! Acel duh rău a dus inimile lor la o așa rătăcire cu privire la adevăr, că ei trebuiau încă o dată să fie învățați cu privire la principiile de început ale creștinismului și să fie duși înapoi la cruce. În exterior se puteau găsi unele lucruri bune, dar lăuntric se îndepărtaseră de Hristos, au părăsit terenul creștinismului, căzuseră din har.

«O, cum aş vrea să fiu acum de faţă la voi, şi să-mi schimb glasul; căci nu ştiu ce să mai cred cu privire la voi» (versetul 20). Din pricina voastră am fost pus în încurcătură! În cazul «fraţilor preaiubiţi şi mult doriţi» din Filipi nu era aşa. Ei erau **bucuria** şi **cuinuna** apostolului, stăteau **tare în Domnul** şi puteau auzi încurajarea: «Bucuraţi-vă **totdeauna** în Domnul!» Aici apostolul doreşte să mai fie prezent încă o dată, ca să repare lucrarea periclitată din lăuntru lor. El doreşte să-şi schimbe glasul şi să le slujească încă o dată personal, după cum o cerea starea lor. Nu era plăcerea lui să se poarte aspru, să vină cu nuiua, dar dacă aceasta era necesar pentru binele lor spiritual, el ar fi atunci gata să facă şi aceasta. Cu mai multă plăcere s-ar fi grăbit să vină la ei în dragoste şi cu duhul blândeţii, şi fără îndoială spera că scrisoarea lui severă nu va rata ţinta.

El revine încă o dată la diferenţa de neîmpăcat dintre Lege şi har. «Spuneţi-mi voi, care voiţi să fiţi sub Lege, n-ascultaţi voi legea?» (versetul 21). Pentru înţelegerea acestui loc vrem să îndreptăm mai întâi atenţia asupra faptului, că cuvântul „Lege“ este folosit aici în două sensuri. În timp ce prima propoziţie «care voiţi să fiţi sub Lege», ne aminteşte, ca întotdeauna, de Legea dată pe Sinai, în propoziţia secundară: «n-ascultaţi voi legea?» este vorba de lege în sensul cum vorbeşte Domnul despre ea în Luca 16,16 şi în alte locuri: «Legea şi prorocii au ţinut până la Ioan». Vechiul Testament se împarte în Lege, proroci şi psalmi. În unele locuri, ca de exemplu în Psalmul 19,7: «Legea Domnului este desăvârşită, şi înviorează sufletul», se referă în mod general la Cuvântul lui Dumnezeu. Deci apostolul vrea să spună: voi nu ascultaţi ce spune Cuvântul în „Lege“ Sa despre lucrurile numite?

«Căci este scris că Avraam a avut doi fii: unul din roabă şi unul din femeia slobodă. Dar cel din roabă s-a născut în chip firesc, iar cel din femeia slobodă s-a născut prin făgăduinţă» (versetele 22.23). Faptul că Avraam avea doi fii, unul din Agar, unul din Sara, era foarte bine cunoscut de credincioşii din Galatia, şi că Isaac era fiul făgăduinţei, în timp ce Ismael era născut după carne. Dar ei niciodată nu au înţeles sensul profund, simbolic al acestei diferenţe, şi nici noi n-am fi descoperit-o, dacă nu i-ar fi plăcut Duhului Sfânt să ne facă atenţi asupra ei prin Pavel. Aşa este cu unele întâmplări din Vechiul Testament; fără învăţătura Duhului nu le-am fi cunoscut niciodată ca fiind aplicabile la adevărurile din Noul Testament. În cazul de faţă carnea şi Legea, pe de o parte, făgăduinţa şi harul, pe de altă parte, şi-au găsit modelul în cei doi fii ai lui Avraam, în cel născut după carne şi cel născut după Duhul. Aşa a intenţionat Dumnezeu, şi necredinţa Sarei a trebuit să contribuie la aceasta, ca să facă complet tabloul interesant. Ce minunat este Dumnezeul nostru în toate călăuzirile Sale sau în tot ce face!

Cele două femei, Agar şi Sara, sunt, aşa cum apostolul învaţă mai departe, «două legăminte: unul de pe muntele Sinai naşte pentru robie şi este Agar» (versetul 24). De aceea ea este împreună cu fiul ei în rivalitate cu Sara şi Isaac. Cum ar putea Legea şi harul, carnea şi Duhul să fie în unison unul cu altul? Agar, cea care stă în robie, naşte spre robie, exact aşa ca şi Legea de pe muntele Sinai. «Căci Agar este muntele Sinai din Arabia - şi corespunde Ierusalimului de acum, care este în robie împreună cu copiii săi» (versetul 25). Ierusalimul pe timpul apostolului, citadela sistemului legalist, era tabloul trist al robiei lăuntrice şi exterioare. Locuitorii lui erau în sens dublu înrobiţi: robi ai păcatului şi robi ai Romei. Cetatea Sion, aleasă odinioară de Dumnezeu ca locuinţă a Sa, a devenit o cetate de ucigaşi şi se afla sub autoritatea păgânilor. Şi în această direcţie voiau credincioşii din Galatia să se îndrepte acum, voiau să lupte pentru Lege şi astfel să devină copii ai roabei?

Nu, continuă apostolul: «Ierusalimul de sus este liber», şi acest Ierusalim este «mama noastră». Să alunecăm noi deci din poziţia harului liber înapoi într-o stare de robie legalistă? Nicidecum! Toate legăturile cu Ierusalimul vechi, pământesc, în măsura în care acestea au existat, s-au întrerupt, obligaţii noi faţă de el nu există, în Hristos am venit în legătură cu cetatea cerească. Ierusalimul de sus, acolo unde este Hristos, este mama noastră, şi acest Ierusalim este liber, şi împreună cu el şi copiii lui.

«Fiindcă este scris: „Bucură-te, steapo, care nu naşti deloc! Izbucneşte de bucurie şi strigă, tu, care nu eşti în durerile naşterii! Căci copiii celei părăsite vor fi în număr mai mare decât copiii celei cu bărbat.“» (versetul 27). În primul moment ni se pare ceva străin să găsim acest loc citat aici.

După cum este cunoscut, el este preluat din capitolul 54 al cărții Isaia, care tratează rezultatele minunate ale lucrării lui Hristos pentru Israel descrise în capitolul anterior. Ierusalim, cetatea neroditoare, care nu a avut dureri și nu a născut, este solicitat să se bucure și să chiuie de bucurie, căci copiii care i s-au născut în singurătatea ei (timpul despărțirii ei de Dumnezeu) sunt mai numeroși decât aceia pe care îi avea în timpul cât era glorificată. Privind înapoi la drumul ei lung, singuratic, cu toate necazurile și furtunile lui, pentru prezent asemănându-se cu o femeie părăsită, nenorocită, are dreptul să audă cuvinte ale harului minunat; ea trebuie să uite rușinea tinereții ei și să nu-și mai amintească de ocara văduviei ei. Nu numai să se nască copii din Israel într-un număr așa de mare, că spațiul pentru locuirea lor în țară va fi prea strâmt, și ea însăși va zice în inima ei: «Cine mi i-a născut? Căci eram fără copii, și stearpă; eram roabă, izgonită; cine i-a crescut?» (Isaia 49,20.21), ci Dumnezeu vrea să socotească ca urmași ai ei și pe aceia care, descinzând din toate popoarele pământului, au venit în legătură cu Dumnezeu pe baza harului. Domnul Isus Însuși spune femeii de la fântâna lui Iacov: «Mântuirea este **de la iudei**», și dacă noi, în legătură cu acest cuvânt, ne gândim la făgăduința, pe care Dumnezeu a dat-o odinioară tatălui de căpetenie al lui Israel, că în sămânța lui vor fi binecuvântate **toate** națiunile, atunci înțelegem mai bine gândul apostolului. El nu se gândește aici atât de mult la cele două soții ale lui Avraam, ci mai mult la ce simbolizează ele.

Totodată să ne amintim, că în epistola către Galateni apostolul pornește de la un cu totul alt punct și de aceea ajunge la cu totul alte rezultate, decât de exemplu în epistola către Efeseni. Dacă în aceasta vorbește de **planul** lui Dumnezeu întocmit înainte de întemeierea lumii, al cărei subiect este Adunarea (Biserica), trupul lui Hristos, în cealaltă întemeiază învățăturile sale pe **făgăduința**, pe care Dumnezeu pe parcursul timpului a dat-o lui Avraam, patriarhul iudeu și tatăl tuturor credincioșilor, și care era valabilă ca atare pentru copiii lui Avraam. Despre «Adunarea lui Dumnezeu» este vorba o singură dată în epistola către Galateni, și atunci numai ca să ne arate, că Pavel a prigonit-o peste măsură de mult. Ea era o taină ascunsă în Dumnezeu din timpuri străvechi și față de toate generațiile, despre care făgăduințele nu au vorbit niciodată, și la înălțimea căreia nu se ridică epistola noastră. Credincioșii sunt aici copiii, fiii și moștenitorii lui Dumnezeu, nu mai sunt minori sau robi, dar aici vom căuta zadarnic privilegiile și binecuvântările care sunt în legătură cu Fiul Omului glorificat la dreapta lui Dumnezeu.

Toate acestea, așa cum am spus, ne ajută să înțelegem mai bine de ce Duhul lui Dumnezeu în locul acesta sintetizează pe toți credincioșii, fie ei din Israel sau dintre națiuni, care se vor naște în timpul când Israel nu are bărbat, și îi numește copii ai Ierusalimului, desigur ai Ierusalimului așa cum va fi văzut el cândva, când va avea parte de harul necondiționat și a încetat să fie o „Agar“. Și oștirile nenumărate ale sfinților cerești, care atunci vor ocupa acolo sus locul care li se cuvine (vezi cei 24 de bătrâni din Apocalipsa 4,5 și alte locuri din Scriptură) sunt socotiți aici ca aparținând Ierusalimului.

În mod asemănător apostolul folosește în Romani 9,24-26 o afirmație din prorocul Osea, care în primul rând se referă numai la Israel, aplicând-o la toate vasele îndurării din Iudea și dintre păgâni, spunând cu privire la aceștia: «El ne-a chemat nu numai dintre iudei, ci și dintre neamuri, după cum zice în Osea: ... Și acolo unde li se zicea: „Voi nu sunteți poporul Meu“, vor fi numiți fii ai Dumnezeului celui viu» (compară cu Osea 1,10). Tot așa și noi toți suntem copii ai Ierusalimului de sus, el este mama noastră. Acolo este un singur fundament, pe bază căruia toți credincioșii stau înaintea lui Dumnezeu, și acest fundament este harul Său liber, necondiționat. De aceea apostolul poate aplica acest adevăr prețios și cu privire la credincioșii din Galatia, încheind expunerea sa de idei cu cuvintele:

«Și voi, fraților, ca și Isaac, voi sunteți copii ai făgăduinței» (versetul 28). Nu copii ai roabei, după carne și de aceea născuți spre robia Legii, ci copii ai celei slobode, născuți din Duh, copii ai făgăduinței și de aceea aveți parte de harul revelat în Hristos, în sămânța lui Avraam, și de toate privilegiile legate de acest har.

Dar așa cum atunci cel născut în carne (Ismael) a prigonit pe cel născut în Duh (Isaac), tot așa era și acum – iudeii erau dușmanii de moarte ai creștinilor, da, ei erau chiar și împotriva tuturor

oamenilor, prin aceea că opreau pe apostoli să vorbească națiunilor, ca să fie mântuite. De aceea mânia lui Dumnezeu a venit peste ei (1 Tesaloniceni 2,15.16). Și în privința aceasta se aseamănă ca atunci; căci «ce zice Scriptura? „Izgonește pe roabă și pe fiul ei; căci fiul roabei nu va moșteni împreună cu fiul femeii slobode.“» (versetul 30; compară cu Geneza 21,9.10).

Așa vorbește **Scriptura**, care nu poate fi desființată. Sentință distrugătoare pentru toți aceia care gândesc că un copil al lui Dumnezeu mai are ceva a face cu Legea ca fundament sau regulă a relației sale cu Dumnezeu! Pe cât de potrivită și aspră este Legea ca armă împotriva celor fărădelege și desfrânați, împotriva celor fără Dumnezeu și păcătoși, pe atât de puțin este ea destinată celor credincioși (1 Timotei 1,8.9). De aceea cine încearcă să aducă pe credincios sub Lege, sub orice formă s-ar face aceasta, îl duce din fericita libertate a copilului lui Dumnezeu înapoi în robia nefericită a iudeului.

«Fiul roabei nu va moșteni împreună cu fiul femeii slobode.» Scriptura nu poate vorbi mai clar, și ea a vorbit deja așa, înainte ca să vină Legea. În istoria simbolică a celor doi fii ea a prezentat așa de clar poziția credinciosului în opoziție cu a unui om legalist, diferența dintre carne și Duh, că oricine, care vrea să vadă, **poate** vedea. Plin de bucurie, dorim să spunem, triumfător, apostolul încheie învățăturile sale cu cuvintele: «**Deci, fraților, noi nu suntem copiii celei roabe, ci ai femeii slobode**». A noastră este **eliberarea** de orice sclavie legalistă, a noastră este **făgăduința**, a noastră este **moștenirea**!

Capitolul 5,1-12

«Hristos ne-a izbăvit ca să fim slobози. Rămâneți dar tari, și nu vă plecați iar sub jugul robiei.» (versetul 1) Cuvintele de început ale capitolului nostru sună ca un strigăt de bucurie. «Hristos ne-a izbăvit ca să fim slobози» - nu, El **vrea** să ne facă slobози, sau: El **ne poate** face slobози, ci El **ne-a făcut** slobози. Da, **așa este**, Dumnezeu să fie glorificat! Și toți care sunt ai Domnului au voie să repete cu mulțumire cuvintele apostolului. Ei toți au fost făcuți slobози, și aceasta nu numai parțial sau pentru un timp, ci pe deplin și **pentru totdeauna**. Mereu au voie să-și amintească, că Hristos, atunci când pe cruce a purtat judecata lor, a pus capăt pentru totdeauna stării lor nenorocite în care se aflau.

Domnul Isus Însuși a spus iudeilor: «Dacă Fiul vă face slobози, veți fi cu adevărat slobози» (Ioan 8,36), și acum această cale, pe care această eliberare a avut loc, și numai pe care putea să aibă loc, stătea clar și precisă înaintea ochilor credincioșilor din Galatia. Moartea Domnului a făcut din sclavi lipsiți de ajutor, legați cu lanțurile păcatului, fii liberi, care acum erau făcuți capabili «să slujească în chip plăcut lui Dumnezeu cu evlavie și cu teamă»; i-a eliberat de sub jugul Legii, care, destinată pentru omul în carne, putea să-l ducă numai sub blestem și condamnare, din cauza lipsei de putere a cărnii. «Izbăvit» - cuvânt minunat pentru un captiv de odinioară lipsit de speranță! Se poate gândi, că un om, care a gustat dulceața unei astfel de eliberări, se va mai putea vreodată întoarce la starea care odinioară i-a pricinuit așa de multă durere și luptă?

Și totuși, așa trebuie să ne spunem mereu, aceasta era tocmai ceea ce voiau credincioșii din Galatia. O, le strigă apostolul, rămâneți tari, și «nu vă plecați iar sub jugul robiei!» Să observăm, că de fapt ei nu voiau să se plece sub legea morală, adică a celor zece porunci, ci gândeau că trebuie să introducă în creștinism una sau alta din ceremoniile iudaice, una sau alta din practicile legaliste. Rânduiala cu privire la circumcizie nu se află printre cele zece porunci, și tot așa indicații cu privire la sărbătorirea de zile (cu excepția sabbatului) sau luni sau timpuri și ani. S-ar fi putut desigur întreba: ce rău poate fi în acestea, să reiei rânduiele, care pe de o parte constituie numai înfățișări exterioare ale Legământului vechi, și în care pe de altă parte se pot vedea modele așa de frumoase și remarcabile și umbre îndreptate spre Hristos? În afară de aceasta, nu a dat Dumnezeu lui Avraam circumcizia? Ea era deci mult mai veche decât Legea, de aceea Domnul spune cu privire la ea, că Moise a dat-o într-adevăr poporului, dar că ea nu era de la el, ci de la patriarhi (Ioan 7,22).

La toate aceste întrebări apostolul răspunde scurt și hotărât: «Iată, eu, Pavel, vă spun că, dacă vă veți tăia împrejur, Hristos nu vă va folosi la nimic.» (versetul 2). Chiar dacă cele două table ale Legii nu vorbesc despre circumcizie, chiar dacă Dumnezeu ar fi rânduit-o cu secole mai înainte, ea nu poate fi despărțită de Lege. Ea constituia o parte componentă de nedespărțit a întregului sistem, era o condiție indispensabilă nu numai pentru iudeu, ci și pentru străinul care voia să se includă în Israel. Cu ea stătea și se prăbușea, ca să zicem așa, întreaga clădire. De aceea cine se întorcea la circumcizie, prin aceasta pășea pe terenul Legii, pe care Hristos nu putea să-l folosească. Desigur prin aceasta apostolul nu vrea să spună că pentru un credincios, care prin învățători orientați spre iudaism ar fi putut fi înșelat, nu ar mai fi posibilă nici o întoarcere personală, nici o iertare, că pentru el nu ar mai fi fost har. El vorbește numai principial: dacă credincioșii din Galatia vor ajunge până acolo să spună că circumcizia ar fi necesară pentru îndreptățirea lor, atunci lucrarea lui Hristos nu ar mai avea nici un efect pentru ei, nu le-ar mai putea folosi la nimic.

Dar chiar mai mult:

«Și mărturisesc iarăși încă o dată oricărui om care primește tăierea împrejur, că este dator să împlinească toată Legea» (versetul 3). Cine prin circumcizie pășea pe terenul iudaismului, prin aceasta se obliga să împlinească toată Legea. Este imposibil să stai cu un picior pe terenul Legii și cu celălalt pe terenul harului. În privința aceasta Cuvântul ne pune mereu înaintea unui decisiv „ori-ori”. Fie că este vorba de justificare sau de umblarea credinciosului, el nu stă sub Lege, ci sub har. Temelia și izvorul tuturor binecuvântărilor sale și relațiilor sale cu Dumnezeu este harul, și numai harul, așa cum Dumnezeu l-a revelat în Hristos Isus. De aceea cine vrea să fie îndreptățit prin Lege, s-a despărțit de Hristos, a căzut din har (versetul 4). Aceasta la rândul ei nu vrea să spună, că cineva prin aceasta se desparte de Hristos, ca de acum încolo să slujească lumii și păcatului. Dimpotrivă, el speră chiar, ca pe calea nouă să-I slujească **mai mult**, să poată veni mai aproape decât până acum de sfințirea practică, uită însă, că prin amestecul Legii cu Hristos, a faptelor proprii cu harul, renunță la singura bază pe care Dumnezeu îl poate îndreptăți, și totodată prin aceasta la singura posibilitate de creștere lăuntrică.

«Căci noi, prin Duhul, așteptăm prin credință nădejdea neprihănirii» (versetul 5). Cu aceasta eul propriu, carnea cu toate planurile ei bune este exclusă definitiv, face imposibilă orice sfințire prin fapte. Noi așteptăm **prin Duhul** nădejdea neprihănirii, și nu pe baza a ceva care este în noi. Făcut viu prin puterea eficace a Duhului Sfânt, pecetluit prin El, Cel care îndepărtează privirea noastră de la ce este vizibil și trecător, noi așteptăm prin credință – **ce?**, nădejdea să fim cândva neprihăniți? Nu, noi **posedăm** deja neprihănirea în Hristos, și credința **se odihnește** în ea – „acolo unde Dumnezeu locuiește cu plăcere sunt și eu așezat să mă odihnesc”. Cu certitudinea deplină a credinței avem voie să spunem: «Deoarece am fost socotiți neprihăniți prin credință, **avem** pace cu Dumnezeu ...». Hristos, Domnul nostru preaiubit, «a fost făcut de Dumnezeu pentru noi înțelepciune, neprihănire, sfințire și răscumpărare» (1 Corinteni 1,30).

Ce așteptăm noi deci? «**Nădejdea** neprihănirii», aceasta înseamnă, ce această neprihănire așteaptă ca plată, ceea ce i se cuvine de drept, deci ceea ce ea are dreptul să speră cu încredere. Și ce este această nădejde? **Gloria** acolo sus, gloria, în care a intrat Hristos pe baza lucrării Sale făcute la cruce, pe care El o savurează deja ca plată a lucrării Sale, a jertfei Sale, cu un cuvânt, ca plată a dreptății. **Noi** nu suntem încă acolo, însă Duhul ni-L arată acolo la dreapta Maiestății în înălțime, în posesia gloriei care pentru noi este încă subiectul credinței și nădejzii: «Ne laudăm în nădejdea slavei lui Dumnezeu» (Romani 5,2).

În felul acesta totul este sigur și bine justificat. Noi posedăm deja **neprihănirea**, care este «din credință», și așteptăm, iarăși «prin credință», cu încredere **gloria**, care se cuvine ca plată a neprihănirii, care în Hristos este partea noastră. Noi **știm** deci «prin Duhul», că noi avem neprihănirea lui Dumnezeu, da, **suntem** neprihănirea Sa în Hristos, și prin același Duh **cunoaștem gloria**, în care a intrat deja Domnul nostru preaiubit. După justificare urmează glorificarea.

Pe drumul spre această glorie credința joacă iarăși un rol foarte important. Așa după cum ea garantează credinciosului justificarea și îi îndreaptă privirea în sus spre glorie, ea lucrează în el în

timpul călătoriei lui pe pământ, și ea face aceasta prin dragoste. Nu sunt porunci sau obligații legaliste cele care reglementează activitatea lui. Nu, **dragostea** este izvorul și forța motrice a tuturor manifestărilor lui, cea dragoste a cărei revelare credinciosul a văzut-o în Hristos, și care acum a fost turnată în inima sa prin Duhul Sfânt, care i-a fost dat. Indiferent dacă odinioară el a fost iudeu sau păgân, dacă a fost circumcis sau nu, nu are nici o importanță. «Căci în Isus Hristos, nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur n-au vre-un preț, ci credința care lucrează prin dragoste» (versetul 6).

Pentru omul firesc, omul în carne, s-ar putea să aibă importanță întrebarea, dacă el este iudeu sau păgân, «în Hristos» nici tăierea împrejur și nici netăierea împrejur nu sunt ceva – aici este vorba de realitatea lăuntrică, și nu de diferențierile carnale exterioare. În Hristos Isus, în care nu este nici iudeu nici grec, credinciosul a devenit acum o creație nouă, și în timp ce odinioară în el lucrau patimile păcatului, acum în inima lui locuiește credința, care lucrează prin **dragoste**. Ce contrast, da, ce eliberare! Credincioșii din Galatia au recunoscut-o odinioară și au mărturisit-o, ascultând de adevăr au făcut un început bun. Dar cu regret a devenit altfel. Apostolul a trebuit să le spună acuzându-i: «Voi alergați bine, cine v-a tăiat calea ca să nu ascultați de adevăr?» (versetul 7). Vai! Ei și-au întors urechea de la adevăr și s-au îndreptat spre învățători falși, s-au lăsat convinși de ei (versetul 8).

Dar «puțin aluat face să se dospească toată plămădeala» (versetul 9). Apostolul amintește credincioșilor din Corint aproape cu aceleași cuvinte de acest adevăr serios: «Nu știți că puțin aluat dospește toată plămădeala?» (1 Corinteni 5,6). Ce vrea să spună aceasta? Că pătrunderea duhului legalist în mijlocul credincioșilor nu este pusă pe un alt teren decât pe acela al unei grave încălcări morale, ca păcat, care nici măcar la păgâni nu se întâlnește. Acesta este „aluat“ și acela este „aluat“, unul pătrunde și dospește toată plămădeala tot așa cum o face și celălalt. Ne vine greu să acceptăm aceasta; dar dacă ne gândim vom recunoaște că învățătura rea este mai de temut decât imoralitatea vizibilă, deoarece aceasta este caracterizată ca rău de către conștiința naturală a omului, în timp ce aceea știe să se îmbrace în haina înșelătoare a nevinovăției.

Că aluatul din cauza însușirilor sale de a pătrunde totul este folosit în Scriptură totdeauna ca tablou al răului, da, al răului activ, presupunem că este cunoscut. Totuși cititorul să compare locuri ca Exod 12,15.19; 13,7; 34,25; Levitic 2,11; 10,12; Matei 13,33; 16,6.12. Unii comentatori au gândit că Matei 13,33 constituie o excepție de la regula generală, aici aluatul însemnând ceva bun, și anume Evanghelia, care pătrunde în toată lumea cu puterea ei! Este uimitor că o astfel de interpretare a putut găsi o așa mare răspândire; îți vine să crezi că nu este nevoie de multă înțelegere spirituală ca s-o recunoști că nicidecum nu este adevărată.

Credincioșii din Galatia nu au cunoscut prima epistolă către Corinteni, dacă ea într-adevăr a fost scrisă în timpul acela, ceea ce este improbabil. Noi însă o cunoaștem și tocmai faptul discutat, că învățăturile rele au același efect distrugător și pustiitor ca și răul moral, când el este tolerat în mijlocul credincioșilor, ar trebui să ne dea de gândit și să ne facă vigilenți cu privire la tot ce lezează adevărul divin, la tot ce vrea să presare aluat în floarea făinii bune. Omul ar putea să judece altfel decât Dumnezeu și să declare imoralitatea ca fiind un rău mare, dar Dumnezeu va judeca corect. În ceea ce urmează se va arăta totdeauna ce rău periculos este să dai ascultare minciunii.

Cu toate acestea apostolul putea să exprime «în Domnul» încrederea sa în credincioșii din Galatia. Când el privea la ei înșiși, era derutat și se temea că degeaba a lucrat între ei; dar când își ridica ochii în sus, căpăta iarăși încredere că ei nu gândesc altfel decât el le-a scris și i-a învățat (versetul 10). Mereu am atras atenția cât este de interesant să simțim sentimentele lăuntrice ale acestui bărbat și grija sa permanentă cu privire la onoarea Domnului său și să vadă binele credincioșilor. Gândul că toată gloria lucrării de răscumpărare făcută de Hristos va fi pusă la îndoială prin învățătorii răi îl face să spună cuvintele: «Dar cel ce vă tulbură, va purta osânda, oricine ar fi el.» Domnul Însuși îi va trage la răspundere.

«Cât despre mine, fraților, dacă mai propovăduiesc tăierea împrejur, de ce mai sunt prigonit? Atunci pricina de poticnire a crucii s-a dus.» Așa va fi întotdeauna. Cine adaugă ceva la Evanghelia

lui Hristos, ceva care oferă loc cărnii, faptelor omului, acela va căpăta recunoaștere, predica lui va fi ascultată. Cu siguranță dușmănia iudeilor nu ar fi fost așa de ucigătoare, ura și mânia lor de a prizoni nu ar fi fost așa de amare, dacă Pavel ar fi adăugat la cuvintele crucii câtuși de puțin ceva care plăcea omului și religiozității sale. Dar să fi complet stricat, incapabil pentru a face vreun bine, mort în păcate și fărădelegi, fără speranță condamnat judecății – **și aceasta este ceea ce crucea lui Hristos predică** – aceasta nu vrea omul, această predică va fi totdeauna «o pricina de poticnire». Invers: să legi mai mult sau mai puțin har cu propria lucrare, cu propria dreptate și propria evlavie, pentru aceasta el este cu plăcere totdeauna gata de a o face. Dar **să nu ai niciun fel de onoare, să datorezi totul numai** harului lui Dumnezeu, și **numai** harului, aceasta el o respinge. Sentința distrugătoare a crucii este o oroare pentru el.

Statornicia apostolului în această privință, ținerea totdeauna cu tărie neclătinată și credincioșie la «adevărul Evangheliei» (capitolul 2,5), era deci cauza suferințelor și prigoanelor cărora era permanent expus. O adaptare la gândurile oamenilor, o mică ținere cont de dorințele lor religioase ar fi îndepărtat pricina de poticnire a crucii; dar această aparent mică renunțare ar fi falsificat adevărul, ar fi zdruncinat fundamentul păcii și al maturizării spirituale a credincioșilor. De aceea indignarea sfântă a apostolului și asprimea neîndurătoare a apostolului, cu care el încheie această parte a capitolului: «Și, schilodească-se odată cei ce vă tulbură!» (versetul 12). Acești oameni, prin faptul că predicau tăierea împrejur, introduceau în realitate mutilarea (compară cu Filipeni 3,2). Ah, de s-ar tăia pe ei înșiși (sau s-ar amputa) aceia care duceau în rătăcire duhul credincioșilor din Galatia și se răzvrăteau împotriva apostolului și împotriva adevărului vestit de el! Era vorba de o lucrare evidentă a dușmanului, care totdeauna încearcă să privilegieze o religie a **cărnii** înaintea unei religii a **duhului**, și care permanent se poate aștepta la succes, deoarece aceasta din urmă rostește fără scrupule sentința de moarte asupra cărnii.

Încă o dată: să adaugi ceva la Hristos și lucrarea Sa înseamnă să pui pe om și faptele lui în locul lui Hristos și în locul crucii, să aduci omul vechi în legătură cu omul nou, înseamnă într-un cuvânt să recunoști serviciul divin al cărnii și să distrugi Evanghelia. Cuvântul crucii, singura, dar desăvârșită mântuire prin har, și numai prin har, va rămâne permanent pentru omul religios o piatră de poticnire, deoarece acest cuvânt pune la o parte pe om și toate faptele lui și distruge din temelii prestigiul lui. Pentru omul legalist o poticnire, pentru înțelepți o nebunie, totuși acest cuvânt este și rămâne pentru cei chemați «puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu». Apostolul nu dorea să știe altceva între credincioșii din Corint decât numai pe «Isus Hristos și El răstignit».

Dumnezeu să dăruiască și credincioșilor din zilele noastre să stăruiască cu credincioșie și claritate în acest Cuvânt și să nu voiască să știe altceva decât Hristos, și **numai Hristos!** - «Isus Hristos același ieri și azi și în veșnicie»!

Capitolul 5,13-26

Dacă prima parte a capitolului ne-a făcut cunoscută poziția minunată în care am fost aduși prin Hristos, partea a doua a capitolului vorbește despre aplicarea acestui adevăr la **umblarea** noastră practică. „Fraților, voi ați fost chemați la slobozenie. Numai, nu faceți din slobozenie o pricină ca să trăiți pentru firea pământească, ci slujiți-vă unii altora în dragoste.” (versetul 13). Pe cât de generală, cuprinzând pe toți credincioșii, este prima afirmație, că Hristos ne-a făcut slobozi, tot așa de generală este și aceasta a doua: „Fraților, voi ați fost chemați la slobozenie.” Așa după cum nu mai este nici o condamnare pentru cei care sunt în Hristos, tot așa nu mai este nici o necesitate să umblăm potrivit cărnii (firii pământești). „Cei ce trăiesc după îndemnul Duhului, umblă după lucrurile Duhului” (compară cu Romani 8.1-5).

Să observăm că aici nu este vorba de lucruri care sunt greu de înțeles, pentru a căror înțelegere este necesară probabil maturitatea unui „tată în Hristos”, ci mai degrabă de principiile de început ale creștinismului, de lucruri care au fost făcute cunoscut de apostol credincioșilor tineri în credință și

cu puțină experiență, și cărora el le amintește acum ca și cum ele ar fi adevăruri cunoscute demult. Hristos i-a eliberat, și el le spune: „Ați fost chemați la libertate”. Eliberat de legea păcatului și a morții, credinciosul este chemat să nu-și mai slujească lui însuși și înclinațiilor lui, ci să slujească altora.

Credincioșii tineri în credință ar putea să se neliniștească când descopere că după întoarcerea lor la Dumnezeu păcatul este în ei la fel cum a fost odinioară, și să se sperie că în carnea lor ca și mai înainte nu locuiește nimic bun. Având convingerea și dorința că viața lor întreagă ar trebui de acum înainte să aparțină lui Hristos, ar putea să se întristeze foarte mult că ei, vai!, așa de puțin Îi slujesc, ar putea să ajungă să se îndoiască de veridicitatea întoarcerii lor la Dumnezeu. Dar toate acestea dovedesc numai că ei încă nu au învățat adevărurile, pe care demult ar fi trebuit să le cunoască, că ei nici măcar nu știu ce înseamnă botezul; căci prin botezul lor pe moartea lui Hristos au făcut să se vadă că ei, făcuți una cu Domnul lor mort și îngropat și înviat, au fost salvați de trupul morții (Romani 7.24) și acum ca oameni noi, ca oameni „în Hristos” stau înaintea lui Dumnezeu.

„**Chemat** la libertate” – un cuvânt aparent ușor de înțeles, și cu toate acestea, așa cum am văzut, face multe greutăți unor credincioși. Cu toate că ei au înțeles că în legătură cu **justificarea** (îndreptățirea) lor totul este în ordine, că Dumnezeu îi vede înaintea Sa ca oameni justificați și eliberați, ei cunosc totuși puțin din această eliberare cu privire la umblarea lor zilnică. Din această înțelegere cu lipsuri rezultă două pericole: acești credincioși ori înclină – și acesta este cazul obișnuit, când conștiința este trează – să se pună sub cerințe legaliste și îngrădiri de tot felul, ori – când conștiința este puțin activă – să se dedea unui anumit libertinism; deoarece ei sunt mântuiți, ei se consideră liberi să cedeze ocazional înclinațiilor naturale din ei, să cocheteze cu lumea și astfel să lărgească tot mai mult limitele presupus-permise lor. În ambele cazuri, oricât de contrare par ele una alteia, rezultatul este același: adevărata sfințire practică are de suferit.

Cât de rea și înșelătoare este totuși inima omenească! Dacă Dumnezeu vrea să dăruiască omului dreptate prin har, omul dorește s-o **făurească** prin propria putere, dorește să pună **propria** dreptate în locul dreptății lui Dumnezeu sau cel puțin s-o pună **alături** de ea. Și mai departe: dacă Dumnezeu cheamă pe credincios la **libertate**, atunci omul vrea s-o folosească ca „prilej pentru carne (firea pământească)”, s-o folosească pentru a da frâu liber cărnii, vrea s-o facă, așa cum se exprimă apostolul Petru, „o haină a răutății” (1 Petru 2.16).

Apostolul a întâmpinat primul pericol în prima parte a capitolului, împotriva pericolului al doilea atenționează acum foarte solemn: „Nu faceți din slobozenie o pricină ca să trăiți pentru firea pământească, ci slujiți-vă unii altora în dragoste”. Căci în ce constă această libertate? Să poți face și să poți renunța la ce îți este plăcut firii pământești? Aceasta nicidecum nu ar fi libertate, ci o mare desfrânare. „Să **păcătuim**”, întreabă apostolul în epistola către Romani 6.15, „pentru că nu mai suntem sub Lege ci sub har?” **Nicidecum!** Da, Dumnezeu să ne păzească în har de o astfel de concluzie îngrozitoare! Ca și de cealaltă asemănătoare: „**Să păcătuim mereu**, ca să se înmulțească harul?” Ambele întrebări ne arată iarăși de ce este capabilă inima sărmană. Nu, libertatea credinciosului constă în aceea, că **nu mai trebuie** să facă ce îi place firii pământești, la care satan, păcatul și lumea vor să-l ademenească, ci este capabilă **să poată** face ce caracterizează omul nou, ce este al lui Hristos, și prin ceea ce Dumnezeu este glorificat. La ceastă libertate suntem noi **chemați**.

Cu adevărat, această chemare nu conduce la nepăsare și superficialitate, ci la dreptate și sfințire practică, nu la egoism și lipsă de dragoste, ci la dragoste altruistă, prin care lucrează credința, așa cum am citit în versetul 6. Vai, ce cu totul alte rezultate s-au văzut la credincioșii din Galatia! În loc să „**slujească** unii altora în dragoste” și astfel să împlinească toată Legea (versetul 14), s-au „**mușcat** și s-au **mâncat** unii pe alții”! (versetul 15). Unii, care voiau să se pună sub prescripțiile legaliste, au atacat pe ceilalți; aceștia la rândul lor, ca să înfrunte acele porniri, probabil vorbind chiar despre libertatea firească (carnală), au condamnat aspru pe ceilalți. Astfel au luat naștere între ei „invidie și ceartă”, și astfel au trebuit să ia seama ca să nu se ajungă la o totală „dezorganizare” între ei (compară și cu Iacov 3.16). „Luați seama ca să nu vă nimiciți unii pe alții!”, le spune apostolul deplin îndurerat.

Cuvântul său de atenționare era desigur valabil pentru ambele grupări, dar desigur cel mai mult celor cu duh legalist. Căci dacă acea orientare firească ar fi devenit realitate pentru ei, o adevărată slujbă în dragoste frățească ar fi preîntâmpinat răul și cei care rățeau ar fi fost aduși înapoi. Însă ambele grupări duceau lipsă de dragostea care nu caută folosul ei, nu se lasă înduplecată, care lucrează zidind și niciodată distrugând. Nu Duhul i-a călăuzit, ci firea pământescă.

„Spun dar: Umblați în Duh și nicidecum nu veți împlini pofta cărnii” (versetul 16). Duhul Sfânt era cel care i-a convins pe toți de starea lor tristă, fără Dumnezeu, și a lucrat în ei o viață nouă, o natură nouă, și același Duh era acum preocupat să dea naștere în ei la revelațiile binecuvântate ale acestei naturi noi, la dreptatea și sfințenia practică. Nici în ei înșiși și nici în Lege, oricât de dreaptă și bună era ea, nu era puterea să dea naștere la o umblare spre onoarea lui Dumnezeu. Poftele cărnii sunt o putere împotriva căroră poruncile cele mai sfinte și planurile cele mai bune luptă zadarnic. „Umblarea în Duh” și sub conducerea și în puterea Duhului este singura posibilitate de a tăgădui aceste poftes, da, de a le ține practic în moarte.

„Deoarece carnea poftesște împotriva Duhului și Duhul împotriva cărnii; și acestea se împotrivesc unul altuia ca să nu faceți ceea ce doriți” (versetul 17). Cu aceste cuvinte apostolul arată credincioșilor din Galatia, și prin aceasta și nouă, drumul pe care credinciosul poate umbla spre onoarea lui Dumnezeu, liber de Lege (capitolul 3), liber de păcat (capitolul 5), liber de lume (capitolul 6), cu un cuvânt „**ca liberi**” (1 Petru 2.16). În aceasta este puterea pentru o umblare demnă de Hristos în curăție și sfințenie. Locuind personal în ei, Duhul sta și lucra acum în contradicție directă, neîntreruptă împotriva cărnii. Atâta timp cât credinciosul este încă în acest trup, carnea și Duhul sunt în el ca două puteri vrăjmașe, care sunt permanent în luptă una cu alta, „**poftind** una împotriva celeilalte”, așa cum se exprimă apostolul; ceea ce vrea una, urăște cealaltă, și ceea ce leapădă una, practică cealaltă. Dacă una iubește păcatul și necurăția și urmează poftesle naturii omenești decăzute, cealaltă năzuiește după curăție și sfințenie și revelează însușirile naturii lui Dumnezeu. Deci depinde pe care din cele două puteri le urmăm, dacă permitem cărnii sau Duhului să lucreze. Ambele puteri luptă pentru stăpânirea în noi, pentru ca noi să nu facem ce vrem; căci dacă Duhul ne călăuzește să facem lucrurile Duhului, atunci carnea își revendică pretențiile, dacă dăm loc cărnii, atunci Duhul ne atenționează și ne muștră. Niciodată cele două nu pot merge mână în mână.

Ce să facă deci credincioșii din Galatia? Ce le spunea conștiința lor? Ce le spunea Duhul, care locuia în ei? Să urmeze îndemnurile cărnii? Cu adevărat, nu! Ei trebuiau să **umblă în Duhul**. Dacă ar fi făcut aceasta, atunci ei niciodată nu ar fi împlinit pofta cărnii. Căci, adaugă apostolul, „Dar dacă sunteți călăuziți de Duhul nu sunteți sub Lege.” (versetul 18). Dacă credinciosul ar fi așezat din nou sub Lege, sub porunci, care din exterior aduc cerințe asupra lui, atunci situația lui ar fi lipsită de speranță; dar lui i-a fost dat Duhul, o Persoană divină, a cărei putere lucrează **înlăuntrul lui**, care se face una cu dorințele și înclinațiile omului nou, care trezește dragostea inimii, întărește dorința după tot ce este bine și dă puterea necesară să se împotrivescă la tot ce vine din carne. Deci în loc să folosească libertatea, la care el a fost chemat, ca prilej pentru a oferi loc cărnii, să trăiască pentru sine și să-și placă sie însuși, credinciosul o folosește mai degrabă pentru a sluji altruist altora și astfel „să împlinescă dorința dreaptă a Legii” (Romani 8.4).

Apostolul Iacov vorbește în epistola lui despre o lege a **libertății** și o numește legea „desăvârșită”. El numește fericit în lucrarea sa pe acela care și-a „adâncit privirile în legea desăvârșită, care este legea slobozeniei, și va stăruie în ea”, deoarece el este nu numai un ascultător al Cuvântului, ci un împlinitor al lucrării. Poruncile Domnului nu sunt pentru un astfel de credincios o povară sau un jug, ci ele stau mai degrabă în deplină armonie cu dorințele inimii sale. El le iubește, plăcerea lui este să umblă în ele. Cei care sunt călăuziți de Duhul nu sunt sub Lege (versetul 18). Însă tocmai în ei, așa cum spune apostolul mai târziu, se împlinesc „Legea lui Hristos”, și pentru toți care „umblă după această regulă” el imploră pace și îndurare (capitolul 6.2,16).

Minunate cuvinte ale harului și adevărului! Noi toți știm din experiențe dureroase, că noi, chiar dacă dorim să umblăm prin Duhul, mereu eșuăm, că noi, așa cum spune apostolul Iacov, „toți

greșim deseori”. Și mai departe, că fiecare, care zice că nu are păcat, se înșeală singur – adevărul nu este în el (1 Ioan 1.8). Ceea ce este desăvârșit nu a venit încă. După cum știm și cunoaștem în parte, tot așa și ceea ce facem și înfăptuim este o lucrare parțială, atâta timp cât suntem în trupul acesta. Dar tot atât timp nu încetează îndurarea și harul. Duhul lui Dumnezeu nu va neglija să ne facă atenți când la noi apare mândria, aroganța, iubirea de sine, delăsarea sau alte lucruri asemănătoare. Tatăl din cer se preocupă cu noi, copiii Lui preaiubiți, răătăcitori, simte împreună cu noi în lupta noastră cu răul, ne disciplinează și ne învață, ca să ne facă să ne cercetăm și să ne facă părtași sfințeniei Sale; și Marele nostru Preot ne reprezintă totdeauna acolo sus, Se roagă pentru noi, pentru ca credința noastră să nu înceteze, și ne spală picioarele, când le-am murdărit. Har și îndurare ne înconjoară, bunătate și îndurare ne vor însoți **toate** zilele vieții noastre. Probabil uneori va trebui să fim conduși pe drumuri grele, ca Iacov și Iov, doi credincioși diferiți din vechiul legământ, ca să descoperim rădăcinile rele ascunse în noi, dar „sfârșitul Domnului” cu noi va fi totdeauna minunat.

Că printr-o astfel de umblare în Duhul, chiar dacă ea rămâne totdeauna nedesăvârșită, nu pot fi legate lucrări **vizibile** ale cărnii, pe care apostolul le enumeră de patru ori câte patru în versetele următoare, este clar. Oameni, care trăiesc în lucruri murdare, cum ar fi curvia, necurăția, destrăbălarea, închinarea la idoli, vrăjitoria, uciderea, beția și altele asemănătoare, cu siguranță „nu vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu” (versetul 21). Aceasta le-a spus-o deja apostolul ca atenționare, și aici o repetă. Chiar și atunci când acești oameni au în gura lor o mărturisire creștină, ei dovedesc totuși clar că ei sunt încă „în carne” (Romani 8.8). Păcatele lor sunt evidente și merg înainte la judecată (1 Timotei 5.24).

Desigur era foarte serios pentru credincioșii din Galatia, că apostolul numește unele lucrări ale cărnii, care erau și între ei, chiar dacă nu erau în formele lor cele mai grave. Certuri, gelozii, mâniile, neînțelegeri, dezbinări, secte și invidii nu puteau rămâne necunoscute oamenilor care se mușcau și mâncau unii pe alții. Dar în speranța plină de încredere, că atenționarea va ajunge la inima și conștiința lor și le va arăta unde i-a dus deja lipsa de credincioșie a lor, Pavel numește acum de trei ori trei roade prețioase ale Duhului, de care el speră că ele se vor arăta și la ei.

„Dar roada Duhului (să observăm contrastul evident între cele două expresii: „faptele cărnii” și „roada Duhului”) este: dragoste, bucurie, pace, îndelungă-răbdare, bunătate, facere de bine, credincioșie, blândețe înfrânare; împotriva unora ca acestea nu este lege” (versetele 22.23). Cu adevărat, Legea nu numai că nu are nimic de obiectat împotriva acestora, dar ea nicidecum nu le poate da naștere. Ea trebuie, dacă am voie să mă exprim așa, să amuțească rușinată înaintea lor. Pe primul loc stă aici „dragostea”, exact ceea ce în altă parte este numit „**suma Legii**”, deoarece ea nu poate face **nimic** rău aproapelui, deci ea este împlinirea Legii (Romani 13.10). După dragoste urmează bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioșia – toate însușiri plăcute ale naturii noi, roade plăcut mirositoare ale Duhului Sfânt care lucrează în ea. Șirul frumos se încheie cu „blândețea și înfrânarea”, aceasta înseamnă cu cele două însușiri, care pe de o parte ne fac capabili pentru comportarea în anturajul nostru și pe de altă parte ne pun în statura de a ne autodisciplina sever voința noastră și a ne prezenta ca o „scrisoare a lui Hristos”, care va fi cunoscută și citită de toți oamenii.

„Iar cei ai lui Hristos au răstignit carnea împreună cu patimile și cu poftetele ei” (versetul 24). Se temea apostolul că cuvântul „împotriva unora ca acestea nu este Lege” ar putea fi înțeles greșit, că s-ar putea chiar din carne obține ceva spre folosul propriu? Noi știm de ce concluzii și urmări false este capabilă carnea. Sau voia el, asemănător ca la sfârșitul capitolului 3, să amintească numai credincioșilor din Galatia că **toți** care sunt ai lui Hristos au întrerupt pentru totdeauna cu carnea și acum stau pe un teren nou în orice privință?

„Iar cei ai lui Hristos”, - aceasta înseamnă deci **toți**, care au crezut în Hristos și acum sunt legați cu El prin Duhul, **toți**, fără nici o excepție sau diferență, „**au răstignit** carnea” (versetul 24). Unii ar putea gândi, când aud aceste cuvinte: ce mare și minunat este aceasta! Dar oftând adaugă apoi: dacă aș putea spune aceasta despre mine! Și cu toate acestea aici este vorba de un adevăr care nu este abia la **sfârșitul** drumului unui credincios, de ceva pe care el îl va obține crescând și maturizându-se

treptat, **probabil** după mulți ani, sau probabil **niciodată**, ci de o **realitate** cu care **începe** drumul lui de creștin. Când el prin credință a primit pe Hristos cel răstignit, atunci el **a răstignit** carnea cu toate patimile și poftele ei, aceasta înseamnă, el **a rostit** sentința de moarte asupra acesteia.

Această răstignire a avut loc în moartea lui Hristos și cel care crede a recunoscut-o ca fiind de neevitat necesară și dreaptă. „Copilașul în Hristos” **a făcut** aceasta, desigur nu în înțelegerea deplină a celor petrecute, dar în realitate. Cine este al lui Hristos **a răstignit** carnea și prin aceasta patimile și poftele acesteia. Probabil unul sau altul va spune: „Până acum am crezut că eu trebuie să răstignesc **zilnic** carnea!” Nu, îți spune Cuvântul, și numai El decide în această problemă ca și în celelalte, **tu ai făcut** aceasta; ceea ce tu ai astăzi de făcut este, să-ți actualizezi mereu această realitate și să umbli în practicarea acesteia. Ar putea fi ceva mai prețios și mai mângâietor decât conștiința: carnea a fost răstignită, sentința de moarte a fost executată asupra ei? Noi **suntem** „în Duhul”, **nu mai suntem** „în carne”? (Romani 8.9).

De aceea apostolul vine în versetele următoare la concluzia logică, consecventă: „Dacă trăim în Duh, în Duh să și umblăm”. El nu spune: „să nu mai facem poftele cărnii”. Mai înalt, nespun de mai înalt este etalonul credinciosului, ghidul călăuzitor al vieții lui. El este: „**Să umblăm prin Duhul!**”! Că atunci noi nu vom mai împlini poftele cărnii, nu vom mai sluji patimilor și plăcerilor ei, este de la sine înțeles, căci Duhul **pofteste** împotriva cărnii și este **împotriva** ei; dar poziția noastră merge mult mai departe. O umblare potrivită Duhului lui Dumnezeu are nu numai un rezultat de renunțare, aceasta înseamnă că în ea **nu se vor mai găsi** aparițiile rele de odioasă, ci și un rezultat pozitiv, aceasta înseamnă că de acum încolo totul are loc sub călăuzirea și puterea acestui Duh bun, felul Lui caracterizează în continuare toată viața în cuvânt și umblare!

Ah, dacă noi toți prin credință am înțelege și am practica mai mult starea în care ne-a așezat crucea lui Hristos, la ce ne-a adus moartea Sa! O umblare prin Duhul este o umblare „în înnoirea vieții”, care în mod necesar nu mai lasă să iese la lumină imaginea demnă de disprețuit a omului natural, „glorie deșartă, provocându-ne unii pe alții, invidiindu-ne unii pe alții” (versetul 26), ci imaginea celui „blând și smerit cu inima” din noi. Duhul este totdeauna preocupat să pună pe **Hristos** înaintea ochilor noștri, și dacă dăm loc acțiunii Lui, dacă trăim practic **prin El**, atunci nu ne vom plăcea **nouă înșine** ci vom năzui după privilegiul de a glorifica pe **Hristos** într-o viață de ascultare și dependență de Dumnezeu.

Încă odată: „Dacă **trăim** în Duh, în Duh să și **umblăm!**”! Dacă primul aspect este adevărat despre noi, și el **este adevărat**, Dumnezeu să fie glorificat!, atunci și al doilea aspect să devină tot mai mult adevărat pentru noi.

Capitolul 6,1-10

În mod asemănător cum apostolul la sfârșitul epistolei către Romani (Romani 15.1-3) atenționează pe „cei tari” să poarte slăbiciunile celor slabi și să nu-și placă lor înșiși, tot așa aici se adresează inimilor și conștiinței celor „spirituali”, ca să le amintească de obligațiile lor de dragoste față de frați și de surori. Că el prin cuvântul „spirituali” nu se referă la o **grupă** deosebită de persoane între credincioșii din Galatia, așa cum se obișnuiește astăzi în creștinătate să se facă deosebire între „spirituali” și Biserica, „laici”, nu mai trebuie amintit. Solicitarea este adresată tuturor: „**voi**, care sunteți duhovnicești”. Dacă toți au meritat denumirea aceasta, în privința aceasta fiecare va da socoteală pentru sine însuși. Instinctiv ne apare mereu sentimentul: Cât de serios și cercetător este Cuvântul lui Dumnezeu! Cu adevărat, El este „curățit **de șapte ori!**”! Aceasta ne-o arată din nou începutul capitolului:

„Fraților, chiar dacă un om ar cădea deodată în vreo greșală, voi, care sunteți duhovnicești, să-l ridicați cu duhul blândeți. Și ia seama la tine însuși, ca să nu fi ispitit și tu” (versetul 1). „Dacă un om ar cădea deodată în vreo greșală!” Deci nu este considerată o premisă, că credinciosul păcătuiește; dar dacă se întâmplă, dacă va avea loc vreodată, că un om – să observăm și acest

cuvânt: un om, unul slab, o creatură înclinată spre a greși – se uită pe sine și se lasă *nechibzuit* să facă un pas greșit, „să-l ridicăți”, și așa mai departe. Este asemănător ca în 1 Ioan 2.1. Aici ca și acolo nu se presupune că credinciosul **ar trebui** să păcătuiască, să facă greșeli. Apostolul Ioan scrie dimpotrivă copiilor săi, „ca să **nu** păcătuiască”, și Pavel spune fraților săi: „Umblați cârmuiți de Duhul și **nu** veți împlini [sub nici o formă] poftele firii pământești [ale cărnii]”.

Dar cine **sunt** cei „duhovnicești”? Conform cu poziția și chemarea lor, toți cei născuți din Dumnezeu poartă această denumire. Dar dacă toți se dovedesc practic în cuvânt și umblare ca „oameni duhovnicești”, aceasta este o altă chestiune. Ei **ar trebui** să facă totul, **ar trebui** să fie toți „duhovnicești”, și aceasta cu atât mai mult cu cât se află de mai mult timp pe cale. Însă cunoaștem foarte bine, că realitatea nu corespunde totdeauna premisei sau așteptării. Să fii „duhovnicesc” nu depinde atât de mult de măsura cunoașterii spirituale, oricât de importantă și demnă de prețuit este aceasta, cât de atitudinea lăuntrică a inimii, de gradul sau de măsura în care noi ne lăsăm călăuziți în toată gândirea noastră, în tot ce facem și nu facem, prin puterea educativă și sfințitoare a Duhului.

Deci apostolul se adresează **tuturor**; însă numai cei care erau cu adevărat spirituali și astăzi sunt în stare să urmeze îndemnul lui, și aceștia la rândul lor numai în măsura în care au ajuns la maturitatea lăuntrică în această privință. Nu vrem să uităm aceasta. Oricât de sfântă este datoria și oricât de mare este privilegiul de a corecta pe fratele sau pe sora care au greșit, pentru aceasta este nevoie de har deosebit. S-ar putea gândi, că credincioșii cei mai în vârstă ar fi în mod normal chemați în mod deosebit pentru această slujire; dar oricât de importantă ar fi vârsta și experiența într-o privință sau alta, totuși ele singure nu sunt suficiente.

Însușirea perfectă a unui creștin cu adevărat spiritual este „umblarea cu Dumnezeu”, aceasta este o viață în lumină, în condamnarea obișnuită a răului la sine însuși, în judecarea fără cruțare a eu-lui propriu și în cunoașterea necesară legată de faptul, că la fiecare pas el are nevoie de har, da, că **numai** prin har poate trăi. S-ar putea iarăși gândi că un astfel de creștin ar fi un critic și unul care condamnă fără cruțare răul în alții. Însă experiența învață, că realitatea este contrariul; și nu poate fi altfel. Tocmai exercitarea permanentă a judecării de sine face pe credincios capabil să judece cu blândețe greșelile altora; să nu **practice** el harul, de care el însuși are nevoie și are parte zilnic și ceas de ceas într-o măsură așa de mare? Nu că el prezintă răul într-o lumină favorabilă sau scuză răul altora; dimpotrivă, îl îndurerează profund să-l vadă la alții, deoarece el știe cât de mult este dezonorat Domnul prin aceasta și a făcut imposibilă părtășia fericită cu Dumnezeu a sufletului acela. Însă experiențele personale îl fac capabil „în duhul blândeții” să întâmpine pe celălalt și să-l ajute să se corecteze. Prin faptul că a cunoscut eu-l propriu în stricăciunea lui, știe cât de mult trebuie să fie atent cu sine însuși, pentru ca el însuși să nu fie ispitit și să cadă.

După ce în capitolele anterioare am auzit așa de mult despre Lege și am fost atenționați, sub nici o formă să nu ne aducem sub un jug legalist, probabil suntem surprinși să auzim în versetul 2 al acestui capitol despre o lege, pe care noi trebuie s-o împlinim: „Purtați-vă sarcinile unii altora, și veți împlini astfel Legea lui Hristos”. Apostolul spune totodată: voi vorbiți așa de mult despre Lege; dacă neapărat vreți o Lege, aici este una: împliniți Legea lui **Hristos**. O Lege este o regulă, un ghid pentru comportarea noastră. Deci, regula întregii vieți a lui Hristos, ceea ce L-a călăuzit pe pământ, era **să slujească altora**. El și-a găsit bucuria în a lua asupra Sa poverile lor. Să facem și noi la fel! Viața aduce cu sine pe lângă ispitiri la păcat și greutăți, încercări, suferințe de tot felul, lucruri care vor să se așeze ca o povară grea pe inimă și suflet, în mod deosebit a celor slabi în credință. Aici sunt o mulțime de ocazii să dovedim dragostea noastră și disponibilitatea noastră pentru slujire. Dar dacă vrem s-o facem, atunci trebuie să ne **plecăm** și nu trebuie să ne cruțăm umerii. O astfel de solicitare nu era din partea Legii de pe Sinai, aceasta a fost dată omului în carne; însă „omul duhovnicesc” împlinește „Legea lui Hristos”. Ce **câmp** larg se deschide activității noastre!

Pentru împlinirea acestei Legi, așa cum am amintit deja, este necesar un suflet smerit, o inimă supusă, umplută de felul de gândire al lui Hristos. „Dacă vreunul crede că este ceva, măcar că nu este nimic, se înșală singur” (versetul 3). Omul religios se ostenește cu plăcere în slujba pentru alții, dar nu poate să poarte smerit povara altora, având dragostea lui Hristos. Dragostea, felul de gândire

al lui Hristos îi sunt străine, și în loc să ia povara altora asupra sa, mai bine le pune poveri. Așa a fost în timpul Domnului cu fariseii și cărturarii plini de râvnă pentru Lege, și tot așa este și astăzi cu orice om religios sau, ceea ce înseamnă același lucru, cu orice religie omenească. Stând pe acest teren, își găsesc plăcerea în a face milostenii, fapte bune, să-și așeze numele la capul listei de colecte pentru săraci și bolnavi, pentru misiunea în țară și în străinătate; da, în anumite situații sunt gata să se facă chiar și jertfe mai mari pentru diferite ramuri ale lucrării pentru aproapele și așa mai departe, dar în timp ce se fac acestea, pentru a avea recunoștință din partea oamenilor, în timp ce se crede **a fi** cineva, se înșeală singuri. Înaintea lui Dumnezeu ești **nimic**, și presupusul serviciu divin este **deșertăciune**. Să observăm însă, că apostolul nu scrie la cei care numai mărturisesc că sunt creștini, ci la credincioși adevărați, căci și ei sunt expuși pericolului să se considere a fi cineva, să se înalțe pe ei înșiși. Dar cât de urât, da, de disprețuit este aceasta! Cuvintele apostolului sunt simple, dar tocmai de aceea sunt așa de importante și efective: „Dacă vreunul **crede** că este ceva, **măcar că nu este nimic**”. Fie ca aceste cuvinte să se întipărească adânc în inimile noastre!

„Fiecare să-și cerceteze fapta lui, și atunci va avea cu ce să se laude numai în ce-l privește pe el, și nu cu privire la alții” (versetul 4). Un alt principiu important! Dacă verific lucrarea mea în lumina lui Dumnezeu, pericolul să mă laud cu mine și cu faptele mele nu va fi mare. Voi vedea pe de o parte nereușita mea permanentă, și pe de altă parte în conștiința că pot face ceva pentru Domnul este destul laudă pentru mine. Dar ce au făcut acei învățători ai Legii în Galatia? Nu a fost destul că le-a plăcut să fie iudei, ci și se laudau cu aceia care primindu-le învățătura s-au lăsat din nou aplecați sub jugul Legii. În loc să poarte poverile altora, ei le-au pus poveri. Ce lucrare! Ei au pătruns pe câmpul unui alt lucrător și au încercat să distrugă roadele lucrării lui. Cu adevărat, ei nu lucrau pentru Domnul și onoarea Lui, ci pentru ei înșiși și lauda lor proprie.

Cât de cu totul altfel era lucrarea apostolului, și cât de frumos a fost rezultatul ei! Să adauge suflete la Hristos, aceasta era lauda lui. De aceea el putea privi liniștit în viitor și să se gândească la sfârșitul tuturor. „Fiecare își va purta sarcina lui însuși” (versetul 5). Noi toți avem a face cu Dumnezeu. Fiecare din noi va trebui să dea odată socoteală înaintea lui Dumnezeu (Romani 14.12). Nu că credinciosul ar putea ajunge din nou la judecată din pricina păcatelor sale, pentru aceasta a stat Hristos o dată pentru totdeauna în judecată pe Golgota; însă noi toți ne vom înfățișa înaintea scaunului de judecată al lui Dumnezeu, noi toți vom fi odată **arătați**, pentru ca atunci să vedem toată viața noastră ca credincioși în lumina acestui scaun de judecată. Atunci „fiecare **își va lua răsplata după osteneala lui**” – „fiecare **își** va căpăta lauda de la Dumnezeu” (1 Corinteni 3.8; 4.5). Atunci se va arăta cum fiecare din noi a corespuns responsabilității lui ca credincios, ca slujitor al lui Hristos, dar și cum tot ce noi am putut face aici jos se datorează exclusiv harului Său. O, cum ar trebui gândul acesta să ne motiveze să fim veghetori, sporind tot timpul în lucrarea Domnului! Cum ar trebui să ne străduim să-I fim plăcuți la venirea Sa!

În versetul următor Pavel amintește credincioșilor din Galatia de obligația, despre care el vorbește mereu și în alte epistole, și a cărei împlinire probabil ei au neglijat-o: „Cine primește învățătura în Cuvânt, să facă parte din toate bunurile lui și celui ce-l învață”. Să observăm că cuvântul scurt „I” nu este în textul original. Acest fapt ne îndreaptă probabil atenția, că noi nu trebuie să întrebăm, dacă noi înșine am avut parte de binecuvântarea slujirii; fiecare lucrător al Domnului, oriunde ar lucra el, își merită plata, și este privilegiul credincioșilor, să sprijine în lucrarea lor pe **toți** aceia, pe care Domnul i-a trimis, în apropiere sau în depărtare, cu tot felul de bunuri, după cum ei au nevoie, și pe cât este posibil. Ochiul iubitor al Domnului privește la toți robii Săi, și nici o lucrare de dragoste, pe care o fac ei, nu scapă ochilor Lui. Niciunul nu va rămâne nerăsplătit. Pavel însuși numește un dar, pe care el l-a primit de la credincioșii din Filipi, ca fiind „un miros de bună mireasmă, o jertfă bine primită și plăcută lui Dumnezeu”.

„Nu vă înșelați: ‚Dumnezeu nu Se lasă să fie batjocorit.’ Ce seamănă omul, aceea va și secera” (versetul 7). Nu te poți declara de partea creștinismului, fără să fi pedepsit, dacă vorbești despre har și cu toate acestea umbli călăuzit de carne. Dumnezeu, pe care noi Îl numim Tată, este Dumnezeul sfânt, „care judecă pe fiecare după faptele lui, fără să aibă în vedere fața omului”. Cine poate avea

curajul să-L batjocorească, prin aceea că mărturisește că este un copil al lui Dumnezeu, că posedă Duhul Sfânt, și cu toate acestea face faptele voinței lui rele și slujește cărnii? Urmările grave nu pot întârzia. Cum este semănătura, așa este și recolta. Ce seamănă omul, aceea va trebui și să recolteze. Căci „cine seamănă în firea lui pământească, va secera din firea pământească putrezirea; dar cine seamănă în Duhul, va secera din Duhul viața veșnică” (versetul 8). Principiile sfinte ale guvernării lui Dumnezeu sunt de nezugduit.

Un cuvânt asemănător întâlnim și în Romani 8.13: „Dacă trăiți după îndemnul ei [ale firii pământești], veți muri; dar dacă, prin Duhul, faceți să moară faptele trupului, veți trăi.” El este adresat, ca și aici, **credincioșilor**. Din firea pământească, se poate recolta numai moarte și stricăciune. Dacă un om, care mărturisește că crede în Hristos, pleacă pe căile firii pământești, seamănă în firea pământească, atunci Cuvântul îi spune: finalul drumului tău este moartea, este stricăciunea! Cine nu este întemeiat și consolidat în credință, cine se lasă abătut de la speranța Evangheliei (Coloseni 1.23), cu alte cuvinte, cine nu stăruie pe drum, ci se reîntoarce iarăși la ceea ce a mărturisit că a renunțat, nu va ajunge la țel, din aceasta nu va avea finalul credinței, mântuirea sufletului (1 Petru 1.9).

Pe drept se spune în chestiunile temporale: fiecare lucru are două laturi. Tot așa și în lucrurile veșnice sau spirituale sunt două laturi, o latură divină și una omenească. Când este vorba de latura divină a mântuirii, atunci totul este desăvârșit, sigur pentru veșnicie. Cine sau ce ar putea smulge din mâna lui Dumnezeu un suflet mântuit? Cine sau ce ar putea pune la îndoială lucrarea lui Hristos sau să facă ineficace jertfa Sa? Care putere din înălțime sau din adâncime „va fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu care este în Isus Hristos, Domnul nostru”? Aici nu este nici un „dacă”, nici o îndoială, nici o condiție. Dumnezeu Își va termina lucrarea, va împlini planul Său, cu toată slăbiciunea și nedesăvârșirea noastră.

Acum latura omenească. Cum vorbește Cuvântul către sufletul mântuit? Spune el aici: deoarece tu ai fost mântuit odată pentru totdeauna, poți liniștit să-ți pui mâinile în sân; chiar dacă păcatul încă mai locuiește în tine și lumea din jurul tău este plină de pericole și ispite, nu te neliniști, totul va fi bine? Nu, el vorbește contrariul, ca să redăm numai câteva: veghează și te roagă, ca să nu cazi în ispită; umblă cu teamă în timpul pelerinajului tău; caută fericirea ta cu teamă și cutremur, și: cine **va birui** va moșteni aceste lucruri, cine **va răbda** (persevera) **până la sfârșit** va fi mântuit. S-ar mai putea adăuga multe alte expresii, însă acestea sunt suficiente, ca să ne arate că noi, cu toate că **suntem** mântuiți, vom avea deplina fericire, deplina mântuire a trupului, sufletului și duhului, abia la sfârșitul drumului nostru de credință, și că, cu toate că **posedăm** deja acum viața veșnică în felul în care apostolul Ioan vorbește mereu despre ea, ne aflăm totuși pe drumul **spre** viața veșnică, și că toți care seamănă în Duhul, vor **culege** din Duhul viața veșnică. Prin faptul că ei fac voia lui Dumnezeu aici pe pământ în simplitate și credincioșie și astfel sunt păziți prin puterea lui Dumnezeu prin credință, ei o **găsesc** acolo sus.

Repetăm: acolo sus se va regăsi tot ce noi în timpul pelerinajului nostru am putut face călăuziți prin Duhul spre onoarea Domnului și spre binele celor care au fost cu noi în pelerinaj. Nimic nu va fi uitat, nimic nu va rămâne nerăsplătit. De aceea „să nu obosim în facerea binelui; căci la vremea potrivită vom secera, dacă nu vom cădea de oboseală” (versetul 9). Iarăși un „dacă”, o condiție, și voința noastră înnoită, omul nostru lăuntric spune Da și Amin la aceasta. Credinciosul fidel nu dorește să obosească, ci folosește cu bucurie orice ocazie ca să facă binele, chiar dacă el trebuie să întâmpine unele dezamăgiri, unele dovezi de nerecunoștință. El nu se lasă reținut, nu se revoltă. Că dragostea lui trebuie să se arate „mai ales fraților de credință”, cu care îl leagă o legătură deosebită, este de la sine înțeles; dar el trece peste cercul credincioșilor și caută să facă bine tuturor oamenilor, după cum unde și cum se oferă ocaziile.

Capitolul 6,11-18

Pavel încheie epistola cu un apel impresionant adresat simțămintelor credincioșilor din Galatia: „Uitați-vă cu ce slove mari v-am scris, cu însăși mâna mea!” (versetul 11). La studiul capitolului 4 ne-am amintit deja, că nu era obiceiul lui Pavel să scrie el însuși scrisorile sale; am zis atunci că o suferință a ochilor era cauza acestei situații. Făcând excepție de aceasta este însă important că Pavel n-a expediat nici una din scrisorile sale inspirate, fără ca ele să nu aibă un salut scris cu însăși mâna lui sau cu semnătura lui, spre confirmare că ele veneau de la el. Nu erau scrisori obișnuite, așa cum oamenii le trimit unii altora, sau cum el le-a trimis într-un loc sau altul sau le-a lăsat să fie scrise de alții, ci erau înștiințări din partea lui Dumnezeu, comunicări ale Duhului Său adresate prin el persoanelor particulare sau unei adunări întregi, cu un cuvânt, revelații ale lui Dumnezeu aduse copiilor Săi și poporului Său – „scrieri **sfinte**, inspirate de Dumnezeu”. Importanța acestei certificări este remarcabilă; apostolul o scoate în mod foarte deosebit în evidență la finalul epistolei a doua către Tesaloniceni, când spune: „Urarea de sănătate este scrisă cu mâna mea: Pavel. Acesta este semnul în fiecare epistolă; așa scriu eu” (compară și cu 1 Corinteni 16.21). În epistola către Romani Pavel numește, spus în treacăt, numele celui care a scris epistola: „Eu, Terțiu, care am scris epistola aceasta” (Romani 16.22).

Deci epistola către Galateni este singura epistolă scrisă de Pavel cu însăși mâna lui; totodată scriitorul face pe destinatari atenți, ce scrisoare **lungă** – sau, cum se mai poate traduce, „cu ce **litere mari**” – a scris. Scrisoarea însă, în comparație cu alte scrisori, s-ar putea mai degrabă numi scurtă, decât lungă. Dar oricum s-ar putea traduce locul acesta, el arată în orice caz că scrierea scrisorii de către apostol i-a creat greutatea deosebite. Însă îngrijorarea lui pentru adunarea din Galatia era așa de mare, pericolul că temeliiile adevărului ar putea fi sfărâmate stătea așa de amenințător înaintea lui, că nu s-a dat înapoi de la nici un efort, ca să atenționeze pe credincioșii din Galatia în modul cel mai insistent. El **a trebuit** să le scrie această scrisoare lungă, și **el însuși** a trebuit s-o facă. Cât de potrivită era această situație să le „trezească mintea sănătoasă” și, dacă încă mai erau sentimente de dragoste în inima lor – și cu siguranță erau -, să le stimuleze în modul cel mai profund, să zguduie tot lăuntru lor!

În ce contrast cu această dragoste și credincioșie stătea mintea învățătorilor falși! „Toți cei ce umblă după plăcerea oamenilor, vă silesc să primiți tăierea împrejur, **numai ca să nu suferi ei prigonire pentru crucea lui Hristos**” (versetul 12). Vai! Pericolul să vrei a fi bine văzut în carne (firea pământescă), să cauți recunoștință din partea oamenilor, a fost dintotdeauna mare. Cât de curând a pătruns pe această cale stricăciunea în Biserica lui Hristos, și cât de îngrozitoare au fost urmările acestui fapt! Le vedem în măsură deplină în curva cea mare, biserica necredincioasă, în „Babilon”, caricatura satanică a Bisericii adevărate, a soției Mielului (Apocalipsa 17). Hristos, Domnul nostru, Și-a găsit locul „în afara taberei”, și urmașilor Lui credincioși li se adresează cererea: „Să ieșim dar afară din tabără la El, și să suferim ocară Lui!” (Apocalipsa 18.4; Evrei 13.13).

Însă acei învățători iudei se temeau de această ocară, ei nu voiau ca din pricina Numelui lui Hristos să fie priviți ca „gunoiul lumii acesteia”. În fond acesta era motivul pentru care ei constrângeau pe credincioșii din Galatia să se lase circumciși. În mod evident acestora niciodată nu le-a venit în minte, să vadă în acei aparent bărbați plini de râvnă pe adepții temători de suferință ai unei religii recunoscută și respectată de lume; la așa ceva nu s-au gândit. Și cu toate acestea era așa. Să fi un iudeu, să stai în legătură cu Ierusalimul, cu centrul unei religii caracterizate printr-o vechime venerabilă, cu un Templu luxos împodobit cu tot felul de ofrande, asupra clădirii minunate a acestuia chiar și ucenicii au atras atenția Domnului (Marcu 13.1; Luca 21.5) – aceasta nu era o rușine, nu atrăgea după sine nici o prigoană din partea oamenilor. Dar să fi urmașul unui Om, care și-a încheiat viața pe cruce, căruia I-a fost dat din partea semenilor Lui locul între doi tâlhari, să predici că numai în Acest răstignit se găsește mântuire și salvare – aceasta era ceva care trezea

împotrivirea și disprețul întregii lumi onorabile. Față în față cu aceasta era iudaismul, o religie care oferea omului și faptelor lui, într-un cuvânt lăsa loc firii pământești, de-a dreptul **înțelepciune**.

Crucea este punctul de despărțire între creația veche și creația nouă, între duh și carne. Ea rostește sentința de moarte asupra omului în carne, fie el religios sau nu, onorabil sau nu; ea dă lovitura de moarte presupusei lui evlavii și îi arată lipsa lui totală de ajutor și goliciunea lui înaintea lui Dumnezeu. De aceea pentru păgâni nu ar fi fost o nebunie mai mare, pentru iudei nu ar fi fost o pricină de poticnire mai mare decât crucea. Prin faptul că pe de o parte ea a făcut de rușine toată înțelepciunea lumii, pe de altă parte ea a îndepărtat orice privilegiu al aceluia care avea o legătură exterioară cu Dumnezeu, a iudeului mândru de Lege și înaintașii lui; pe acesta îl supăra mult mai mult decât pe un păgân.

Legea constituie firește și granița strictă între lume în toate formele ei și oamenii care aparțin creației noi. La cruce a fost nimicită căpetenia lumii, la cruce a avut loc judecata fără cruțare a lumii. Ea condamnă nu numai păcatul în om, ci și tot în ceea ce omul își caută plăcerea și onoarea. Am auzit deja, că omul religios aduce cu plăcere jertfe, chiar și jertfe care sunt grele pentru el; în anumite împrejurări el este gata chiar să-și dea viața pentru convingerile lui, chiar dacă numai **el** este cel care face aceasta. Nu este nimic mai dureros pentru el, decât cunoașterea, că el nu este bun pentru **nimic**, că el poate fi salvat și poate trăi **numai** prin har. Și tocmai acesta este înțelesul crucii. Ceea ce pentru credincios este așa de valoare și prețios, și anume că în moartea lui Hristos omul vechi a fost judecat din rădăcină și în felul acesta a ajuns la sfârșitul lui, omul nu poate și nu vrea să accepte aceasta. El **urăște** un serviciu divin în care lui nu i se aduce **nici un fel** de onoare, care mai degrabă îi aduce ocară și rușine.

Să fi prigonit din pricina crucii lui Hristos, aceasta nu voiau nici acei înșelători, așa cum am spus. De aceea îi obligau pe credincioșii din Galatia să lege circumcizia cu crucea. Da, motivațiile lor erau chiar și mai josnice. „Căci nici ei, care au primit tăierea împrejur, nu păzesc Legea; ci voiesc doar ca voi să primiți tăierea împrejur, **pentru ca să se laude ei cu trupul vostru**” (versetul 13). Din nou ni se amintește un cuvânt, pe care Domnul l-a spus cărturarilor și fariseilor Ierusalimului: „Vai de voi, cărturari și farisei fățarnici! Pentru că voi înconjurați marea și pământul, ca să faceți **un** tovarăș de credință [prozelit]” (Matei 23.15). Tot așa era și cu acești oameni. Ei voiau să se laude cu **carnea** credincioșilor din Galatia, ei voiau să poată spune, că ei au făcut așa de mulți prozeliți, și au convertit așa de mulți oameni la convingerea **lor** sau la religia **lor**; și în toate acestea nicidecum nu s-au gândit să împlinească **toată** Legea. Respectarea circumciziei trebuia numai să servească la îndepărtarea de la ei a ocării crucii. Ce absurditate! Dar nu trăim noi astăzi destul de mult lucruri asemănătoare, chiar dacă au forme schimbate?

Și acum apostolul! „În ce mă privește”, zice el, „departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Hristos, prin care lumea este răstignită față de mine. Și eu față de lume!” (versetul 14). Dacă acei înșelători au căutat un drum, pe care să scape de suferințe și în cele din urmă au putut introduce lumea în Biserica lui Hristos, el se lauda cu ceea ce îl despărțea pentru totdeauna de lume și lumea de el. Dacă mai înainte a vorbit de faptul că crucea l-a eliberat pe credincios de jugul **Legii** și de domnia **păcatului**, aici el o numește zidul de despărțire de neclintit dintre el și **lume**. Ea a pus în lumină faptul că în lume, chiar și în lumea onorabilă și religioasă, cu toată aparența ei frumoasă, nu este nimic altceva decât deșertăciune și păcat, vină și răzvrătire împotriva lui Dumnezeu, dar pe de altă parte a arătat și ce este Dumnezeu în dreptatea Lui împotriva păcatului și în dragostea Lui față de păcătos. Totodată ochiul credinței vede acolo pe Isus, pe Omul lui Dumnezeu, în smerenia și harul Său, în ascultarea Lui față de Dumnezeu și în dedicarea Lui desăvârșită pentru Dumnezeu și lucrarea încredințată Lui. Pe acest Isus, pe care lumea l-a pironit pe cruce, l-a văzut Pavel pe drumul spre Damasc ca Domnul glorificat! Este o minune, că începând de atunci el a văzut lumea numai în lumina crucii? Cel care atârna acolo era „**Domnul său Isus Hristos**”, care era **totul** pentru el, iar lumea nu era nimic, da, **mai puțin** decât nimic. Ea era răstignită față de el, moartă pentru el, și el pentru ea. El trăia într-adevăr încă **în** ea, însă numai pentru a o parcurge ca străin ceresc și să se laude cu crucea, că ea l-a despărțit de lume și

l-a așezat pe cărarea pe care Domnul și Mântuitorul lui a mers înaintea lui pe ea. Să gândești cum a gândit El, să umbli așa cum a umblat El, să porți ocară Lui în afara taberei, să-L aștepti și, departe de orice părtășie cu lumea, să mărturisești lumii că cu toată vrăjmășia ei de moarte Dumnezeu a iubit-o așa de mult, că El a trimis pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să aibă viața veșnică – aceasta era ceea ce umplea inima și sufletul acestui bărbat, aceasta era viața Lui.

Răstignit cu Hristos, nu mai trăia el, ci Hristos trăia în el, și ceea ce el încă mai trăia în carne, trăia prin credința în Fiul lui Dumnezeu, care l-a iubit și S-a dat pe Sine pentru el (Galateni 2.20). Bărbat fericit, demn de invidiat! Fericit este și fiecare din noi, care astăzi urmează exemplul lui, într-un timp în care înclinația este mare să se facă tot mai multe concesii lumii în relațiile religioase, de afaceri și politice!

„Căci nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur nu sunt nimic, ci a fi o făptură nouă” (versetul 15). Apostolul revine încă o dată la mult accentuata realitate, că tăierea împrejur și netăierea împrejur sunt complet fără valoare înaintea lui Dumnezeu; ele și-au pierdut toată însemnătatea în noua creație, în care am fost așezați. Aici totul este privit dintr-un cu totul alt punct de vedere și este evaluat după un cu totul alt etalon.

„Și pentru toți cei ce vor umbla după dreptarul acesta și peste Israelul lui Dumnezeu să fie pace și îndurare!” (versetul 16). Ghidul, despre care vorbește apostolul, este ghidul noii creații, în care omul nu este nimic, dar Hristos este totul. Tuturor celor care umblă conform acestui ghid, dacă au fost circumciși sau nu, el le dorește pace și îndurare, pacea inimii și îndurare din partea lui Dumnezeu. Ambele nu vor lipsi aceluia care umblă pe drumul lor conform cu Hristos Isus. În interiorul lor domnește pacea, și Dumnezeu privește în jos spre ei cu îndurare părintească.

Adăugarea „și peste Israelul lui Dumnezeu” necesită o explicație scurtă. Ea este deosebit de importantă aici la sfârșitul acestei epistole. La sfârșitul capitolului 2 al epistolei către Romani Pavel spune că numai acela este un iudeu conform gândurilor lui Dumnezeu, care este iudeu înăuntru și adevărata circumcizie este aceea a inimii, în Duhul, nu a literei. Dumnezeu vrea să aibă realitate, tot ce este în afară nu are valoare pentru El. Cine din Israel a primit această circumcizie a inimii și se lăuda împreună cu apostolul cu crucea lui Hristos, acela aparținea **Israelului lui Dumnezeu**, adevăratului Israel, care era constituit numai din aceia care prin credință au venit într-o legătură de viață lăuntrică, reală cu Hristos. În sens larg acestui Israel al lui Dumnezeu îi aparțineau și toți ceilalți credincioși, în măsura în care umblarea lor conform ghidului creației noi dovedea veridicitatea credinței lor.

Legat de dorința de binecuvântare pentru ei, apostolul adaugă solicitarea: „De acum încolo nimeni să nu mă mai necăjească, pentru că port semnele Domnului Isus pe trupul meu” (versetul 17). Așa cum am remarcat în introducerea la scrisoarea noastră, învățătorii răi au făcut atacuri la persoana și funcția apostolului, și în loc să-i respingă cu mânie, credincioșii din Galatia au ascultat de ei. Multă osteneală a produs aceasta apostolului. Și cu toate acestea el purta, vizibil pentru toți, semnele Domnului Isus pe trupul său. Este cunoscut că în timpurile acelea vechi pe trupul sclavului se ardea cu fierul înroșit primele litere ale numelui stăpânului sclavului sau un alt semn specific lui. Tot așa și Pavel purta oarecum pe trupul său literele de început ale Domnului său. Ah, de câte ori a fost el întemnițat pentru slujba lui Isus, bătut cu biciul, acoperit cu răni sângerânde, lovit cu pietre; ce suferințe și necazuri nespuse de mari a îndurat el, care și-au lăsat urmele pe trupul lui! Dacă cineva s-a dovedit ca slujitor credincios al lui Hristos, atunci acela a fost el. De aceea ar trebui ca de acum încolo nimeni să nu mai pună la îndoială dreptul lui de a se numi astfel.

Ce condamnare a credincioșilor din Galatia și în mod deosebit a acelor oameni care căutau onoarea proprie și cu mare atenție ocoleau toate suferințele de pe cale! Și pe de altă parte ce apărare impresionantă a unei inimi iubitoare, adânc rănită! Câte ocazii a oferit bărbatul acesta credincioșilor din Galatia să-i fie mulțumitori, „să se laude cu el”! Și ce au făcut ei în loc de aceasta!

De aceea este de înțeles, că cuvintele de încheiere ale scrisorii sunt așa de plăcute, însă lipsite de căldura pe care o întâlnim în alte epistole. „Fraților, harul Domnului nostru Isus Hristos să fie cu duhul vostru! Amin.” Aceasta este totul. Credincioșii din Galatia erau mântuiți și de aceea erau

prețioși pentru Domnul, oricât de slabă ar fi putut fi starea lor practică. De aceea dragostea nu putea altceva decât să-i încredințeze acestui Domn. Nu auzim nici un cuvânt aspru, nici o amenințare cu pedeapsa, dar nici o exprimare caldă a sentimentelor revărsate din adâncul inimii. Salutări de dragoste pentru anumiți frați și anumite surori vom căuta zadarnic. Scriitorul se simte evident reținut înlăuntrul lui. Ce relații intime ar fi putut el avea cu aceia care au nimicit crucea lui Hristos sau au lăsat să fie nimicită, care au părăsit terenul harului? El îi iubea și împlinește aici o obligație de dragoste, dar nu mai mult decât atât. Era vina credincioșilor din Galatia, că situația era astfel, și era necesar ca ei să simtă aceasta. O, cât de grav a lucrat deja aluatul în mijlocul lor! Vor înțelege ei aceasta? Apostolul speră în dragoste, care suferă totul, speră totul, și astfel îi încredințează harului Domnului, singurul care poate produce aici o schimbare. „În Domnul” avea încă încredere față de ei, dar numai în El.

Acest Domn să încălzească și inimile noastre ale tuturor și să ne facă tot mai mult imitatori ai slujitorului său credincios!

În finalul studiului nostru să mai amintim pe scurt caracterul epistolei către Galateni. Ea nu ne face cunoscută starea propriu-zisă a creștinului; el în Hristos (epistola către Efeseni) și Hristos în el (epistola către Coloseni), ci prezintă privirilor noastre pe Hristos, pe Cel răstignit, și urmările morții Sale, aceasta înseamnă, Hristos ca trăind acum viu în noi în contrast cu firea pământească, sau cu eu-l care încă mai trăiește în carne. În afară de aceasta ea ne arată starea practică corectă pentru credincios: deoarece el a fost răstignit împreună cu Hristos, nu mai trăiește el, ci Hristos trăiește în el. Legea, care a fost adăugată între făgăduința dată odinioară lui Avraam și sămânța lui, și împlinirea acesteia în venirea lui Hristos și era destinată pentru omul în carne, a adus acestuia numai moarte și condamnare. Orice revenire la Lege era deci o renunțare nu numai la făgăduință, ci și la lucrarea făcută de Hristos și o reîntoarcere la firea pământească, ca și cum în ea ar putea fi un punct de legătură cu Dumnezeu. De aceea în fond nu era nimic altceva decât păgânism. Omul în carne a pierdut orice legătură cu Dumnezeu, și nici o legătură nu poate fi refăcută, decât numai pe terenul unei **creații cu totul noi**.

Aproape că nu trebuie spus, că toate acestea oferă epistolei noastre o importanță deosebită și îi oferă o valoare deosebită pentru noi.